

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Komunální volby a veřejná správa – případová studie
města Planá**

Autor: Bc. Tereza Vonešová

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D.

Plzeň 2020

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Tereza VONEŠOVÁ**
Osobní číslo: **R18N0050P**
Studijní program: **N6807 Veřejná správa**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Téma práce: **Komunální volby v České republice**
Zadávající katedra: **Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

1. Úvod,
2. Právní předpisy upravující oblast voleb,
3. Volební systém,
4. Volební právo a volební prvky,
5. Volební orgány,
6. Volební strany,
7. Hlasování,
8. Výsledky voleb,
9. Soudní přezkum voleb,
10. Příklad komunálních voleb na vybrané obci,
11. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

viz zvláštní seznam

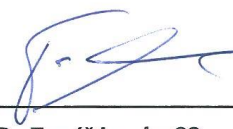
Vedoucí diplomové práce: **Doc. PhDr. Lukáš Valeš, Ph.D.**
Katedra veřejné správy

Datum zadání diplomové práce: **29. března 2019**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2020**

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. listopadu 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma „Komunální volby a veřejná správa – případová studie města Planá“ vypracovala samostatně a že jsem vyznačila veškeré právní i literární prameny, ze kterých jsem čerpala, způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Plzni dne 31. března 2020

.....

Bc. Tereza Vonešová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu diplomové práce Doc. PhDr. Lukášovi Valešovi, Ph.D., za odborné vedení, pomoc, cenné rady a připomínky. Dále chci poděkovat celé mé rodině a příteli za podporu během mého studia.

Abstrakt

Předmětem této diplomové práce je analýza voleb do zastupitelstva obce ve vybraném městě. První část práce se věnuje charakteristice územní samosprávy a obce v České republice. Následující část práce je zaměřena na specifikaci komunálních voleb, jejich historii, průběh a také soudnímu přezkumu. Poslední část práce analyzuje volby do zastupitelstva města v obci Planá od roku 2002 do roku 2018 a práci zastupitelů v daných volebních obdobích.

Abstract

The subject of this thesis is the analysis of elections to the town council in the selected town. The first part of the thesis is deals with the characteristics of local government and municipality in the Czech Republic. The following part of the thesis is focused on the specification of municipal elections, its history, the course of these elections in the Czech Republic and electoral judicial review. The last part of the thesis analyzes the elections to the council in Planá since 2002 and the work of the councilors in selected elections periods.

Klíčová slova

Územní samospráva v České republice, obec, město, volby, volby do zastupitelstva obce, historie voleb do zastupitelstva obce, zastupitelstvo obce, průběh voleb, město Planá, historie města Planá, informace o městě Planá, volby do zastupitelstva města Planá

Keywords

Local government in Czech Republic, municipality, town, elections, elections to the town council, history of the town council, the town council, process of elections, the town Planá, history of the town Planá, informations of the town Planá, elections to the town council in the town Planá

OBSAH

ÚVOD	1
1. ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE.....	3
1. 1. Podstata demokratického státu.....	3
1. 2. Zákonné zakotvení územní samosprávy v České republice.....	3
1. 3. Vývoj územní samosprávy.....	4
1. 4. Podíl občanů na územní správě.....	6
2. OBEC JAKO ZÁKLADNÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝ CELEK.....	7
2. 1. Obec a její typy	7
2. 2. Samostatná působnost obce	8
2. 3. Orgány obce.....	9
2. 4. Zastupitelstvo obce	9
2. 5. Mandát člena zastupitelstva obce.....	12
2. 6. Práva a povinnosti člena zastupitelstva obce	14
2. 7. Zasedání zastupitelstva obce.....	15
3. KOMUNÁLNÍ VOLBY	17
3. 1. Vývoj komunálních voleb a historické zákony.....	17
3. 2. Tvorba zákona o komunálních volbách	18
3. 3. Základní informace o komunálních volbách.....	18
3. 4. Zákonné zakotvení komunálních voleb	19
3. 5. Občan obce a jeho volební právo.....	20
3. 6. Seznamy voličů.....	21
4. VOLEBNÍ ORGÁNY V KOMUNÁLNÍCH VOLBÁCH.....	24
4. 1. Státní volební komise.....	24
4. 2. Ministerstvo vnitra	25
4. 3. Český statistický úřad	26
4. 4. Krajský úřad.....	27
4. 5. Pověřený obecní úřad.....	28
4. 6. Obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň dva odbory	29
4. 7. Obecní úřad.....	30
4. 8. Starosta	30
4. 9. Okrsková volební komise	31
5. VOLEBNÍ STRANY A KANDIDÁTNÍ LISTINY	34
5. 1. Volební strana.....	34

5. 2. Kandidátní listiny.....	35
5. 3. Projednání a registrace kandidátních listin	37
5. 4. Vzdání se a odvolání kandidatury.....	40
5. 5. Volební kampaň.....	40
6. VOLEBNÍ OBVODY, MÍSTNOST A INFORMOVÁNÍ VOLIČŮ	41
6. 1. Volební obvody.....	41
6. 2. Informování voličů starostou	41
6. 3. Volební místnost	42
7. HLASOVÁNÍ.....	43
7. 1. Volební okrsky.....	43
7. 2. Hlasovací lístky.....	43
7. 3. Zahájení hlasování	45
7. 4. Zásady hlasování.....	45
7. 5. Způsob hlasování	46
7. 6. Pořádek ve volební místnosti a v jejím bezprostředním okolí	47
7. 7. Ukončení hlasování.....	48
8. SČÍTÁNÍ HLASŮ A VÝSLEDKY KOMUNÁLNÍCH VOLEB.....	49
8. 1. Posuzování hlasovacích lístků	49
8. 2. Sčítání hlasů okrskovou volební komisí	49
8. 3. Zápis o průběhu a výsledku hlasování	50
8. 4. Předání výsledku hlasování Českému statistickému úřadu.....	51
8. 5. Zjišťování výsledku voleb	52
8. 6. Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce	53
8. 7. Vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstva obce.....	53
8. 8. Ukončení činnosti okrskové volební komise	54
9. NOVÉ, DODATEČNÉ A OPAKOVANÉ VOLBY	55
9. 1. Nové volby.....	55
9. 2. Dodatečné, opakované volby a opakované hlasování.....	55
10. SOUDNÍ PŘEZKUM VOLEB	57
10. 1. Obnova volebního soudnictví po roce 1989	57
10. 2. Organizace a obecná pravidla řízení v soudním přezkumu voleb.....	58
10. 3. Soudní přezkum v oblasti voleb.....	60
10. 4. Jednotlivé typy soudního řízení	61
11. CHARAKTERISTIKA MĚSTA PLANÁ.....	66

11. 1. Historie města	67
11. 2. Péče o město	69
11. 3. Socioekonomické ukazatele města	70
11. 4. Zájmová sdružení a spolky v Plané	73
11. 5. Organizace založené městem Planá	75
11. 6. Hospodaření města.....	77
12. KOMUNÁLNÍ VOLBY V PLANÉ V LETECH 2002 – 2018.....	78
12. 1. Souhrnné informace	78
12. 2. Komunální volby v roce 2002.....	81
12. 3. Komunální volby v roce 2006.....	85
12. 4. Komunální volby v roce 2010.....	91
12. 5. Komunální volby v roce 2014.....	99
12. 6. Komunální volby v roce 2018.....	103
ZÁVĚR.....	105
RESUME.....	105
ZDROJE	106
SEZNAMY	110
PŘÍLOHY	111

ÚVOD

Tato diplomová práce pojednává o volbách do zastupitelstev obcí, které jsou důležitým nástrojem pro kvalitní výkon veřejné správy na místní úrovni. Komunální politika je pro občany dané obce velmi podstatná, neboť k jejím úkolům patří vše, co občané od obce vyžadují, a to např. zabezpečení obce, vybudování infrastruktury, veřejných prostranství pro odpočinek, kulturu či sport a také modernizace obce samotné. Jde tedy o to, jak se obec o své občany stará a co jim může nabídnout.

Velká část lidí se voleb (ať už celostátních nebo místních) stále neúčastní, což se zdá být velkou škodou, neboť kdo jiný by se měl podílet na vytváření prostředí a vhodných podmínek pro sebe, svou rodinu a své blízké. Především v obci, kde žijeme a kde budou žít další generace, by mělo být prioritou budovat vhodný prostor. Na vytvoření politiky jako celku by se měli podílet všichni ti, kterých se tato politika nějakým způsobem dotýká. Naopak zastupitelem by měli být hlavně lidé nějak zkušení, vzdělaní nebo alespoň se zájmem o tuto oblast. A právě zájem o tvorbu místní politiky by měl u občanů převažovat nejvíce, protože místo, kde žijeme a kde trávíme nejvíce času ze svého života, by mělo fungovat co nejkvalitněji a nejefektivněji.

Komunální politik (zastupitel) sice nemůže ovlivnit justici, fungování státních orgánů jako např. policie, ani vybudovat dálnici či snížit daně. Ale právě na jeho pozici je založena podstata demokracie státu. Politika jako celek by se měla utvářet na co nejnižší úrovni a postupně by měl být vybudován pevný politický systém až na vrchol.

Proč jít tedy k volbám do zastupitelstva obce? Především proto, aby se občan podílel na budování místní politiky z důvodů zmíněných výše a nebudovali za něj tuto politiku druzí. Nikdo by za sebe neměl nechat rozhodovat druhé a měl by prosazovat svůj názor. Participace občanů patří k jedné z nejdůležitějších částí komunální politiky. Občané by měli využít svého práva a podílet se na investičních záměrech obce a také na správě věcí veřejných.

Za více jak 25 let fungování komunální politiky můžeme konstatovat, že obecní samospráva se zásadně proměnila k lepšímu a v mnohých případech je to zásluha právě dobrého vedení obce, i to však neplatí pro všechny obce. Dobré fungování

místní samosprávy záleží právě na dvou základních faktorech, a to na kvalitě politiků a také na již zmíněné aktivitě občanů.

Tato diplomová práce je rozdělena do dvou částí, a to do teoretické a praktické. V teoretické části práce jsou zmíněny základy územní a obecní samosprávy v České republice, dále krátká historie komunálních voleb a jejich právní zakotvení. Následuje část, která pojednává o průběhu komunálních voleb, kde jsou zmíněny volební orgány v těchto volbách, poté specifikována tvorba volebních stran a jejich kandidátních listin, se kterými vystupují v těchto volbách, následují informace týkající se tvorby volebních obvodů v dané obci a pokračuje se hlasováním, kde je specifikováno za prvé, jak vypadají volební lístky, poté jaké jsou zásady pro toto hlasování a také jak celé hlasování probíhá. Na hlasování poté navazuje sčítání jednotlivých hlasů voličů a vyhlášení jejich výsledků. Poslední kapitola teoretické části je zaměřena na soudní přezkum v oblasti voleb.

Praktická část je zaměřena blíže na komunální volby ve městě Planá od roku 2002 do roku 2018 a také na výkon veřejné správy v tomto vybraném období. Město Planá bylo vybráno především z důvodu, že zde žiji od narození a účastním se voleb do zastupitelstva města jako volička. Tahle práce by také měla občanům města a i laikům přinést náhled na komunální politiku zde v Plané.

1. ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE

1. 1. Podstata demokratického státu

Ze základních ústavních článků lze vyvodit některé zásady, které nesmějí být změněny ani zrušeny, aniž by byla ohrožena demokratická podstata politického systému České republiky, a mezi tyto zásady patří:

- svrchovanost lidu,
- demokracie,
- většinový princip a jeho omezení,
- právní stát,
- důraz na lidská práva,
- dělba moci,
- parlamentní systém vlády.

Znamená to tedy, že Česká republika je svobodná nediktátorská forma státu, kde je zaručena samospráva územních samosprávných celků, volená hlava republiky (prezident), lid je zdrojem veškeré státní moci, je zde povolen svobodný a dobrovolný vznik a také volná soutěž politických stran, všeobecné, přímé, tajné a rovné volby, právo sdružovat se, právo stávkovat, základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci, existuje zde také dělba moci (zákonodárná, výkonná a soudní) a také rovnoprávnost muže s ženou.¹

1. 2. Zákonné zakotvení územní samosprávy v České republice

Od 1. ledna 1993 jsou hlavní základy územní samosprávy zakotveny v ústavním zákoně ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava ČR. Podle tohoto ústavního zákona je Česká republika unitární stát, který se člení na územní samosprávné celky, tedy na kraje a obce. Jejich roli primárně upravuje Hlava VII., která nese název „Územní samospráva“ a kde jsou tomuto tématu věnovány čl. 99 až čl. 105. Demokratické požadavky právního státu nám také udávají čl. 5, čl. 6, čl. 9, čl. 20 a čl. 22 Listiny základních práv a svobod ČR (2/1993 Sb.).²

¹ VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky: historie a současnost*, str. 143.

² ŠARADÍN, Pavel a Jan OUTLÝ. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*, str. 11.

Dalšími zákony, upravující územní samosprávu v České republice jsou:

- ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků,
- Evropská charta místní samosprávy (vyhlášena pod č. 181/1999 Sb.),
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení),
- zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí,
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení),
- zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů,
- zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze,
- zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností,
- zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu,
- zákon č. 118/2010 Sb., o krajském referendu,
- zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.³

1. 3. Vývoj územní samosprávy

Vznik územní samosprávy jako takové souvisel s rozpadem feudálního absolutismu a současným nástupem konstituční monarchie. Hlavním předpokladem bylo zrušení poddanství a roboty, a to patentem ze 7. září 1848, vznik samosprávy byl totiž především podmíněn osobní svobodou a rovnoprávností občanů.

Základ právní úpravy obcí tvořil obecní zákon č. 170 ř. z., pocházející ze 17. března 1849, v němž se objevila pověstná zásada „*Základem svobodného státu je svobodná obec*“. Tento zákon rozlišoval obce na místní, okresní a krajské, platnost však nabyla jen ustanovení o místních obcích. Byly položeny jasné základy dělení působnosti obce, a to na tzv. „*přirozenou a přenesenou působnost*“. Přirozená působnost zahrnovala vše, co se dotýká zájmu obce a co obec v rámci svých hranic mohla plně obstarat. V přenesené působnosti se obstarávaly určité veřejné záležitosti, které byly obci delegovány státem. Dalším významným právním předpisem se stal říšský zákon obecní pro země předlitavské č. 18 ř. z., pocházející z 5. března 1862, na který později navázaly zemské zákony obecní pro jednotlivé země. Pro Slezsko bylo obecní zřízení

³ HENDRYCH, Dušan a kolektiv. *Správní právo: Obecná část*, str. 90.

přijato v roce 1963, pro Moravu pak v roce 1864.⁴ Zákon o právu domovském z roku 1863 také stanovil povinnou příslušnost občana k dané obci.

Předchůdcem dnešních samosprávných obcí byly tzv. „*obce katastrální*“, které začaly vznikat již za dob Josefa II., jednalo se o jakési soupisy pozemků a domů. Tyto obce měly právo volit si rychtáře, konšele a obecní výbor, spravovaly svoje záležitosti (např. udržení nemovitostí obce a také cest, udržení farářů, pastevců, učitelů či ponocných). Obce katastrální byly podřízeny krajským hejtmanům a zanikly po smrti Josefa II.⁵ Obecní samospráva se pak u nás uplatňovala v nejrůznějších podobách až do roku 1945, odkdy byla nahrazena činností národních výborů, které měly postavení státní i samosprávných orgánů. Národní výbory uplatňovaly svou moc až do roku 1990, než došlo k porevoluční reformě veřejné správy.⁶

Po roce 1989 orgány veřejné správy velmi bojovaly s nedostatkem finančních prostředků. Personál, který byl převzat z předchozích komunistických orgánů, byl nevhodný a nedostatečně motivovaný, proto celý systém reformy spíše brzdil. A nový personál byl zase nezkušený. Reforma státní správy a zavedení komunální samosprávy bylo hlavní téma všech politických stran i veřejnosti.⁷ Reforma veřejné správy započala v roce 1990 svou první fází, kdy se ukončila činnost národních výborů a obcím byla navracena jejich samospráva. Druhá fáze reformy pak nastala v roce 2002, kdy došlo ke zrušení okresních úřadů a výkon jejich agendy byl rozdělen na obce i kraje.⁸

Základem reformy se stal ústavní zákon Federálního shromáždění č. 294/1990 Sb., kterým se změnila dosavadní Ústava pocházející z roku 1960. Místní samospráva byla zakotvena na úrovni obcí, které byly charakterizovány jako společenství občanů s vlastní samosprávou, právnickou osobou s vlastním majetkem, se který hospodaří sami. Dalšími zákony, které vznikly, byly:

- zákon ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení),

⁴ HENDRYCH, Dušan a kolektiv. *Správní právo: Obecná část*, str. 86.

⁵ NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva ČR*, str. 10.

⁶ KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení): Komentář*, str. 10.

⁷ VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky: historie a současnost*, str. 299.

⁸ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva: Učební text pro bakalářské studium*, str. 92.

- zákon ČNR č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích (později nahrazen zákonem č. 298/2002 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a místním referendu, jehož název byl zákonem č. 152/1994 Sb., změněn na zákon o místním referendu),
- zákon ČNR č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze,
- zákon ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech.⁹

1. 4. Podíl občanů na územní správě

Při dnešním pojetí územní správy přichází v úvahu podíl občanů jen na úrovních obcí a krajů, a to převážně v oblasti samosprávy. V oblasti přenesené působnosti se může občan podílet na výkonu státní agendy jako úředník ve státních orgánech. V oblasti samostatné působnosti je pak možnost podílet se na rozhodování o majetku a jiných věcech patřících do samostatné působnosti obce, a to volitelností občana do zastupitelstva jako nejvyššího orgánu obce a dále také do volitelných zastupitelských sborů, kde se předpokládá podíl občana na samosprávě (výbory zastupitelstva).¹⁰

⁹ HENDRYCH, Dušan a kolektiv. *Správní právo: Obecná část*, str. 89.

¹⁰ PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva: Učební text pro bakalářské studium*, str. 116.

2. OBEC JAKO ZÁKLADNÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝ CELEK

2. 1. Obec a její typy

Podle § 99, zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR se naše republika člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky. Obec nám vždy definují tři hlavní prvky, a to:

- obyvatelstvo,
- území,
- samospráva.

Obec jako základní územně samosprávný celek je tedy společenství občanů, žijících na jednom území, které má právo na samosprávu. Může si tedy v rozmezí zákonů o určitých záležitostech rozhodovat samo, hospodařit se svým majetkem, atd. Hlavním zákonem, který upravuje problematiku obce, je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Rozlišujeme několik typů obcí, a to:

- **obec** (základní typ jednotky územní samosprávy),
- **městys** (historický typ obce, která měla uděleno právo pořádat výroční a dobytčí trhy; tento titul musela obec mít do 17. května 1954, aby jí mohl být vrácen po roce 2006, a to na žádost, která musí být podána u předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, po předchozím souhlasu vlády),
- **město** (přesná definice není dána, můžeme však říci, že se jedná o obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po předchozím vyjádření vlády),¹¹
- **statutární město** (obec, kterou tak stanovil předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyjádření vlády; tento typ obce může být územně členěn na obvody a části s vlastními orgány samosprávy, má své vnitřní poměry ve věcech správy upraveny statutem, který je vydán jako obecně závazná vyhláška obce; statutárních měst je v České republice 27 a jsou vyjmenovány v § 4, zákona č. 128/2000 Sb., o obcích).¹²

¹¹ NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva ČR*, str. 16.

¹² KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení): Komentář*, str. 17.

2. 2. Samostatná působnost obce

Do samostatné působnosti obce patří ty záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud se nejedná o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřená správním úřadům jako výkon státní správy, a dále také záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Obec se při výkonu samostatné působnosti řídí zákonem a jinými právními předpisy vydanými na základě zákona. Obec může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky obce.¹³ Do samostatné působnosti patří např. hospodaření obce, rozvoj obce, rozpočet obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, apod.

Obecně závazná vyhláška – základní aspekt obecní samosprávy

Jedná se o primární právní předpis obce, vydávaný zastupitelstvem obce na základě zmocnění v čl. 104, zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy ČR. Tento právní předpis vždy musí být v souladu se zákonem. Územní působnost obecně závazné vyhlášky je vždy vymezena správním územím obce. Obecně závazná vyhláška upravuje jakékoliv odvětví, patřící do výkonu samostatné působnosti obce, může tedy ukládat povinnosti fyzickým i právnickým osobám:

- k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku (ochrana zdraví, majetku, bezpečnosti),
- pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků,
- k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí.

Schválené obecně závazné vyhlášky obce podepisuje starosta s místostarostou. Aby mohla být obecně závazná vyhláška obce platná a účinná, musí být publikována zákonem stanoveným způsobem. Obec tedy musí vyhlásit schválené obecně závazné vyhlášky na úřední desce obecního úřadu, dále je také může vyvěsit na místech obvyklých. Platnost tohoto právního předpisu je dnem vyvěšení, účinnost pak nastává po 15 dnech od vyvěšení. Obecně závazná vyhláška může být účinná i dříve, vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem. Obec

¹³ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*, str. 86.

musí vést evidenci vydaných obecně závazných vyhlášek. Schválená obecně závazná vyhláška je neprodleně po jejím vyhlášení zaslána Ministerstvu vnitra.¹⁴

Dozor nad výkonem samostatné působnosti obcí

K výkonu tohoto dozoru je příslušné Ministerstvo vnitra ve spolupráci s věcně příslušnými ministerstvy a ostatními věcně příslušnými správními úřady. Ministerstvo vnitra např. zjišťuje soulad obecně závazných vyhlášek a ostatních usnesení a rozhodnutí v samostatné působnosti se zákony a jinými právními předpisy.

2. 3. Orgány obce

Každá obec má pro výkon samostatné i přenesené působnosti zřízeny své orgány. V každém orgánu působí jiný počet členů, ti jsou buď voleni přímo občany obce, voleni samotnými zastupiteli, či v zaměstnaneckém poměru. Podle typu obce nese daný orgán také jiný název. Tabulka níže zobrazuje jednotlivé orgány obce a jejich označení.

Označení orgánů obce podle typu obce			
obec	městys	město	statutární město
zastupitelstvo obce	zastupitelstvo městys	zastupitelstvo města	zastupitelstvo města
rada obce	rada městys	rada města	rada města
obecní úřad	úřad městys	městský úřad	magistrát
starosta	starosta	starosta	primátor
zvláštní orgány obce	zvláštní orgány městys	zvláštní orgány města	zvláštní orgány města

Tabulka č. 1 - Označení orgánů obce (zdroj: zákon o obcích, vlastní zpracování)

2. 4. Zastupitelstvo obce

Nejvyšším orgánem obce je zastupitelstvo, které má na starost samosprávu obce a je to také jediný orgán obce, který je ústavně zakotven. Je nadřazeno všem ostatním orgánům obce, bývá považováno za jakýsi „*obecní parlament*“.¹⁵ Má přímou demokratickou legitimitu danou komunálními volbami. Členové zastupitelstva obce jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Funkční období zastupitelstva obce je

¹⁴ NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva ČR*, str. 14.

¹⁵ HUDÁK, Jakub, Petr JÜPTNER a Jiří SVOBODA. *Komunální politické systémy*, str. 9.

čtyřleté. Skládá se z 5 – 55 členů podle počtu obyvatel v obci a velikosti území obce. Počet členů musí zastupitelstvo obce stanovit nejpozději 85 dnů před dnem komunálních voleb, pro nové volby může být tato lhůta zkrácena až o jednu třetinu.¹⁶

Počet členů zastupitelstva obce	
počet obyvatel obce	počet zastupitelů obce
do 500	5 až 15
500 – 3 000	7 až 15
3 000 – 10 000	11 až 25
10 000 – 50 000	15 až 35
50 000 – 150 000	25 až 45
nad 150 000	35 až 55

Tabulka č. 2 - Počet členů zastupitelstva obce (zdroj: zákon o obcích, vlastní zpracování)

Pravomoce zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce, je mu proto vyhrazeno např.:

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet a účetní závěrku,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, také schvalovat jejich zřizovací listiny,
- rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a slučování obcí,
- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a také odvolávat je z funkce,
- volit ze svých řad starostu, místostarosty a další členy rady obce, odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet

¹⁶ KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení): Komentář*, str. 175.

dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a odvolávat je z funkce,

- stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- zřizovat a rušit obecní policii,
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
- plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.¹⁷

Není-li zřízena rada obce, vydává nařízení obce zastupitelstvo. Zastupitelstvo také rozhoduje o zrušení usnesení rady obce, jsou-li mu předložena k rozhodnutí. Dále je mu vyhrazeno rozhodování o těchto právních jednáních:

- nabytí a převod hmotných nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, s výjimkou inženýrských sítí a pozemních komunikací, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- poskytování věcných darů v hodnotě nad 20.000 Kč a peněžitých darů ve výši nad 20.000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce,
- peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,
- vzdání se práva a prominutí dluhu vyšší než 20.000 Kč,
- dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,
- zastavení nemovitých věcí,
- vydání komunálních dluhopisů,
- nabytí a převod práva stavby a smluvní zřízení práva stavby k pozemku ve vlastnictví obce,
- zpeněžení hmotné nemovité věci ve vlastnictví obce nebo práva stavby ve veřejné dražbě a nabytí nemovité věci nebo práva stavby obcí v dražbě, ve veřejné soutěži o nejvhodnější nabídku nebo jiným obdobným způsobem; tuto pravomoc může zastupitelstvo obce zcela nebo zčásti svěřit radě obce nebo starostovi.¹⁸

¹⁷ § 84, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

¹⁸ § 85, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

2. 5. Mandát člena zastupitelstva obce

Členem zastupitelstva obce může být zvolen každý volič, u kterého není překážka výkonu volebního práva a který je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Funkce člena zastupitelstva obce je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem této obce, a to za podmínky, že zaměstnanec vykonává přímo státní správu vztahující se k územní působnosti příslušné obce nebo pokud jde o zaměstnance přímo jmenovaného starostou.¹⁹

Vznik mandátu

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením v okamžiku ukončení hlasování v komunálních volbách.²⁰ Každý člen zastupitelstva na prvním zasedání skládá do rukou předsedajícího slib tohoto znění:

„Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky“.

Svůj slib člen zastupitelstva potvrdí také svým podpisem.

Mandát člena zastupitelstva má reprezentativní povahu, zastupitel tedy není vázaný žádnými příkazy od voličů ani od politických stran. Člen zastupitelstva je však právně odpovědný za trestné činy, přestupky a jiné delikty, neboť žádný člen zastupitelstva není nositelem imunity. Mandát je vykonáván osobně, není možné pověřit druhého (ani jiného člena zastupitelstva) hlasováním či podáváním návrhů. Není také možné hlasovat telefonicky či jinak ze vzdáleného místa.

Výkon funkce zastupitele je považován za výkon veřejné funkce, pro kterou nesmí být zastupitel zkrácen na právech z pracovního poměru. Poškození člena zastupitelstva nemůže zaměstnavatel učinit ani po ukončení výkonu této veřejné funkce. Pokud se tak stane, musí člen zastupitelstva řešit tento problém soukromoprávní žalobou např. pro neplatnost výpovědi. Zastupitelstvo obce určí, pro které funkce jsou členové zastupitelstva dlouhodobě uvolnění z pracovního poměru a přísluší jim tak odměna z rozpočtu obce. Odměna se skládá z pravidelné měsíční odměny, další odměny a odměny při skončení funkčního období. Na odměnu mají uvolnění zastupitelé právo přímo dané zákonem. Neuvolněným

¹⁹ § 5, odst. 1, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

²⁰ § 55, odst. 1, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

zastupitelům musí zaměstnavatel poskytnout pro výkon této funkce pracovní volno s náhradou mzdy v rozsahu doby potřebné k výkonu funkce. Náhradu mzdy poté uhradí obec zaměstnavateli. Neuvolněným členům zastupitelstva, kteří nejsou v pracovním nebo obdobném poměru poskytuje obec ze svého rozpočtu náhradu ušlého výdělku v souvislosti s výkonem jejich funkce paušální částkou, jejíž výši stanoví zastupitelstvo na příslušný kalendářní rok. Výše měsíční odměny zastupitelů a podmínky pro její vyplácení upravuje nařízení vlády.²¹

Zánik mandátu

Mandát člena zastupitelstva obce zaniká:

- odmítnutím slibu člena zastupitelstva obce nebo složením slibu s výhradou,
- dnem, kdy starosta nebo primátor a v hlavním městě Praze primátor hlavního města Prahy nebo starosta městské části obdrží písemnou rezignaci člena zastupitelstva obce na jeho mandát; dnem, kdy starosta nebo primátor a v hlavním městě Praze primátor hlavního města Prahy nebo starosta městské části podá rezignaci na zasedání zastupitelstva obce; rezignaci nelze vzít zpět,
- úmrtím člena zastupitelstva obce,
- dnem voleb do zastupitelstva obce,
- dnem sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci,²²
- vyslovením zastupitelstva z důvodů neslučitelnosti funkcí,
- vyslovením zastupitelstva, pokud člen zastupitelstva obce přestal být volitelný,
- vyslovením zastupitelstva na základě pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.²³

Ochrana ve věcech zániku mandátu

Za podmínek stanovených v zákoně č. 130/2000 Sb., o volbách do krajských zastupitelstev a zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí se může

²¹ KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení): Komentář*, str. 181.

²² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 87.

²³ § 55, odst. 3, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

člen zastupitelstva, jehož mandát zanikl, nebo politická strana, sdružená nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl člen zastupitelstva zařazen, domáhat zrušení usnesení zastupitelstva nebo zrušení rozhodnutí správního orgánu, který o zániku jeho mandátu rozhodl. Účastníky soudního řízení jsou navrhovatel a ten, kdo byl k podanému návrhu oprávněn, územně samosprávný celek, jehož zastupitelstvo vydalo usnesení, příp. správní orgán, který rozhodnutí o zániku mandátu vydal. Soud pak rozhoduje do 20 dnů poté, kdy došel oprávněný návrh k soudu.²⁴

Nastupování náhradníků

Pokud se uvolní mandát v zastupitelstvu obce, nastupuje za člena tohoto zastupitelstva náhradník z kandidátní listiny téže volební strany v pořadí dle výsledku voleb, a to dnem následujícím po dni, kdy došlo k zániku mandátu. Nastoupenému členu zastupitelstva obce předá rada obce, města, městské části, městského obvodu, hlavního města Prahy, nebo zastupitelstvo (není-li rada zřízena) do 15 dnů osvědčení o tom, že se stal členem zastupitelstva a kterým dnem se jím stal. Pokud není žádný náhradník, zůstane mandát prázdný do konce funkčního období zastupitelstva obce.²⁵

Funkce náhradníka zaniká:

- dnem voleb, popř. nových voleb do zastupitelstva obce, města, městské části, městského obvodu,
- dnem, kdy starosta či primátor obdrží písemnou rezignaci na funkci náhradníka; tuto rezignaci nelze vzít zpět,
- ztrátou volitelnosti,
- úmrtím náhradníka.²⁶

2. 6. Práva a povinnosti člena zastupitelstva obce

Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce tato práva:

- ***iniciativy*** (předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání),

²⁴ § 91, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

²⁵ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*, str. 219.

²⁶ § 57, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

- **interpelace** (vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů),
- **informace** (požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informaci musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů).

Člen zastupitelstva obce má při výkonu funkce ale také povinnosti, a to:

- **aktivní účasti** (tedy zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popř. zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce),
- **vyvarovat se střetu zájmů** (člen zastupitelstva je povinen sdělit před zahájením jednání orgánu obce, že záležitosti v orgánech obce mohou znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, nebo pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci).²⁷

2. 7. Zasedání zastupitelstva obce

Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce svolává dosavadní starosta. Dosavadní starosta také předsedá tomuto ustavujícímu zasedání, případně to může být nejstarší člen zastupitelstva obce do doby, než je zvolen starosta nebo místostarosta. Na ustavujícím zasedání zastupitelstva se volí starosta, místostarosta a další členové rady obce.²⁸

Zastupitelstvo obce se pak schází podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce. Zasedání se vždy konají v územním obvodu obce, svolává je a zpravidla řídí starosta obce. Starosta je vždy povinen svolat zasedání zastupitelstva obce, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů zastupitelstva obce, nebo hejtmán kraje. Zastupitelstvo je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. V opačném případě je zasedání ukončeno

²⁷ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 68.

²⁸ § 91, odst. 1, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

a do 15 dnů se koná náhradní zasedání. Obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce. Informace vždy vyvěsí na úřední desce obecního úřadu, a to alespoň 7 dnů před zasedáním zastupitelstva obce, kromě toho může tuto informaci uveřejnit obvyklým způsobem. Zasedání zastupitelstva obce je veřejné.²⁹

Právo předkládat návrhy k zařazení na program jednání připravovaného zasedání mají jeho členové, rada obce a výbory. O zařazení návrhů na program jednání rozhodne zastupitelstvo obce. O celém průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta, místostarosta a určení ověřovatelé. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený program jednání, průběh zasedání, výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí.³⁰

K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce, není-li zvláštním právním předpisem stanoveno jinak. Nesejde-li se zastupitelstvo obce po dobu delší než 6 měsíců tak, aby bylo schopné se usnášet, Ministerstvo vnitra jej rozpustí. Proti tomuto rozhodnutí Ministerstva vnitra může obec podat žalobu k soudu.³¹

²⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 71.

³⁰ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*, str. 228.

³¹ § 89, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

3. KOMUNÁLNÍ VOLBY

3. 1. Vývoj komunálních voleb a historické zákony

Úplně první volby do zastupitelstva obce po roce 1989 se řídily zákonem č. 386/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích. Tento zákon byl sestavován ve velké časové tísní a přeměna celého právního řádu způsobila, že byla tato právní norma brzy zastaralá. O dva roky později tedy vyšel nový zákon č. 298/1992 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu, v němž již byla napravena řada technických nesrovnalostí a byla zde přidána právě také úprava místního referenda. Tento novější zákon však nebyl nikdy v praxi použit, neboť byl sepsán pro celé federální uspořádání a v roce jeho vyhlášení (1993) došlo k rozdělení Československa.

Komunální volby v roce 1994 a v roce 1998 se již uskutečnily podle zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů. Tento zákon fungoval dobře, až potřeba změnit technicko-právní nedostatky donutila zákonodárce v roce 2000 tento zákon novelizovat. Návrh novely tohoto zákona však bylo také nutné dát do souladu s předpisy Evropské unie, proto byl tento návrh označován za „*euronovelu*“. Tehdejší sociální demokraté však do této euronovely kromě technických formalit zakomponovali politické změny, které se staly nepřijatelnými pro Senát České republiky, a proto předpis z roku 1994 nahradil až nový kompromisně pojatý zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.³²

V prvních volbách do obecního zastupitelstva, které se uskutečnily v listopadu 1990, nejvíce uspělo Občanské fórum, stejně jako v Parlamentu České republiky. Úspěšnost voleb znamenala pro Českou republiku začátek obnovy demokracie. Od roku 1990 se pak komunální volby uskutečnily celkem sedmkrát, a to každé čtyři roky, tedy v roce 1994, 1998, 2002, 2006, 2010, 2014 a 2018.³³ Nejbližší volby do zastupitelstev obcí nás tedy čekají za dva roky, na podzim v roce 2022.

³² ŠARADÍN, Pavel a OUTLÝ, Jan. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*, str. 17.

³³ ŠARADÍN, Pavel, Ondřej HAVLÍČEK a Richard ZÁBRANSKÝ. *Základní informace ke komunální politice: Pro mladé a všechny, kteří se zajímají o komunální politiku*, str. 10.

3. 2. Tvorba zákona o komunálních volbách

Při tvorbě jednoho volebního zákona stojí před zákonodárcem těžký úkol. Musí totiž skloubit, že více jak 90 % obcí tvoří menší komunita lidí, ale zároveň těchto 90 % obcí představuje většinu obyvatel. Volební zákon tedy musí splnit dva základní požadavky. V menších obcích se lidé obvykle dobře znají, a díky tomu se i lépe orientují při hlasování a neřeší stranickou příslušnost kandidáta. Je zde velmi žádoucí, aby v těchto volbách mohli kandidovat i jednotlivci. Volební systém tak tedy nesmí kandidaturu jednotlivců klást překážky. Zcela opačná situace pak nastává ve městech s desítkami či stovkami tisíci obyvateli. Zde již komunální politické dění téměř kopíruje parlamentní schéma, neboť pravidlem jsou zde mnohačlenné kandidátní listiny a ve většině případů je podávají politické strany. Účast nezávislých kandidátů je zde nelogický krok a zaručuje téměř jistotu neúspěchu, neboť v těchto velkých obcích se předpokládá, že vítězné politické strany vytvoří určitou koalici, neboť města s takovým počtem obyvatel a miliardovým majetkem si nemohou dovolit dlouhotrvající nestabilitu a bezvládní.³⁴

Čl. 40 Ústavy pak uvádí, že k přijetí volebního zákona je třeba, aby byl schválen Poslaneckou sněmovnou i Senátem. Poslanecká sněmovna tedy v tomto případě nemůže přehlasovat Senát jako např. při schvalování jiných běžných zákonů. Dále je nutné dodat, že v případě voleb do Poslanecké sněmovny a do Senátu jsou hlavní zásady stanoveny Ústavou a normy nižší právní síly či jejich části, které by směřovaly proti těmto právním předpisům, by se považovaly za protiústavní, to znamená, že i zákon, který upravuje volby do zastupitelstev, ať už krajských nebo obecních, musí být v souladu s Ústavou a jinými právními předpisy vyšší síly.³⁵

3. 3. Základní informace o komunálních volbách

K základním pilířům zastupitelské demokracie patří pravidelně pořádané svobodné volby. Ty poskytují občanům možnost výběru mezi politickými alternativami, představovanými jednotlivými stranami a kandidáty, a umožňují ustanovit legitimní politické a správní orgány. Pravidelně se opakujícím výběrem mezi politickými alternativami získávají občané možnost kontrolovat

³⁴ ŠARADÍN, Pavel a Jan OUTLÝ. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*, str. 16.

³⁵ ŠARADÍN, Pavel a Jan OUTLÝ. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*, str. 13.

zastupitelské i exekutivní orgány a v případě nespokojenosti mohou tyto orgány vyměnit.³⁶

Komunální volby jsou pro nás občany stejně důležité jako např. volby do Poslanecké sněmovny, neboť se nás týkají tím, že řeší menší záležitosti, které jsou na obecním území, kde žijeme a my jako občané můžeme tato rozhodování svým způsobem ovlivnit. A to buď, že se necháme zvolit do daného zastupitelstva (pasivní volební právo), nebo budeme volit toho, kdo nás má v těchto zastupitelstvech prezentovat (aktivní volební právo). Místo, kde žijeme a kde trávíme svůj volný čas s rodinou nebo dětmi by nás měl zajímat nejvíce, abychom budovali dobré prostředí teď i do budoucnosti.

Volby v obcích vyhlašuje prezident republiky, a to nejpozději 90 dnů před jejich konáním.³⁷ Volby do zastupitelstev obcí se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení.³⁸ Tyto volby se vždy konají ve dvou dnech ve všech obcích, a to v pátek a v sobotu. V první den voleb začíná hlasování ve 14.00 hodin a končí ve 22.00 hodin. Ve druhý den voleb začíná hlasování v 8.00 hodin a končí ve 14.00 hodin. Dodatečné, opakované, nové volby či opakované hlasování se konají v jednom dni, a to od 7.00 hodin do 22.00 hodin.³⁹

3. 4. Zákonné zakotvení komunálních voleb

Obecnými ústavními pravidly, která jsou platná pro veškeré volební právo, jsou zejména:

- suverenita lidu,
- politická pluralita,
- respektování privilegované funkce politických stran,
- princip většiny se současnou ochranou menšin.⁴⁰

³⁶ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPIK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, str. 51.

³⁷ KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení): Komentář*, str. 175.

³⁸ § 2, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

³⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 88.

⁴⁰ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 87.

Volby do zastupitelstev obcí v České republice jsou upraveny především v těchto právních předpisech:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky,
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod České republiky (politická práva občanů),
- zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů,
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení),
- vyhláška Ministerstva vnitra č. 59/2002 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí,
- čl. 40, Listiny základních práv EU (2010/C 83/02),
- směrnice Rady 94/80/ES z 19. 12. 1994, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a práva být volen v obecních volbách pro občany Unie s bydlištěm v členském státě, jehož nejsou státními příslušníky.⁴¹

3. 5. Občan obce a jeho volební právo

Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a má trvalý pobyt na území obce. Občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo:

- volit a být volen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem,⁴²
- hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
- vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
- vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce,
- nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy,

⁴¹ KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*, str. 127.

⁴² § 4, odst. 1, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

- požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů,
- podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty; orgány obce je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.⁴³

Aktivní volební právo v oblasti komunálních voleb mají nejen občané České republiky, ale též cizinci, jimž toto právo přiznává mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.⁴⁴

Překážkou ve výkonu volebního práva je:

- zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody,
- omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva,
- zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu,
- výkon služby vojáka z povolání v zahraničí nebo výkon služby vojáka v záloze v zahraničí.⁴⁵

3. 6. Seznamy voličů

Seznam voličů je základní volební dokument a zápis v něm odvozený právní titul opravňující k provedení hlasování a další právním úkonům ve volebním právu.⁴⁶ Vznik seznamů voličů je přisuzován třem účelům, a to:

- evidence voličů a zabránění ve volebních podvodech,
- usnadnění volebního aktu pro volební komisi,
- spojení se zaváděním volebních okrsků.⁴⁷

Na seznamy voličů jsou dle Benátské komise kladeny tyto požadavky:

- existence stálého seznamu voličů,
- pravidelná aktualizace, alespoň jednou ročně,

⁴³ § 16, odst. 2, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

⁴⁴ ŠARADÍN, Pavel a Jan OUTLÝ. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*, str. 17.

⁴⁵ § 4, odst. 2, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁴⁶ FILIP, Jan. *Ústavní právo: Učební text pro bakalářské studium*, str. 439.

⁴⁷ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 219.

- veřejnost seznamů voličů,
- existence správní procedury umožňující nezapsaným voličům zpochybnit skutečnost, že nejsou zapsáni,
- podobnou proceduru existující i pro napadení toho, že je v seznamu uveden někdo, kdo do něj nepatří,
- existence doplňkového seznamu pro osoby, které podmínky nabytí hlasovacího práva splní až po uzavření seznamů voličů.⁴⁸

V České republice rozlišujeme čtyři typy seznamů voličů, a to:

- **stálé seznamy pro volby do Poslanecké sněmovny, Senátu Parlamentu ČR, volby do obecních a krajských zastupitelstev** (jsou trvale vedené obcemi a upraveny v § 28 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí),
- **dodatky ke stálým seznamům voličů** (specifický institut používaný pouze pro volby do obecních zastupitelstev, a to od 1. ledna 2003; do těchto dodatků jsou na žádost zapisováni cizinci s trvalým pobytem na území dané obce, pokud prokáží občanství členského státu EU),
- **zvláštní seznamy voličů** (upraveny v § 6 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR; vedeny pouze pro volby do Parlamentu, což lze považovat jako faktickou překážku pro výkon volebního práva při volbách do zastupitelstev obcí a krajů, neboť neexistuje úprava, která by stanovila podmínky pro výkon tohoto práva např. lidem dlouhodobě hospitalizovaným mimo území volebního okrsku, k němuž přísluší nebo pro lidi nacházející se ve vazební věznici mimo území volebního okrsku, k němuž přísluší, ale nelze toto považovat za omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody; tyto seznamy také vedou obecní úřady a také zastupitelské úřady ČR v zahraničí, a to pro celkem pět kategorií voličů, a to:
 - voliče, kteří vykonávají v obvodu obce, v hlavním městě Praze a územně členěných statutárních městech v obvodu městské části základní nebo náhradní vojenskou službu,
 - voliče, kteří jsou v nemocnici, porodnici, sanatoriu, ústavu sociální péče nebo podobném zařízení, umístěném v obci, hlavním městě Praze nebo územně členěném statutárním městě,

⁴⁸ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 220.

- voliče, kteří jsou v policejní cele, v místě výkonu vazby nebo v místě výkonu trestu odnětí svobody, umístěném v obci, v hlavním městě Praze a v územně členěných statutárních městech v obvodu městské části nebo městském obvodu,
 - voliče volící na voličský průkaz (ten umožňuje volit voliči, který již v předstihu ví, že se v době voleb nebude moci dostavit k okrskové volební komisi, do jejíhož obvodu spadá),
 - voliče volící na zastupitelských úřadech ČR (voliče dlouhodobě v zahraničí).
- **seznamy voličů pro volby do Evropského parlamentu** (upravené v zákoně o Evropského Parlamentu a v § 6 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR; do tohoto seznamu obecní úřad před každými volbami do EP zanesé údaje ze stálého seznamu voličů, údaje o občanech jiných členských států EU, a to na základě žádosti a také údaje o voličích, kteří o zápis do seznamu pro volby do EP požádají, a také o občanech ČR, kteří mají v jeho správním obvodu trvalý pobyt, a tak voliče podle zvláštního seznamu, zároveň také obecní úřad vyškrtne voliče, kteří požádali o zápis u zastupitelského úřadu nebo se rozhodli hlasovat v jiném členském státě).⁴⁹

Občan, který po sestavení stálého seznamu voličů nabude nebo pozbude práva volit, bude do tohoto seznamu zapsán nebo z něho vyškrtnut. Každý volič může být zapsán pouze v jednom stálém seznamu voličů nebo dodatku stálého seznamu voličů. Každý volič si může v úředních hodinách na obecním úřadě ověřit, zda je zapsán v nějakém seznamu voličů, může také požadovat doplnění údajů nebo provedení oprav. Obecní úřad je povinen do 48 hodin žadateli vyhovět nebo mu v této lhůtě písemně sdělit důvody, proč žádosti nevyhověl. Pokud u voliče nastane překážka ve výkonu volebního práva, tato skutečnost se poznamená v daném seznamu. Obecní úřad uzavře seznam dva dny přede dnem voleb, a to v 16:00 hodin. Okrskovým volebním komisím poté předá výpisy ze seznamu, které obsahují soupis oprávněných voličů v jejich volebním okrsku.⁵⁰

⁴⁹ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 220 – 233.

⁵⁰ § 28, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

4. VOLEBNÍ ORGÁNY V KOMUNÁLNÍCH VOLBÁCH

Volebními orgány jsou úřady a orgány, které vykonávají i jiné funkce. Ve volbách do zastupitelstev obcí vystupují tyto volební orgány:

- Státní volební komise,
- Ministerstvo vnitra,
- Český statistický úřad,
- krajský úřad, Magistrát hlavního města Prahy,
- pověřený obecní úřad, v hlavním městě Praze Magistrát hlavního města Prahy, ve městech Brně, Ostravě a Plzni magistráty těchto měst,
- obecní úřad v obcích, v nichž rada obce zřídila alespoň dva odbory obecního úřadu a v obcích, v nichž je pověřený obecní úřad, v hlavním městě Praze úřad městské části, v němž rada městské části zřídila alespoň dva odbory, ve městech Brně, Ostravě a Plzni úřad městské části nebo městského obvodu,
- obecní úřad, městský úřad, magistrát územně nečleněného statutárního města, úřad městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města a úřad městské části hlavního města Prahy,
- starosta, primátor ve statutárním městě, které není územně členěno, v hlavním městě Praze starosta městské části,
- okrsková volební komise.⁵¹

Jejich činnost se považuje za výkon státní správy.⁵²

4. 1. Státní volební komise

Státní volební komise je stálý volební orgán, který je vytvořen podle § 7, zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a působí také na úseku voleb do zastupitelstev obcí. Státní volební komise je tvořena ministrem vnitra (nyní Jan Hamáček), který je jejím předsedou, a dalšími osobami, zaměstnanci v zákoně vyjmenovaných státních orgánů, jmenovaných a odvolávaných na návrh ministra vnitra vládou.⁵³ Mezi další členy Státní volební komise tedy patří zaměstnanci Ministerstva vnitra, Českého statistického úřadu, Ministerstva financí, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva

⁵¹ § 6, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁵² § 19, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁵³ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*, str. 216.

obranu, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva práce a sociálních věcí a Kanceláře prezidenta republiky. Návrh na jmenování a odvolání členů a náhradníků Státní volební komise ministru vnitra předkládají ministr financí, ministr zahraničních věcí, ministr spravedlnosti, ministr obrany, ministr zdravotnictví, ministr práce a sociálních věcí, předseda Českého statistického úřadu a vedoucí Kanceláře prezidenta republiky.⁵⁴

Mezi úkoly Státní volební komise na úseku voleb do zastupitelstev obcí patří:

- koordinace přípravy, organizace, průběhu a provedení voleb do zastupitelstev obcí,
- výkon dohledu nad zabezpečením úkonů nezbytných pro organizačně technické provádění voleb do zastupitelstev obcí,
- vyhlášení a zveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí sdělením ve Sbírce zákonů,
- vydávání povolení k přítomnosti dalších osob při sčítání hlasů okrskovou volební komisí.⁵⁵

4. 2. Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem na úseku voleb do zastupitelstev obcí, je upraveno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Při volbách do zastupitelstev obcí vykonává tyto zákonem mu svěřené pravomoce:

- metodicky řídí a kontroluje organizační a technickou přípravu, průběh a provedení voleb,
- řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni kraje,
- zajišťuje ověřování způsobilosti na úseku voleb pro zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu s výjimkou Magistrátu hlavního města Prahy pověřeného činností na úseku voleb, který prokáže zkouškou potřebné znalosti; o kladném výsledku ověření způsobilosti vydá osvědčení; ověření způsobilosti na úseku voleb nahrazuje prokázání zvláštní odborné způsobilosti podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích,
- zajišťuje tisk volebních materiálů a organizačně zajišťuje tisk hlasovacích lístků.⁵⁶

⁵⁴ § 7, zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů.

⁵⁵ § 7, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

4. 3. Český statistický úřad

Tento volební orgán především vypracovává závazný systém zjišťování a zpracování výsledků voleb do zastupitelstev obcí, dále vyhotovuje příslušné programové vybavení pro účely zpracování výsledků voleb a také poskytuje výsledky voleb do zastupitelstev obcí. Poté vykonává tyto svěřené pravomoce:

- zabezpečuje technicky systém zpracování výsledků voleb do zastupitelstev obcí na pracovištích vytvářených u Státní volební komise, u krajských úřadů, pověřených obecních úřadů, v hlavním městě Praze u úřadů městských částí a ve městech Brně, Ostravě a Plzni u úřadů městských částí a městských obvodů; při tom spolupracuje s Ministerstvem vnitra, krajskými úřady a obecními úřady,
- vyhotovuje zápisy o výsledcích voleb do zastupitelstev obcí,
- zpracovává celkové údaje o výsledcích voleb do zastupitelstev obcí,
- technicky zajišťuje dostupnost a poskytování průběžných a celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí,
- pro jednotlivá pracoviště zabezpečuje zaměstnance Českého statistického úřadu pověřené zjišťováním a zpracováním výsledků voleb do zastupitelstev obcí a potřebný počet dalších osob pro zajištění zpracování a poskytování výsledků voleb a provádí jejich školení,
- provádí školení členů okrskových volebních komisí k systému zjišťování a zpracování výsledku hlasování, a to alespoň pro osoby, jejichž účast na školení je povinná,
- vydává písemný doklad ve formě počítačové sestavy, který osvědčuje okrskovým volebním komisím, že výsledek hlasování z volebního okrsku byl do dalšího zpracování převzat bezchybně,
- vyhotovuje registry a číselníky kandidátů a volebních stran,
- řeší stížnosti na funkci technických zařízení a příslušného programového vybavení použitých při zpracování výsledků voleb do zastupitelstev obcí,
- po vyhlášení celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí na vyžádání poskytuje informace o výsledcích voleb do zastupitelstev obcí,

⁵⁶ § 8, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

- předává zápisy o průběhu a výsledku hlasování převzatých od okrskových volebních komisí do úschovy nejpozději 10 dnů po ukončení zpracování příslušnému obecnímu úřadu.

Oprávnění zaměstnance ČSÚ

Pouze pověřený zaměstnanec Českého statistického úřadu má oprávnění:

- zdržovat se v místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy,
- převzít stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování a výsledek hlasování na technickém nosiči dat,
- stanovit lhůtu k odstranění chyb a předání nového zápisu o průběhu a výsledku hlasování,
- vydat pokyn k ukončení zasedání okrskové volební komise po převzetí bezchybného zápisu o průběhu a výsledku hlasování,
- poskytovat předběžné výsledky voleb do zastupitelstva obce,
- vyhotovit a podepsat zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce.⁵⁷

4. 4. Krajský úřad

Krajský úřad má na úseku voleb do zastupitelstev obcí tyto pravomoce:

- zajišťuje organizačně a technicky přípravu, průběh a provedení voleb v kraji,
- sestavuje přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti v územním obvodu kraje z podkladů pověřených obecních úřadů a zveřejňuje jej způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- ukládá pokuty,
- kontroluje průběh hlasování a sčítání hlasů ve volebních místnostech,
- spolupracuje s Českým statistickým úřadem na zajištění potřebných technických zařízení a pracovních sil,
- řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni obce, s výjimkou městských částí a městských obvodů,
- ověřuje způsobilost na úseku voleb pro zaměstnance obce, v jejímž obecním úřadu jsou zřízeny alespoň dva odbory s výjimkou pověřených obecních úřadů, pověřeného činností na úseku voleb, který prokáže zkouškou potřebné znalosti; o kladném výsledku ověření způsobilosti vydá

⁵⁷ § 9, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

osvědčení; ověření způsobilosti na úseku voleb nahrazuje prokázání zvláštní odborné způsobilosti podle § 113, zákona č. 128/2000 Sb., o obcích,

- zajišťuje archivaci volební dokumentace,
- v případě potřeby poskytuje nezbytnou součinnost při zajištění školení členů okrskových volebních komisí prováděného Českým statistickým úřadem k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb a pověřeným obecním úřadem nebo obecním úřadem k zásadám hlasování.

Všechny tyto činnosti může vykonávat pouze zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu, který má osvědčení Ministerstva vnitra.⁵⁸

4. 5. Pověřený obecní úřad

Pověřený obecní úřad má na úseku voleb do zastupitelstev obcí svěřeny tyto pravomoce:

- projednává a registruje kandidátní listiny pro volby do zastupitelstev obcí náležejících do jeho územního obvodu,
- informuje starosty obcí náležejících do jeho územního o registraci kandidátních listin nejpozději 48 dnů přede dnem voleb,
- losuje pořadí volebních stran na hlasovacím lístku pro volby do zastupitelstev obcí náležejících do jeho územního obvodu,
- zajišťuje tisk hlasovacích lístků v obcích náležejících do jeho územního obvodu,
- spolupracuje s Českým statistickým úřadem na zajištění potřebných technických zařízení a pracovních sil,
- sestavuje přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti ve svém správním obvodu z podkladů obecních úřadů, zasílá jej krajskému úřadu nejpozději 4 dny přede dnem voleb a zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup,
- vyhlašuje výsledky voleb do zastupitelstev obcí náležejících do jeho územního obvodu,
- řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni městských částí a městských obvodů,
- zajišťuje archivaci volební dokumentace,

⁵⁸ § 10, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

- kontroluje průběh hlasování ve volebních místnostech,
- kontroluje sčítání hlasů okrskovou volební komisí,
- s výjimkou hlavního města Prahy zajišťuje a provádí školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování a zajišťuje školení k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, které provádí Český statistický úřad, a informuje obecní úřad o účasti na těchto školeních.

Oprávnění zaměstnance pověřeného obecního úřadu

Pouze zaměstnanec, který má osvědčení⁵⁹ je oprávněn:

- převzít kandidátní listiny,
- potvrdit podání kandidátní listiny,
- projednat a registrovat kandidátní listiny,
- převzít listinu o odvolání zmocněnce,
- vyhotovit a zaslat rozhodnutí o registraci, o odmítnutí kandidátní listiny, nebo o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině,
- převzít prohlášení o vzdání se kandidatury a o jejím odvolání,
- změnit označení pořadí kandidátů na kandidátní listině,
- vylosovat pořadí volebních stran na hlasovacím lístku,
- podepsat zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce,
- provádět kontrolu průběhu hlasování a kontrolu sčítání hlasů,
- provádět školení členů okrskových volebních komisí k zásadám hlasování.⁶⁰

4. 6. Obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň dva odbory

Tento volební orgán na úseku voleb do zastupitelstev obcí vykonává tyto zákonem svěřené pravomoce:

- projednává a registruje kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce,
- pro účely registrace kandidátních listin a kontroly petic využívá referenční údaje ze základního registru obyvatel, údaje z informačního systému evidence obyvatel a také údaje z informačního systému cizinců,
- informuje starostu o registraci kandidátních listin,
- losuje pořadí volebních stran na hlasovacím lístku,

⁵⁹ § 12, zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů.

⁶⁰ § 12, odst. 2, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

- zajišťuje tisk hlasovacích lístků,
- vyhlašuje výsledky voleb v obci,
- zajišťuje archivaci volební dokumentace.⁶¹

4. 7. Obecní úřad

Obecnímu úřadu má zákonem svěřené tyto pravomoce:

- zajišťuje volební místnosti pro okrskové volební komise, zejména jejich vybavení a potřebné pracovní síly,
- vede stálý seznam voličů a dodatek stálého seznamu voličů,
- oznamuje Policii České republiky údaj o zápisu voliče, který není státním občanem České republiky, do dodatku stálého seznamu voličů nebo údaj o jeho vyškrtnutí z dodatku stálého seznamu voličů,
- zajišťuje telefonní spojení do každé volební místnosti v územním obvodu obce a telefonní číslo nahlašuje nejpozději 9 dnů přede dnem voleb pověřenému obecnímu úřadu,
- řeší stížnosti na organizačně technické zabezpečení voleb na úrovni volebního okrsku,
- zajišťuje archivaci volební dokumentace převzaté od okrskových volebních komisí.⁶²

4. 8. Starosta

Starosta na úseku voleb do zastupitelstev obcí především:

- stanovuje stálé volební okrsky a zapisuje je do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí,
- informuje voliče o době a místě konání voleb do zastupitelstva obce,
- zajišťuje distribuci hlasovacích lístků voličům,
- stanovuje s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku ve lhůtě 60 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce minimální počet členů okrskové volební komise, a to tak, aby počet členů byl nejméně šest, s výjimkou volebních okrsků do 300 voličů, kde může být okrsková volební komise čtyřčlenná,

⁶¹ § 13, odst. 1, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁶² § 14, odst. 1, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

- svolává první zasedání okrskové volební komise tak, aby se uskutečnilo nejpozději do 21 dnů přede dnem voleb, a vyrozumí členy okrskové volební komise, jejichž účast na školení je povinná, o termínech školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování a důsledcích nesplnění povinnosti se jich účastnit,
- jmenuje a odvolává zapisovatele okrskové volební komise,
- poskytuje každé volební straně, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována, informace o počtu a sídlech volebních okrsků zveřejněním na úřední desce obecního úřadu do 45 dnů přede dnem voleb.⁶³

4.9. Okrsková volební komise

Tato komise je zřizována pro jednotlivé volební okrsky a má na úseku voleb do zastupitelstev obcí tyto pravomoce:

- dbá o pořádek ve volební místnosti,
- zajišťuje a dozírá na průběh hlasování,
- sčítá hlasy a vyhotovuje zápis o průběhu a výsledku hlasování,
- odevzdává volební dokumentaci do úschovy obecnímu úřadu s výjimkou jednoho stejnopisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování.⁶⁴

Na svém prvním zasedání si losem komise určí ze svých členů předsedu a místopředsedu. Losování řídí zapisovatel. Předsedu okrskové komise v době jeho nepřítomnosti zastupuje právě místopředseda okrskové komise. Okrsková komise je usnášeníschopná, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech členů. Usnesení je pak přijato, pokud se pro něj vyslovila nadpoloviční většina přítomných členů. Při rovnosti hlasů je návrh zamítnut.⁶⁵

Členství v okrskové volební komisi

Členem této komise může být občan České republiky či jiného státu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, je přihlášen k trvalému pobytu v obci na území České republiky, příp. k přechodnému pobytu cizince. Musí se jednat o občana staršího 18 let, u něhož nenastala žádná překážka výkonu volebního práva a také občan, který není kandidátem pro volby do zastupitelstva obce, pro které je okrsková komise

⁶³ § 15, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁶⁴ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*, str. 216.

⁶⁵ § 18, odst. 2, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

vytvořena. Členství v okrskové volební komisi vzniká složením tohoto slibu: „*Slibuji na svou čest, že budu svědomitě a nestranně vykonávat svoji funkci a budu se při tom řídit Ústavou, zákony a jinými právními předpisy České republiky*“. Pod písemné znění slibu se delegovaný člen podepíše.

Členství v okrskové volební komisi zaniká:

- dnem ukončení činnosti okrskové volební komise,
- úmrtím,
- okamžikem, kdy předseda okrskové volební komise obdrží písemné prohlášení o vzdání se funkce člena okrskové volební komise,
- okamžikem, kdy předseda okrskové volební komise obdrží písemné odvolání člena okrskové volební komise tím, kdo jej delegoval nebo jmenoval,
- ve dnech voleb, nevykonává-li člen okrskové volební komise svoji funkci a jeho nepřítomnost trvá nepřetržitě déle než 2 hodiny.

Zapisovatel

Zapisovatelem se může stát pouze státní občan České republiky. Je také členem okrskové volební komise. Tento člen však pořizuje zápisy z jednání komise. Skládá stejný slib jako kterýkoliv jiný člen okrskové volební komise. Je jmenován starostou nejpozději 20 dnů před prvním zasedáním okrskové volební komise. Je odvolán opět starostou, pokud přestane vykonávat svou funkci nebo ji nevykonává řádně a na jeho místo je neprodleně jmenován nový zapisovatel.⁶⁶

Náhradníci v okrskové volební komisi

Pokud zaniklo členství některého člena okrskové volební komise, povolá za něj předseda prostřednictvím starosty náhradníka téže volební strany. Náhradník se stává členem komise po složení slibu.⁶⁷

Nároky členů okrskových volebních komisí

Každý člen okrskové volební komise má nárok na zvláštní odměnu za výkon této funkce. Předseda, místopředseda a zapisovatel okrskové volební komise mají nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon této funkce než ostatní členové okrskové

⁶⁶ § 17, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁶⁷ § 18, odst. 1, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

volební komise. Nárok na vyšší zvláštní odměnu za výkon funkce nemá člen okrskové volební komise, který nesplnil povinnost účastnit se školení k zásadám hlasování a k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování, ledaže byl zapisovatel jmenován nebo předseda a místopředseda určen losem v době, kdy již nebylo možné účast na školení zajistit.

Člen okrskové volební komise, který je v pracovním nebo služebním poměru, má také, mimo odměnu, nárok na pracovní nebo služební volno v nezbytně nutném rozsahu a na náhradu mzdy, platu, služebního příjmu nebo odměny ve výši průměrného výdělku od uvolňujícího zaměstnavatele. Členovi okrskové volební komise, který není v pracovním nebo služebním poměru, avšak je výdělečně činný, přísluší paušální náhrada ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena okrskové volební komise.⁶⁸

Nároky kandidátů

Kandidát má právo, aby ode dne následujícího po registraci kandidátní listiny registračním úřadem do dne předcházejícího volbám mu ten, k němuž je v pracovním nebo obdobném poměru, poskytl pracovní volno bez náhrady mzdy. Činnost kandidáta v tomto období je jiným úkonem v obecném zájmu.⁶⁹

⁶⁸ § 62, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁶⁹ § 63, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

5. VOLEBNÍ STRANY A KANDIDÁTNÍ LISTINY

Politické stranictví je neodmyslitelnou součástí zastupitelské demokracie. Klíčovou funkcí politických stran je zprostředkování mezi občany a politickou mocí. Politické strany jsou také hlavním prostředkem participace občanů na demokratickém procesu. Ve stranách se na základě společně sdílených názorů, postojů, zájmů a cílů sdružují politicky aktivní občané. Ve volbách se pak strany snaží získat co největší podíl na státní moci a ve veřejné správě, hájí zájmy svých stoupců a uskutečňují jejich cíle. Politické strany tedy představují důležitý nástroj integrace společnosti a ve svém souhrnu odrážejí politickou vůli lidu.⁷⁰

5. 1. Volební strana

Termín volební strana se používá od roku 1990. Možnost usilovat o mandáty v zastupitelstvech obcí tedy mají nejen politické strany a jejich koalice, ale také jednotliví nezávislí kandidáti.⁷¹ A účast nezávislých kandidátů a jejich sdružení, především v malých obcích, je jednou z důležitých otázek komunálních voleb, neboť vytvoření politické strany na malé obci bývá finančně velmi náročné a také v určitém měřítku nelogické. Kandidovat v politických stranách, hnutí nebo koalici se kandidátům vyplatí spíše až ve větších měst, zejména v obcích nad deset tisíc obyvatel.⁷²

Volební stranou podle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, mohou být registrované politické strany a politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, a jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Politická strana a politické hnutí může být součástí pouze jedné volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce. Pokud podává politická strana a politické hnutí kandidátní listinu samostatně, nemůže již být pro volby do téhož zastupitelstva obce součástí jiné volební strany. Každý kandidát může kandidovat pouze na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce, a pokud jsou vytvořeny volební obvody, tak také pouze v jednom volebním obvodu.⁷³

⁷⁰ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPIK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*, str. 65.

⁷¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 90.

⁷² ŠARADÍN, Pavel a Jan OUTLÝ. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*, str. 18.

⁷³ § 20, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

5. 2. Kandidátní listiny

Kandidátní listiny v jednotlivých typech voleb v ČR se liší v míře své volnosti, resp. vázanosti, vždy je sestavení kandidátních listin politických stran jedním z nejzásadnějších kroků v jejich taktice předvolebního boje. Kandidátní listina je soupis kandidátů, kteří v daných volbách kandidují. Předpokládá se tedy kandidatura více než jednoho kandidáta. Netýká se tedy voleb do Senátu a volby prezidenta republiky, neboť zde proti sobě stojí vždy jeden kandidát, a jednalo by se tedy o listiny „jednomužné“, i když existují nějaké výjimky, kdy i ve volbách do zastupitelstva obce byl na kandidátní listině pouze jeden kandidát, tyto výjimky však pocházejí již z roku 1990, a proto byl zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, použit termín „přihláška k registraci“, a to také ve vztahu k volbám do Senátu nebo při volbě prezidenta.⁷⁴

Kandidátní listiny se podávají nejpozději 66 dnů přede dnem voleb, a to do 16:00 hodin. Podávají se registračnímu úřadu, kterým je pro účely tohoto zákona obecní úřad v obcích, kde jsou zřízeny alespoň dva odbory, a pro ostatní obce je registračním úřadem pověřený obecní úřad. Zvolený registrační úřad potvrdí podání kandidátní listiny zmocněnci volební strany nebo nezávislému kandidátu.⁷⁵

Pokud volební stranu tvoří nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů, připojí volební strana ke kandidátní listině také petici podepsanou voliči podporujícími její kandidaturu. V záhlaví petice a na každé její další straně musí být uveden:

- název volební strany,
- název zastupitelstva obce, do kterého volební strana kandiduje,
- rok konání voleb.

Vedle podpisu voliče musí být uvedeno jeho jméno, příjmení, datum narození a adresa místa trvalého pobytu, případně adresa místa přechodného pobytu, pokud jde o cizince, jinak tento hlas pro podporu volební strany nelze započítat. Nezapočítávají se také podpisy kandidátů samých. Potřebný počet podpisů voličů je stanoven v příloze zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, a uveřejní ho registrační úřad na úřední desce nejpozději 85 dnů přede dnem

⁷⁴ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 246.

⁷⁵ § 21, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

voleb.⁷⁶ Podle Ústavního soudu také existuje povinnost informovat příslušné volební orgány o údajích, splňují-li kandidáti podmínky pro výkon pasivního volebního práva a také voliče, u nichž může znalost údajů o kandidátech sehrát důležitou roli při rozhodování, kterému z nich dají v daných volbách svůj hlas.⁷⁷

Každá kandidátní listina musí obsahovat tyto náležitosti:

- název zastupitelstva obce,
- označení volebního obvodu (pokud jsou vytvořeny),
- název volební strany a označení, o jaký typ volební strany jde, s uvedením názvu politických stran a politických hnutí,
- jména a příjmení kandidátů, pohlaví, jejich věk ke druhému dni voleb, popřípadě ke dni voleb, pokud se volby konají v jednom dni, a povolání, část obce, nečlení-li se obec na části, obec, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu, případně k přechodnému pobytu, jde-li o cizince, název politické strany nebo politického hnutí, jehož jsou členy, nebo údaj, že nejsou členy žádné politické strany nebo politického hnutí („*bez politické příslušnosti*“),
- pořadí na kandidátní listině vyjádřené pomocí arabského čísla,
- jméno a příjmení zmocněnce volební strany a jeho náhradníka s uvedením místa, kde jsou přihlášení k trvalému pobytu, není-li volební stranou nezávislý kandidát,
- pokud jde o koalici, tak název politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo,
- pokud jde o sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo, nebo označení, že jde o nezávislého kandidáta,
- podpis zmocněnce volební strany; u nezávislého kandidáta podpis kandidáta; pokud podává kandidátní listinu politická strana, politické hnutí nebo jejich koalice anebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, tak jméno a příjmení, označení funkce a podpis osoby oprávněné jednat jejich jménem, popřípadě jménem organizační jednotky.

Volební strana může na kandidátní listině uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce. Pokud jsou pro

⁷⁶ HUDÁK, Jakub, Petr JÜPTNER a Jiří SVOBODA. *Komunální politické systémy*, str. 11.

⁷⁷ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 249.

volby do zastupitelstva obce vytvořeny volební obvody, může volební strana na kandidátní listině pro každý volební obvod uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik členů tohoto zastupitelstva má být v tomto volebním obvodu voleno. V obcích, kde se bude volit sedm a méně členů zastupitelstva obce, může volební strana na kandidátní listině uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů volených do příslušného zastupitelstva obce zvýšený o jednu třetinu a zaokrouhlený na celé číslo dolů. 60 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce nelze již doplňovat do kandidátní listiny další kandidáty ani vzájemně měnit jejich pořadí.

Ke kandidátní listině musí být vždy přiloženo vlastnoručně podepsané prohlášení kandidáta, že souhlasí se svou kandidaturou, že mu nejsou známy překážky volitelnosti, popřípadě tyto překážky pominou ke dni voleb do zastupitelstva obce, a že nedal souhlas k tomu, aby byl uveden na jiné kandidátní listině pro volby do téhož zastupitelstva obce. Na prohlášení kandidát dále uvede místo, kde je přihlášen k trvalému pobytu, případně k přechodnému pobytu, jde-li o cizince, a datum narození.

Volební strana, s výjimkou nezávislého kandidáta, činí úkony ve volebních věcech prostřednictvím svého zmocněnce. Zmocněncem nebo jeho náhradníkem je fyzická osoba, která je takto označena na kandidátní listině. Zmocněncem nemůže být osoba mladší 18 let, osoba s omezenou svéprávností nebo kandidát této volební strany. Svého zmocněnce může volební strana písemně odvolat, jeho zmocnění zaniká okamžikem doručení tohoto odvolání registračnímu úřadu.⁷⁸

5. 3. Projednání a registrace kandidátních listin

Celý proces registrace kandidátních listin při komunálních volbách začíná již 85 dnů před samotným dnem voleb. Pověřený obecní úřad zveřejní na své úřední desce seznam obecních úřadů v obcích, kde jsou zřízeny alespoň dva odbory, kterým se přímo podávají kandidátní listiny, a také seznam obcí, ze kterých se kandidátní listiny podávají příslušnému pověřenému obecnímu úřadu (tím jsou všichni kandidáti, politické strany i politická hnutí informováni o tom, kam mají

⁷⁸ § 22, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

danou kandidátní listinu podat). Kandidátní listiny musejí být podány nejpozději 66 dnů před dnem voleb.⁷⁹

Registrační úřad přezkoumá do 60 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce předložené kandidátní listiny. Pokud nemá kandidátní listina potřebné náležitosti nebo pokud obsahuje nesprávné údaje, nebo není-li k ní připojena petice (v případě nezávislých kandidátů), popřípadě petice neobsahuje potřebný počet podpisů, vyzve registrační úřad písemně prostřednictvím zmocněnce volební strany nebo nezávislého kandidáta nejpozději 58 dnů přede dnem voleb, aby závady odstranil do 53 dnů přede dnem voleb. Ve stejné lhůtě může vady na kandidátní listině odstranit zmocněnec volební strany nebo nezávislý kandidát i bez výzvy registračního úřadu. Pokud volební strana ve stanovené lhůtě závady neodstraní, rozhodne registrační úřad ve lhůtě do 48 dnů přede dnem voleb o škrtnutí:

- kandidáta na kandidátní listině, pokud k ní není přiloženo prohlášení nebo je toto prohlášení nesprávné či neúplné,
- kandidáta v případě, že je uveden na více kandidátních listinách, a to na kandidátní listině, k níž není připojeno prohlášení; pokud kandidát podepsal prohlášení na více kandidátních listinách, škrtně jej registrační úřad na všech těchto kandidátních listinách,
- kandidátů, kteří jsou na kandidátních listinách uvedeni nad nejvyšší stanovený počet,
- kandidáta, který nesplňuje podmínky volitelnosti.

Dále registrační úřad ve lhůtě do 48 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce rozhodne:

- o registraci kandidátní listiny splňující náležitosti podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí,
- o odmítnutí kandidátní listiny, jestliže není podána správně nebo neobsahuje potřebné náležitosti a nápravy již nelze dosáhnout; dále také v případě, že je politická strana nebo politické hnutí součástí více volebních stran pro volby do téhož zastupitelstva obce, odmítne registrační úřad tu kandidátní listinu, která neobsahuje potřebné náležitosti.

⁷⁹ § 21, odst. 3, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

Registrační úřad neprodleně vyhotoví rozhodnutí o registraci, o odmítnutí kandidátní listiny nebo o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině a zašle je tomu, kdo je oprávněn domáhat se ochrany u soudu proti tomuto rozhodnutí. Současně své rozhodnutí vyvěsí na úřední desce. Za doručené se rozhodnutí považuje třetím dnem ode dne vyvěšení.

Rozhodnutí o registraci, o odmítnutí kandidátní listiny nebo o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině musí obsahovat:

- **výrok** (obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto),
- **odůvodnění** (obsahuje skutečnosti, které byly podkladem pro rozhodnutí; odůvodnění není třeba uvádět v případě rozhodnutí o provedení registrace),
- **poučení o odvolání.**

V písemném vyhotovení rozhodnutí se uvede registrační úřad, který rozhodnutí vydal, a datum vydání rozhodnutí. Rozhodnutí musí být opatřené úředním razítkem a podpisem s uvedením jména a příjmení zaměstnance obce, jejíž úřad plní funkci registračního úřadu.

Na základě rozhodnutí soudu podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, provede registrační úřad zaregistrování kandidátní listiny nejpozději 20 dnů přede dnem voleb. Proti tomuto zaregistrování nelze podat opravný prostředek.

Každému kandidátovi je losem přiděleno číslo, pod nímž bude kandidovat, resp. pořadí v případě komunálních voleb. I po zaregistrování dané kandidátní listiny je možné provést změny, a to buď na základě moci soudní, nebo např. vzdáním se kandidatury kandidátem. Registrace je podmínkou pro vytištění hlasovacích lístků.⁸⁰

Nedosahuje-li souhrnný počet kandidátů uvedených na všech registrovaných kandidátních listinách nadpoloviční většiny počtu členů zastupitelstva obce, který má být volen, popřípadě je menší než 5, volby se v této obci nekonají.⁸¹

⁸⁰ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 267 – 274.

⁸¹ § 23, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

5. 4. Vzdání se a odvolání kandidatury

Kandidát se může do 48 hodin před zahájením voleb vzdát písemně své kandidatury. U kandidátních listin podaných politickými stranami, politickými hnutími nebo jejich koalicemi může do 48 hodin před zahájením voleb písemně odvolat kandidaturu kandidáta též zmocněnec. Prohlášení o vzdání se nebo o odvolání kandidatury však nelze vzít zpět. Prohlášení je nutno doručit příslušnému registračnímu úřadu.

Pokud bude prohlášení o vzdání se kandidatury nebo odvolání kandidáta učiněno před registrací kandidátní listiny, takovýto kandidát nebude uveden na hlasovacím lístku. Registrační úřad také změní označení pořadí kandidátů na kandidátní listině posunutím číselné řady. Pokud dojde k prohlášení o vzdání se kandidatury nebo odvolání kandidáta až po registraci kandidátní listiny, zůstávají údaje o kandidátu na kandidátní listině, avšak při zjišťování výsledku voleb do zastupitelstva obce se k hlasům pro něj odevzdaným nepřihlíží. V tomto případě zároveň dojde ke snížení počtu kandidátů příslušné volební strany. Registrační úřad musí zajistit zveřejnění prohlášení ve všech volebních místnostech na území obce, pokud je obdrží do 48 hodin před zahájením voleb do zastupitelstva obce.⁸²

5. 5. Volební kampaň

Pro volební kampaň může starosta vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů, a to nejméně 16 dnů přede dnem voleb, tuto plochu poskytne obec k využití bezplatně. Možnost jejího využívání musí odpovídat zásadě rovnosti kandidujících volebních stran.

V době počínající třetím dnem přede dnem voleb a končící ukončením hlasování nesmějí být žádným způsobem zveřejňovány výsledky předvolebních a volebních průzkumů. Ve dny voleb je zakázána volební agitace a propagace pro volební strany i nezávislé kandidáty v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí.⁸³

⁸² § 24, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁸³ § 30, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

6. VOLEBNÍ OBVODY, MÍSTNOST A INFORMOVÁNÍ VOLIČŮ

6. 1. Volební obvody

Jednou z proměnných poměrných volebních systémů bývá velikost volebního obvodu, která je poměřována počtem mandátů, které se v daném volebním obvodu rozdělují. Velikost volebních obvodů se v praxi liší, přičemž se rozlišují celkem tři kategorie velikostí (nízká, střední a vysoká). Čím větší je velikost volebních obvodů, tím proporcenější jsou volební výsledky.⁸⁴ Obec ve většině případů tvoří pouze jeden volební obvod, avšak zastupitelstvo obce může, nejpozději 85 dnů přede dnem konání voleb, vytvořit volebních obvodů více, a to:

- v obcích s počtem obyvatel do 10 000 tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 5 členů zastupitelstva obce,
- v obcích s počtem obyvatel od 10 001 do 50 000 obyvatel tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 7 členů zastupitelstva obce,
- v obcích s počtem obyvatel nad 50 000 tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 9 členů zastupitelstva obce.

Městská část nebo městský obvod v hlavním městě Praze a v územně členěných statutárních městech může být součástí jen jednoho volebního obvodu.

Starosta má povinnost do 2 dnů zveřejnit po vytvoření volebních obvodů seznam těchto vytvořených volebních obvodů, jejich popis, počty členů zastupitelstva obce, kteří mají být v jednotlivých volebních obvodech voleni, a potřebný počet podpisů pro nezávislého kandidáta a sdružení nezávislých kandidátů, a to na úřední desce, popřípadě i způsobem v místě obvyklým.⁸⁵

6. 2. Informování voličů starostou

Oznámení o době a místě konání voleb v obci uveřejňuje starosta obce v místě obvyklým, a to nejpozději do 15 dnů přede dnem voleb. Pokud je na území obce zřízeno více volebních okrsků, uvede starosta také, které části obce náleží do jednotlivých volebních okrsků, a oznámení uveřejní na území každého z nich. V oznámení také musejí být uvedeny adresy volebních místností, a pokud jsou

⁸⁴ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 92.

⁸⁵ § 27, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

v obci vytvořeny volební obvody, tak jejich popis. V oznámení dále starosta upozorní voliče na povinnost prokázat při hlasování svou totožnost a státní občanství České republiky, příp. státní občanství státu, jehož příslušníci jsou oprávněni na území České republiky volit, a uvede také další potřebné údaje nutné k nerušenému průběhu voleb. Pokud je v obci zřízen výbor pro národnostní menšiny, musí být oznámení zveřejněné také v jazyce příslušné národnosti menšiny.⁸⁶

6. 3. Volební místnost

Každá volební místnost musí být vybavena volební schránkou, přenosnou volební schránkou, dostatečným množstvím hlasovacích lístků a prázdných obálek opatřených úředním razítkem (tzv. „úřední obálka“), psacími potřebami, výpisy ze seznamu a také zákonem o volbách do zastupitelstev obcí, který musí být voličům na jejich žádost zapůjčen k nahlédnutí.

Úřední obálky jsou neprůhledné, stejné velikosti, papíru stejné jakosti a barvy. Pokud se volby do zastupitelstev obcí konají současně s jinými volbami, musí být úřední obálka pro tyto volby barevně odlišena od obálky pro jiné volby. Stejným způsobem musejí být odlišeny i hlasovací lístky. V každé volební místnosti jsou pro úpravu hlasovacích lístků určeny zvláštní prostory oddělené tak, aby byla zajištěna tajnost hlasování. Počet těchto prostorů určuje starosta s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku. Ve volební místnosti musí být na viditelném místě vyvěšen hlasovací lístek, který slouží jako vzor, a dále také prohlášení o vzdání se nebo odvolání kandidatury jednotlivých kandidátů, pokud bylo toto prohlášení doručeno do 48 hodin před zahájením voleb.

Na objektu, ve kterém se nachází volební místnost, je vyvěšena státní vlajka a ve volební místnosti je na důstojném místě umístěn velký státní znak.⁸⁷

⁸⁶ § 29, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁸⁷ § 31, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

7. HLASOVÁNÍ

7. 1. Volební okrsky

Pro odevzdávání hlasovacích lístků a následné sčítání hlasů voličů jsou v každé obci vytvořeny stálé volební okrsky. Ty se mohou měnit pouze v těchto případech:

- pokud dojde k zvýšení nebo snížení počtu voličů ve volebním okrsku o jednu třetinu,
- změní se hranice obce v místech, kde je území této obce osídleno,
- změní se hranice městských obvodů nebo městských částí,
- pokud není hranice volebního okrsku shodná s hranicí volebního obvodu pro volby do Senátu nebo volebního obvodu pro volby do zastupitelstev obcí.

Volební okrsky, stejně jako volební místnost pro každý volební okrsek, stanovuje starosta obce. Volební okrsky jsou vedeny v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí jako účelové územní prvky. Identifikační údaje, údaje o vazbách na ostatní územní prvky a lokalizační údaje o volebních okrscích zapisuje do tohoto registru editor těchto údajů, kterým je starosta obce, a to prostřednictvím informačního systému územní identifikace. Volební okrsky se vytváří tak, aby zahrnovaly přibližně 1 000 voličů, pro vzdálené části obce lze však vytvořit samostatné volební okrsky i pro menší počet voličů. Volební okrsky nelze měnit v době od vyhlášení voleb do vyhlášení celkových výsledků voleb Státní volební komisí.⁸⁸

7. 2. Hlasovací lístky

Po registraci všech kandidátních listin musí daný registrační úřad zajistit tisk hlasovacích lístků. V záhlaví hlasovacího lístku je uveden název obce a počet členů zastupitelstva, který má být zvolen. Pokud je v obci vytvořen volební obvod, je uveden též v záhlaví hlasovacího lístku a k němu počet členů zastupitelstva, který má být v tomto obvodě zvolen. Hlasovací lístky jsou opatřeny razítkem příslušné obce dané barvy a na všech hlasovacích lístcích musí být toto razítko na stejném místě. Hlasovací lístky pro volby do zastupitelstev

⁸⁸ § 26, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

územně členěných statutárních měst a do zastupitelstva hlavního města Prahy jsou označeny na levém okraji svislým barevným pruhem.

Kandidáti každé volební strany jsou uvedeni na společném hlasovacím lístku v pořadí určeném volební stranou, a to v samostatných sloupcích, které jsou umístěny vedle sebe. Pořadí volebních stran stanoví registrační úřad losem. Každý sloupec je nadepsán názvem a vylosovaným číslem volební strany.

U každého kandidáta je uvedeno jeho jméno, příjmení, věk, povolání, obec, ve které je kandidát přihlášen k trvalému pobytu, případně k přechodnému pobytu, jde-li o cizince, a název politické strany nebo politického hnutí, jejímž je kandidát členem, popř. údaj o tom, že je daný kandidát bez politické příslušnosti. Pokud je volební stranou sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, uvádí se navíc i označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo, nebo označení, že jde o nezávislého kandidáta. Pokud je volební stranou koalice politických stran a politických hnutí, uvede se navíc označení politické strany nebo politického hnutí, které kandidáta navrhlo.

Názvy politických stran a politických hnutí jsou uvedeny ve zkratce. Před jménem kandidáta je umístěn rámeček a pořadové číslo kandidáta označené arabskou číslicí. Správnost údajů o volební straně a jejích kandidátech na hlasovacím lístku má právo zmocněnec volební strany, o nezávislém kandidátovi tento kandidát, ověřit před jeho vytištěním, pokud tohoto práva využije do 2 pracovních dnů po výzvě registračního úřadu.

Hlasovací lístky pro volby do příslušného zastupitelstva ve formátu A4 a větším se tisknou oboustranně. Označení všech volebních stran i údaje o všech kandidátech musejí být napsané stejným druhem i velikostí písma, papír použitý na hlasovací lístky musí být stejné barvy, jakosti i rozměrů

Starosta obce má povinnost zajistit, aby byly hlasovací lístky doručeny všem voličům v obci, a to nejpozději 3 dny přede dnem voleb. V obcích, kde není starosta, zajišťuje tuto povinnost místostarosta, a pokud není v obci

ani místostarosta, zajišťuje tuto povinnost ředitel krajského úřadu a v hlavním městě Praze ředitel magistrátu.⁸⁹

7. 3. Zahájení hlasování

Předseda okrskové volební komise je povinen zkontrolovat před zahájením hlasování, zda je volební místnost řádně vybavena, zkontroluje prázdnou volební schránku a přenosnou volební schránku a následně je před ostatními členy okrskové komise zapečetí. Poté prohlásí volby za zahájené.⁹⁰

7. 4. Zásady hlasování

Každý volič hlasuje vždy osobně, jakékoliv zastoupení není možné. Voliči předstupují před okrskovou volební komisí a hlasují v pořadí, v jakém se dostavili do volební místnosti.

Po příchodu do volební místnosti musí každý volič prokázat svou totožnost a státní občanství České republiky (občanským průkazem nebo cestovním pasem České republiky), popř. státní občanství státu, jehož občané jsou oprávněni volit na našem území (průkazem o povolení k pobytu nebo potvrzením o přechodném pobytu). Pokud volič tuto povinnost nesplní, nebude mu umožněno hlasování. Po ověření totožnosti obdrží volič od okrskové komise úřední obálku. Voliče, který není zapsán ve výpisu ze seznamu a který prokáže své právo hlasovat ve volebním okrsku, musí okrsková volební komise dopsat do výpisu ze seznamu dodatečně a umožnit mu hlasování.

V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků nesmí být přítomen nikdo jiný než volič. Volič, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu nebo proto, že nemůže číst či psát, si může vzít s sebou do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků jiného voliče, aby za něj hlasovací lístek upravil a vložil do úřední obálky, nesmí to však být člen okrskové volební komise.

Volič může ze závažných, zejména zdravotních, důvodů požádat obecní úřad a v den voleb také okrskovou volební komisí o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, a to pouze v územním obvodu volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena. V takovém případě okrsková volební komise

⁸⁹ § 25, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁹⁰ § 32, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

vyšle k voliči své dva členy s přenosnou volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky.⁹¹

7. 5. Způsob hlasování

Po obdržení hlasovacích lístků a úřední obálky vstoupí volič do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků. Volič může volit nejvýše tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno, a svou volbu může provést hned třemi způsoby, a to:

- na hlasovacím lístku může označit jednu volební stranu, a tím dává svůj hlas každému kandidátovi z této volební strany,
- nebo může označit jednotlivé kandidáty z různých volebních stran, a tím každý z nich získává jeden hlas,
- nebo může použít kombinaci obou zmíněných způsobů, a to sice, že označí jednu volební stranu a z ostatních stran další jednotlivé kandidáty; tím získají hlas všichni jednotlivě označení kandidáti a z označené volební strany tolik kandidátů, kolik zbývá do počtu volených členů zastupitelstva po odečtení kandidátů označených jednotlivě, a to v pořadí, v jakém jsou na kandidátní listině uvedeni.⁹²

Po úpravě hlasovacího lístku ho volič vloží do úřední obálky, kterou obdržel od okrskové volební komise. V územně členěných statutárních městech, a v hlavním městě Praze, vloží volič hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva územně členěného statutárního města nebo do zastupitelstva hlavního města Prahy a hlasovací lístek pro volby do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části do jedné úřední obálky. Po opuštění prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků vloží volič úřední obálku před okrskovou volební komisí do volební schránky.⁹³

⁹¹ § 33, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁹² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 97.

⁹³ § 34, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

7. 6. Pořádek ve volební místnosti a v jejím bezprostředním okolí

Za pořádek ve volební místnosti a v jejím bezprostředním okolí odpovídá předseda okrskové volební komise. Jeho pokyny k zachování pořádku a důstojného průběhu hlasování jsou závazné pro všechny přítomné.⁹⁴

Členové okrskových volebních komisí a ti, kteří mají právo být přítomni v místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy, nesmějí poskytovat informace o průběhu a dílčích výsledcích voleb, a to až do podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování. Tento zákaz se nevztahuje na informace o počtu voličů, kteří již hlasovali.⁹⁵

Po prvním dnu voleb zajistí okrsková volební komise zapečetění volební schránky, popř. přenosné volební schránky tak, aby do nich nebylo možné vkládat hlasovací lístky ani je vybírat, a zabezpečí i ostatní volební dokumenty. Před zahájením hlasování druhého dne voleb zkontroluje okrsková volební komise neporušenost pečeti a opět je sejme. Pokud nastanou nějaké okolnosti, které znemožňují zahájit hlasování, pokračovat v něm nebo jej ukončit, může okrsková volební komise odročit zahájení hlasování na pozdější hodinu nebo je přerušit či prodloužit dobu hlasování, nejdéle však o 1 hodinu. Okrsková volební komise o takovém opatření vyrozumí voliče způsobem v místě obvyklým a příslušný registrační úřad. V případě, že je hlasování přerušeno, zapečetí okrsková volební komise volební dokumenty a volební schránku, popřípadě přenosnou volební schránku stejným způsobem jako by skončilo hlasování. Při opětovném zahájení hlasování předseda za přítomnosti ostatních členů okrskové volební komise ověří neporušenost pečeti a sejme je. Skutečnosti týkající se odročení, přerušení nebo prodloužení hlasování poznamená okrsková volební komise v zápise o průběhu a výsledku hlasování.⁹⁶

Při hlasování či sčítání hlasů může být provedena kontrola na místě, a to pověřeným obecním úřadem nebo krajským úřadem. Z provedené kontroly se vyhotovuje záznam, který je součástí volební dokumentace. Pokyny pověřeného obecního nebo krajského úřadu jsou (s výjimkou pokynů směřujících ke zjišťování výsledků hlasování) pro okrskovou volební komisi závazné. Při zjištění drobných nedostatků odstraní tyto nedostatky předseda okrskové

⁹⁴ § 35, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁹⁵ § 36, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁹⁶ § 37, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

volební komise na pokyn pověřeného obecního nebo krajského úřadu na místě ihned. V případě zjištěných závažných nedostatků při hlasování dá pověřený obecní nebo krajský úřad pokyn k jejich odstranění okrskové volební komisi.⁹⁷

7. 7. Ukončení hlasování

Jakmile uplyne doba stanovená pro ukončení hlasování, uzavře se volební místnost, avšak před tím se umožní odvolit všem, kteří jsou ve volební místnosti nebo před ní. Poté prohlásí předseda okrskové volební komise hlasování za ukončené. S výjimkou obcí, kde je vytvořen jeden volební okrsek, zapečetí předseda okrskové volební komise volební schránku a přenosnou volební schránku tak, aby do nich nebylo možno vkládat hlasovací lístky ani je vybírat, a sčítání hlasů se zahájí ve 14:00 hodin druhého dne voleb poté, co zkontroluje neporušenost pečeti.⁹⁸

⁹⁷ § 38, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

⁹⁸ § 39, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

8. SČÍTÁNÍ HLASŮ A VÝSLEDKY KOMUNÁLNÍCH VOLEB

8. 1. Posuzování hlasovacích lístků

Hlasovací lístek je považován za neplatný, pokud není na předepsaném tiskopise. Hlas voliče je pak považován za neplatný, pokud volič:

- neoznačil na hlasovacím lístku ani volební stranu, ani žádného kandidáta,
- označil na hlasovacím lístku křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce volební strany více než jednu volební stranu,
- označil na hlasovacím lístku křížkem v rámečku před jménem kandidáta více kandidátů, než má být voleno členů zastupitelstva obce, bez ohledu na to, že kandidát se kandidatury vzdal nebo byla jeho kandidatura odvolána,
- nevložit hlasovací lístek do úřední obálky,
- přetrhl hlasovací lístek,
- dal do úřední obálky několik hlasovacích lístků do téhož zastupitelstva obce.

Poškození nebo přeložení hlasovacího lístku nemá vliv na jeho platnost, pokud jsou z něho patrné potřebné údaje. Nepřihlíží se však k jiným úpravám hlasovacího lístku. Platnost hlasovacího lístku s konečnou platností vždy potvrzuje okrsková volební komise.⁹⁹

8. 2. Sčítání hlasů okrskovou volební komisí

V místnosti, kde okrsková volební komise sčítá hlasy, mají právo být přítomni zaměstnanci Českého statistického úřadu, kteří mají pověření, dále zaměstnanci obce, kteří mají osvědčení, členové Státní volební komise a jejího sekretariátu, jakož i osoby, kterým k tomu dala povolení Státní volební komise.

Po ukončení hlasování se otevírá volební schránka. V případě, že byla použita i přenosná volební schránka, okrsková volební komise otevře i ji a obsah obou schránek zamíchá. Poté je přepočítán počet úředních obálek a porovnán s počtem záznamů ve výpisu ze seznamu voličů. Neúřední obálky jsou vyloučeny a vyloučeny jsou i hlasovací lístky, které byly nalezeny bez úřední obálky. Poté jsou vyndány hlasovací lístky z úředních obálek a následuje sčítání hlasů

⁹⁹ § 41, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

okrskovou volební komisí pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty. Počet hlasů odevzdaných pro volební stranu je dán součtem všech hlasů, které obdrželi její kandidáti.

Pokud se v okrsku hlasuje do zastupitelstva města nebo do zastupitelstva hlavního města Prahy a současně do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části, hlasovací lístky se před sčítáním rozdělí podle jednotlivých druhů zastupitelstev, a poté jsou sčítány zvlášť. Každý platný hlas pro kandidáta je započten okrskovou volební komisí takto:

- pokud jsou označeni pouze jednotliví kandidáti kterékoliv volební strany, obdrží hlas každý označený kandidát,
- pokud je označena pouze volební strana, obdrží hlas každý kandidát této volební strany, nejvýše však tolik kandidátů v pořadí dle hlasovacího lístku, kolik činí počet volených členů zastupitelstva,
- pokud je označena volební strana a zároveň jednotliví kandidáti ostatních volebních stran, obdrží nejdříve hlas každý jednotlivě označený kandidát ostatních volebních stran a poté v pořadí dle hlasovacího lístku tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu volených členů zastupitelstva a počtu jednotlivě označených kandidátů,
- ke kandidátům, kteří se kandidatury vzdali nebo byli odvoláni, a k hlasům pro ně odevzdaným se nepřihlíží.

Každý člen okrskové volební komise má právo nahlížet do hlasovacích lístků. Správnost sčítání hlasů voličů kontroluje předseda okrskové volební komise.¹⁰⁰

8. 3. Zápis o průběhu a výsledku hlasování

Okrsková volební komise má povinnost vyhotovit zápis o průběhu a výsledku hlasování, a to ve dvojím stejnopise. Tento zápis podepisují členové okrskové volební komise, a pokud některý ze členů okrskové komise odmítne podepsat tento zápis, musí být v příloze zápisu uvedeny důvody. V zápise okrskové volební komise o hlasování ve volebním okrsku se uvádí:

- doba počátku a ukončení hlasování, popř. jeho odročení, přerušení nebo prodloužení s uvedením důvodů,
- celkový počet osob ve volebním okrsku zapsaných do výpisu ze seznamu,

¹⁰⁰ § 40, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

- počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,
- počet odevzdaných úředních obálek,
- počet platných hlasů odevzdaných pro každou volební stranu,
- počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty,
- stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové volební komisi, usnesení, která komise přijala, a jejich stručné zdůvodnění.¹⁰¹

8. 4. Předání výsledku hlasování Českému statistickému úřadu

Po podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování je jeden stejnopis tohoto zápisu předán předsedou okrskové volební komise nebo pověřeným členem okrskové volební komise Českému statistickému úřadu na pracovišti u pověřeného obecního úřadu, s výjimkou hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy a Plzně (v těchto městech je stejnopis zápisu předán Českému statistickému úřadu na pracovišti u úřadu městské části v hlavním městě Praze a u úřadu městské části nebo městského obvodu ve městech Brno, Ostrava a Plzeň).

Jestliže se v předávaném zápisu o průběhu a výsledku hlasování vyskytly chyby, mohou na místě odstraněny, a to zmocněným předsedou okrskové volební komise nebo pověřeným členem. Pokud zmocnění nejsou, je takovýto zápis odmítnut a stanovena lhůta k odstranění chyb. Při nesplnění této povinnosti okrskové volební komise dojde k vyhlášení opakovaného hlasování v příslušném volebním okrsku.

Po převzetí zápisu o průběhu a výsledku hlasování do dalšího zpracování obdrží předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise písemný doklad, který potvrdí, že výsledek hlasování ve volebním okrsku byl do dalšího zpracování bezchybně převzat. Pokud byl v obci vytvořen pouze jeden volební okrsek, předseda okrskové volební komise nebo pověřený člen okrskové volební komise obdrží taktéž předběžné výsledky voleb do zastupitelstva obce a ty předá starostovi obce, který je zveřejní způsobem v místě obvyklým. Okrsková volební komise obdrží též pokyn od Českého statistického úřadu o ukončení jejího zasedání.

¹⁰¹ § 42, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

Okrsková volební komise poté zapečetí druhý stejnopis zápisu o průběhu a výsledku hlasování, odevzdané hlasovací lístky, úřední obálky, výpis ze seznamů, doklad o převzetí výsledku hlasování do dalšího zpracování a případný zápis o kontrole provedené pověřeným obecním úřadem nebo krajským úřadem a předá všechny tyto volební dokumenty do úschovy obecnímu úřadu.¹⁰²

8. 5. Zjišťování výsledku voleb

Český statistický úřad ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování předaných okrskovými volebními komisemi zjistí, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každého kandidáta na kandidátní listině a kolik pro každou kandidátní listinu. Ke kandidátním listinám, které obdržely méně než 5 % z celkového počtu platných hlasů, se nepřihlíží. Pokud je však zjištěno, že do dalšího zjišťování výsledků voleb nepostupují alespoň dvě kandidátní listiny, snižuje se 5% hranice postupně vždy o 1 % až do splnění uvedené podmínky. Dále se zjišťuje, zda bude takto obsazena alespoň nadpoloviční většina mandátů, popř. celkový počet mandátů bude v rámci obce větší než 5. Pokud byla pro volby do příslušného zastupitelstva podána jen jedna kandidátní listina, k hranici 5 % se nepřihlíží. Poté Český statistický úřad dělí celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, postupně čísly 1, 2, 3 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině. Podíly vypočítané výše uvedeným způsobem jsou poté seřazeny podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny. Za každý podíl obsažený v této početní řadě získá kandidátní listina jeden mandát. V případě rovnosti podílu je rozhodující celkový počet hlasů, který získala kandidátní listina, a pokud je i tento počet stejný, rozhodne los.

Český statistický úřad také vydělí celkový počet hlasů odevzdaných pro volební stranu počtem kandidátů této volební strany. Pokud má některý z kandidátů nejméně o 10 % více hlasů, než je stanovený průměr vyjádřený celým číslem bez zaokrouhlení, postupuje v kandidátní listině na první místo. Pokud je takových kandidátů více, určí se jejich pořadí podle počtu hlasů, které byly pro ně

¹⁰² § 43, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

odevzdány. V případě rovnosti hlasů mezi postupujícími kandidáty je rozhodující původní pořadí kandidátů na kandidátní listině.

Kandidáti, kteří neobdrželi mandát, se automaticky stávají náhradníky. V případě rovnosti hlasů je rozhodující pořadí kandidáta na kandidátní listině. Pokud však nezíská kandidátní listina žádný mandát, kandidáti na ní uvedení se náhradníky nestávají.¹⁰³

8. 6. Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce

Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce vyhotovuje Český statistický úřad a poté ho předává registračnímu úřadu. V tomto zápise se uvádí:

- počet volebních okrsků v obci, počet okrskových volebních komisí, které předaly výsledek hlasování, a počet okrskových volebních komisí, které nepředaly výsledky hlasování,
- počet volebních obvodů (pokud byly vytvořeny),
- celkový počet osob zapsaných ve výpisech ze seznamů,
- celkový počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,
- počet odevzdaných úředních obálek,
- celkový počet platných hlasů odevzdaných pro každou volební stranu,
- počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty,
- jména a příjmení kandidátů, kteří byli zvoleni do zastupitelstva obce, a na kandidátní listině které volební strany byli uvedeni,
- jména a příjmení náhradníků jednotlivých volebních stran.

Výše popsaný zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce podepisuje zaměstnanec obce, jejíž úřad plní funkci registračního úřadu a zaměstnanec Českého statistického úřadu.¹⁰⁴

8. 7. Vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstva obce

Výsledky voleb vyhláší registrační úřad, a to zveřejněním zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce na úřední desce registračního úřadu. Zároveň musí pověřený obecní úřad zajistit zveřejnění tohoto zápisu na úřední desce obce, pro kterou je registračním úřadem.¹⁰⁵

¹⁰³ § 45, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

¹⁰⁴ § 46, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

¹⁰⁵ § 47, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

Celkové výsledky voleb do zastupitelstev obcí vyhlašuje Státní volební komise, a to sdělením ve Sbírce zákonů.¹⁰⁶

8. 8. Ukončení činnosti okrskové volební komise

Činnost okrskové volební komise při volbách do zastupitelstva obce je ukončena patnáctým dnem po vyhlášení výsledků těchto voleb Státní volební komisí. Činnost okrskové volební komise v obci, kde byl podán návrh na neplatnost hlasování nebo neplatnost voleb, pak končí:

- dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu v případě, že tento návrh byl soudem zamítnut,
- patnáctý den po uveřejnění výsledků opakovaného hlasování v případě, že tento návrh byl soudem shledán oprávněným a opakuje se v rámci volebního procesu pouze hlasování,
- dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu v případě, že tento návrh byl soudem shledán oprávněným a opakuje se celý volební proces.

Činnost okrskové volební komise v obci, kde nebyl odevzdán zápis o průběhu a výsledku hlasování, končí patnáctým dnem po uveřejnění výsledků opakovaného hlasování.¹⁰⁷

¹⁰⁶ § 51, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

¹⁰⁷ § 52, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

9. NOVÉ, DODATEČNÉ A OPAKOVANÉ VOLBY

I v českém komunálním systému je nutné počítat s tím, že zvolený zastupitelský sbor z jakýchkoliv důvodů nevydrží až do konce svého funkčního období, a tak může dojít k novým, dodatečným nebo opakovaným volbám.¹⁰⁸ Při těchto mimořádných volbách se pak volí členové zastupitelstev obcí pouze na zbývající část funkčního období.¹⁰⁹ Tyto mimořádné volby se vždy konají v jednom dni, hlasování začíná v 7:00h a končí ve 22:00h.¹¹⁰

9. 1. Nové volby

Termín nových voleb byl poprvé použit v roce 1990 a dojde k nim:

- pokud se počet členů zastupitelstva obce sníží o více než polovinu oproti počtu určenému podle zákona a nejsou-li náhradníci,
- pokud se počet členů zastupitelstva obce sníží pod hranici 5 a nejsou-li náhradníci,
- pokud dojde ke vzniku nové obce, městské části nebo městského obvodu,
- pokud dojde k rozpuštění zastupitelstva obce.¹¹¹

Nové volby se nikdy nekonají v posledních 6 měsících funkčního období zastupitelstev obcí. Pokud nastane důvod pro konání nových voleb, zašle prostřednictvím krajského úřadu starosta obce návrh na vyhlášení nových voleb do zastupitelstva obce Ministerstvu vnitra do 30 dnů ode dne, ve kterém vznikl daný důvod. Stejným způsobem bude postupovat i primátor hlavního města Prahy, který zasílá návrh Ministerstvu vnitra. Nové volby vyhlásí ministr vnitra do 30 dnů po obdržení návrhu.¹¹²

9. 2. Dodatečné, opakované volby a opakované hlasování

Dodatečné volby se konají vždy, pokud se z jakéhokoliv důvodu nekonaly v řádném termínu. Vyhláší je ministr vnitra do 30 dnů po uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev Státní volební komisí.

¹⁰⁸ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 106.

¹⁰⁹ § 66, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

¹¹⁰ § 3, odst. 4, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

¹¹¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 107.

¹¹² § 58, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

K opakovaným volbám či k opakovanému hlasování dojde, pokud soud prohlásí již vykonané volby za neplatné nebo pokud okrsková volební komise neodevzdala zápis o průběhu a výsledku hlasování. Nekonají se však celé volby znovu, ale pouze akt hlasování. Opakované volby nebo opakované hlasování vyhláší ministr vnitra do 30 dnů poté, kdy mu bylo oznámeno usnesení soudu nebo po uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.¹¹³

¹¹³ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 107.

10. SOUDNÍ PŘEZKUM VOLEB

10. 1. Obnova volebního soudnictví po roce 1989

Obnova demokracie v roce 1989 s sebou přinesla také obnovu soudního přezkumu znovu svobodných voleb. Soudní přezkum v oblasti voleb byl zakotven v jednotlivých volebních zákonech, např. v zákoně č. 47/1990 Sb., o volbách do Federálního shromáždění nebo v zákoně č. 54/1990 Sb., o volbách do České národní rady. Oba tyto zákony však odkazovaly na přiměřené použití ustanovení občanského soudního řádu (zákon č. 99/1963 Sb., od § 244). Samostatná procesní úprava volebního soudnictví byla do občanského soudního řádu vnesena až novelou zákona č. 519/1991 Sb. Tato novela upravovala od roku 1992 oblast řízení ve věcech voličských seznamů, zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích pak do této novely doplnil § 200j týkající se řízení před okresním soudem ve věcech stálých seznamů voličů ve smyslu nové koncepce vedení a dělení seznamů voličů, které byly zavedeny právě zákonem č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích. Tento zákon doplnil ještě § 200k, kde byl ve vztahu k volbám upraven návrh ke krajskému soudu na vydání rozhodnutí o zaregistrování kandidátní listiny odmítnuté volební komisí a také návrh na vydání rozhodnutí o ponechání kandidáta, který byl volební komisí vyškrtnut, na kandidátní listině. Ustanovení § 200l pak upravovalo stížnost proti vydání osvědčení o zvolení členem zastupitelstva v obci.

Další rozšíření v oblasti voleb přinesl zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky. Ten upravoval návrhy směřující ke krajským soudům proti odmítnutí kandidátní listiny pro volby do Poslanecké sněmovny a Senátu, oblast komunálních voleb zůstala prvotně upravena pouze v zákoně č. 99/1963 Sb., občanském soudním řádu. Zde nastal spor mezi již zmíněným občanským soudním řádem a zákonem o volbách do Parlamentu ČR, neboť podle zákona o volbách do Parlamentu ČR, bylo úkolem soudu vydat pouze rozhodnutí, na jehož základě by zaregistrování kandidátní listiny provedl příslušný volební orgán. A to zasáhlo i do oblasti komunálních voleb, kde registrování kandidátních listin na základě rozhodnutí soudu prováděl registrační úřad. Úpravy do soudního systému voleb pak zanesl také zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů, zejména § 200v a § 200w, které upravovaly řízení o věcech registrace, o věcech neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb a neplatnosti volby kandidáta.

Účinností zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního došlo ke zrušení několika ustanovení a tím byla částečně zmírněna rozptýlenost úpravy volebního soudnictví. Volební soudnictví tedy zůstalo obsaženo v jednotlivých volebních zákonech, ale prvotní zakotvení je právě v soudním řádu správním, tedy na jednom místě, nikoli na třech. Volební soudnictví je tedy zařazeno do nezávislého správního soudnictví a věcná příslušnost byla přenesena z okresních soudů na soudy krajské coby součást správního soudnictví a Nejvyšší správní soud coby vrchol správního soudnictví.¹¹⁴

10. 2. Organizace a obecná pravidla řízení v soudním přezkumu voleb

Správní soudnictví je v České republice vykonáváno krajskými soudy a Nejvyšším správním soudem, přičemž Nejvyšší správní soud rozhoduje ve věcech, které mají celostátní dopady (rozhodování o platnosti hlasování, volby nebo volby kandidáta ve volbách do Poslanecké sněmovny, Senátu a Evropského parlamentu), krajské soudy mají pak na starost regionální působnost (rozhodování o platnosti hlasování, voleb a volby kandidáta ve volbách do obecních či krajských zastupitelstev). Zároveň však platí pravidlo, že krajské soudy rozhodují o všech řízeních týkajících se seznamů voličů a registrace kandidátních listin, a to i při volbách celostátních. Výjimku tvoří volby do Evropského parlamentu, kde je v řízení o registraci kandidátní listiny věcně příslušný Nejvyšší správní soud, krajským soudům je však ponecháno řízení ve věcech voličských seznamů. Racionální důvod je v tom, že při volbách do Evropského parlamentu je celá republika jeden volební obvod, což znamená, že všechny politické strany podávají jednu kandidátní listinu.¹¹⁵

Typickým znakem volebního soudnictví je jednoinstančnost, tedy že o volebních stížnostech je rozhodováno v jediném stupni. Otázkou jednoinstančnosti se již v minulosti několikrát zabýval Ústavní soud, který konstatoval, že ani Ústava ČR či Listina základních práv a svobod ČR vícestupňové soudnictví v oblasti voleb jako základní právo negarantuje a takové právo není obsaženo ani v žádné z přijatých mezinárodních smluv. Nejvyšší správní soud usnesením sp. zn. Vol 1/2006 dodal, že skutečnost, že proti rozhodnutím krajských soudů ve věcech volebních není přípustný mimořádný

¹¹⁴ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 36 – 39.

¹¹⁵ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 204.

opravný prostředek (tedy kasační stížnost). Jednoinstančnost tedy nelze považovat za protiústavní.¹¹⁶

Významný rys volebního soudnictví je také jeho rychlost. Celý proces má totiž jasně vymezené lhůty a souslednost jeho jednotlivých fází. Ve věcech seznamů voličů musí být rozhodnuto do tří dnů poté, co soudu návrh došel, ve věcech registrace se pak musí rozhodnout do patnácti dnů po obdržení daného návrhu, v řízení o neplatnosti voleb a hlasování zákon dovoluje dvaceti denní lhůtu. S ohledem na rychlost a efektivnost rozhodování platí, že není třeba nařizovat jednání soudu. Tento typ řízení se tedy vymyká požadavkům kladených v čl. 38 odst. 2, zákona č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod, podle něž má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů, v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Ústní jednání nemusí být nařízeno, ani pokud na něm účastníci řízení trvají. Účel a smysl zmíněného článku je zajistit, aby soud vešel alespoň jednou s účastníkem v osobní kontakt (vyžaduje-li to účastník). Ústavní soud však v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 18/96, in: č. 269/1996 Sb., uvedl, že pokud zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, umožňuje jednání nenařídít, přičemž záleží na úvaze soudu a názor účastníků na potřebnost či nutnost jejich slyšení je právně bezvýznamný, pak takový stav nerespektuje ustanovení čl. 38 Listiny základních práv a svobod a také čl. 6 odst. 1 Ústavy.¹¹⁷ Otázkou pak zůstává, zda tato zásada „*neústnosti*“, tedy bez jednání, je v souladu s čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle něhož „*má každý právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích*“. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva však vyplývá, že volební věci nejsou, s ohledem na svojí povahu, vůbec považovány za záležitosti podřaditelné občanským právům nebo závazkům, takže se tento typ řízení citovaný v čl. 6 odst. 1 Úmluvy nevztahuje.¹¹⁸

Specifickým rysem ve volebním soudnictví je jednoznačně mimořádně široká aktivní legitimace. Aktivní legitimaci v soudním přezkumu voleb má totiž prakticky každý volič nebo kandidát, což je považováno za základní podstatu

¹¹⁶ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 206.

¹¹⁷ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 209.

¹¹⁸ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 212.

volebního práva. Dalším specifickým pravidlem pro soudní řízení v oblasti voleb je, že tato řízení jsou osvobozena od soudních poplatků a návrh na tento typ řízení lze podat pouze písemně nebo ústně do protokolu u věcně a místně příslušného soudu. Rovněž je nutno uvést, že u soudního řízení v oblasti voleb nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.¹¹⁹

Velmi striktní je také úprava v oblasti lhůt, lhůty v tomto soudnictví totiž nelze prodloužit ani prominout jejich zmeškání. Lhůta je proto zachována jen tehdy, jestliže byl návrh doručen soudu v poslední den lhůty.¹²⁰

Posledním obecně platným pravidlem oproti jiným soudním řízením je způsob doručování. Podle § 93 odst. 5, zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, usnesení soud doručí účastníkům a vyvěsí jej na úřední desce, přičemž usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení. Ve volebních věcech má tedy způsob doručení informativní význam a k nabytí právní moci dojde okamžitě, to v praxi znamená, že usnesení zpravidla nejprve nabyde právní moci a až poté je doručeno účastníkům. Nejvyšší správní soud usnesením současně s vyvěšením na úřední desce umísťuje také na webovou stránku tohoto soudu.¹²¹

10. 3. Soudní přezkum v oblasti voleb

Je to druh soudního řízení, jehož posláním je poskytovat ochranu ve věcech seznamu voličů, registrace kandidátních listin nebo přihlášek k registraci a také ve věcech neplatnosti voleb a hlasování, stejně jako ve věcech zániku mandátů. Týká se voleb do zastupitelstev územních samosprávných celků (obcí a krajů), voleb do Parlamentu České republiky i voleb do Evropského parlamentu. Lhůta pro podání konkrétního návrhu vždy vychází z jednotlivých volebních zákonů.¹²²

Ve věcech chyb a nedostatků v seznamech se lze domáhat rozhodnutí soudu podle § 200, písm. j, zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu. Proti odmítnutí kandidátní listiny, škrtnutí kandidáta na kandidátní listině nebo proti provedení registrace kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce se může volební strana, která podala kandidátní listinu pro volby do zastupitelstva obce, a u škrtnutí kandidáta i tento kandidát do 2 pracovních dnů od doručení rozhodnutí domáhat ochrany u soudu podle § 200, písm. k, zákona č. 99/1963 Sb.,

¹¹⁹ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 213.

¹²⁰ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 215.

¹²¹ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 217.

¹²² SKULOVÁ, Soňa a kolektiv. *Správní právo procesní*, str. 301.

občanského soudního řádu. A proti usnesení, kterým zastupitelstvo obce vyslovilo, že mandát člena zastupitelstva obce zaniká, nebo proti obdobnému rozhodnutí ředitele krajského úřadu nebo ministra vnitra se může člen zastupitelstva, o jehož mandát jde, nebo volební strana, která podala kandidátní listinu v obci, do 2 pracovních dnů od doručení domáhat ochrany u soudu podle § 200, písm. l, zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, podáním návrhu na zrušení takového usnesení nebo rozhodnutí. Včas podaný návrh má odkladný účinek.¹²³

10. 4. Jednotlivé typy soudního řízení

Soudní přezkum ve věcech seznamů voličů

Jestliže správní orgán (obecní úřad, a to podle § 14, písm. b, zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí ve vazbě na § 28, odst. 1, zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí), který vede stálý seznam voličů, neodstraní chyby nebo nedostatky ve stálém seznamu voličů a jeho dodatku, může se osoba tím dotčená obrátit na soud příslušný podle sídla správního orgánu s návrhem na vydání rozhodnutí o provedení opravy nebo doplnění seznamu nebo jeho dodatku. Účastníky řízení jsou navrhovatel a daný správní orgán.

Dotčenou osobou je podle § 28, odst. 2, zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, každý volič, neboť právě jemu svědčí právo v úředních hodinách na obecním úřadě ověřit, zda je zapsán v seznamu a může požadovat doplnění údajů nebo provedení oprav. Obecní úřad je povinen vyhovět žádosti voliče do 48 hodin od podání žádosti. Poté následuje aktivní legitimace voliče, tedy právo na podání návrhu k soudu na přezkum.

K řízení ve věcech přezkumu seznamů voličů je vždy příslušný krajský soud.¹²⁴ Procesní postup soudu je pak zakotven v § 88, zákona č. 150/2002 Sb., soudním řádu správním. Lhůta, v níž je nutno návrh ve věci seznamů voličů podat, zde není stanovena, jako např. v jiných typech řízení. Pro samotné rozhodnutí soudu je pak stanovena lhůta 3 dnů, neboť rozhodnutí soudu až po volbách by mohlo vést ke zbavení občana aktivního volebního práva.

¹²³ § 59, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

¹²⁴ § 88, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Závěrem lze říci, že se nejedná o agendu soudu příliš častou, neboť skutečné chyby volič zjistí až v okamžiku voleb a to už nemá právo podat návrh k soudu. Voliči pak mohou využít návrhy po volbách (např. na neplatnost voleb), upravené v § 90, zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, zde je jejich šance na úspěch u soudu ale velmi malá.¹²⁵

Soudní přezkum ve věcech registrace

Soudní ochrany se lze domáhat ve věcech, v nichž správní orgán podle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí:

- odmítl kandidátní listinu,
- škrtl kandidáta na kandidátní listině,
- registroval kandidátní listinu.

Návrh proti odmítnutí kandidátní listiny může podat politická strana, politické hnutí nebo jejich koalice, nezávislý kandidát, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, jestliže podali kandidátní listinu, nebo kandidát uvedený na kandidátní listině, která byla odmítnuta.¹²⁶ Tímto návrhem se budou výše zmínění navrhovatelé domáhat vydání rozhodnutí soudu o povinnosti správního orgánu kandidátní listinu registrovat. Účastníky tohoto řízení tedy budou navrhovatel a správní orgán.

Návrh proti vyškrtnutí kandidáta na kandidátní listině může podat opět politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, které podalo kandidátní listinu, nebo ten, kdo byl rozhodnutím správního orgánu z této kandidátní listiny vyškrtnut. Tímto návrhem se budou výše zmínění navrhovatelé domáhat vydání rozhodnutí soudu o ponechání kandidáta na kandidátní listině. Účastníky řízení budou navrhovatel a správní orgán.

Návrh proti registraci kandidátní listiny mohou opět podat politická strana, nezávislý kandidát, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, které podalo kandidátní

¹²⁵ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 233 – 242.

¹²⁶ § 89, odst. 2, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

listinu.¹²⁷ Tímto návrhem se budou navrhovatelé domáhat vydání rozhodnutí o zrušení registrace kandidátní listiny jiné politické strany, nezávislého kandidáta, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Účastníky řízení budou navrhovatel, správní orgán, který provedl registraci, a ten, o jehož registraci se jedná.

Vždy se jedná o typ řízení určený k obraně vlastních práv, nikoliv cizích. Návrh tedy v žádném případě nemůže podat volič. Příslušným soudem k tomuto typu řízení je soud krajský.¹²⁸ V případě návrhu proti škrtnutí kandidáta na kandidátní listině či proti provedení registrace směřuje petit ke zrušení rozhodnutí. V případě řízení proti odmítnutí návrhu na registraci, směřuje petit k tomu, aby soud uložil danému správnímu orgánu, aby ji provedl. Návrh lze podat do 2 dnů od vyvěšení rozhodnutí na úřední desce daného registračního úřadu. Lhůta pro rozhodnutí soudu je stanovena na 15 dnů.¹²⁹ Soud rozhodne svým usnesením, návrh buď to odmítne jako procesně nepřijatelný, zamítne jako nedůvodný, nebo mu vyhoví. Vyhovění soudu znamená, že soud uloží správnímu orgánu povinnost kandidátní listinu registrovat, nebo sám vydá rozhodnutí o ponechání kandidáta na kandidátní listině, nebo vydá rozhodnutí o zrušení registrace kandidátní listiny.¹³⁰

Soudní přezkum ve věcech neplatnosti voleb a hlasování

Návrh na neplatnost hlasování a návrh na neplatnost voleb se vztahuje jen na volby do Senátu, do zastupitelstev obcí a zastupitelstev krajů.

Návrh na neplatnost hlasování může za podmínek podle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, podat občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů (navrhovatel), který má za to, že byla porušena ustanovení daného zákona a mohly být ovlivněny výsledky hlasování. Návrh na neplatnost voleb může opět za podmínek stanovených v zákoně č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, podat občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých

¹²⁷ § 89, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

¹²⁸ § 59, odst. 2, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

¹²⁹ § 89, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

¹³⁰ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 275 – 282.

kandidátů (navrhovatel)¹³¹, má-li za to, že byla porušena zákonná ustanovení a mohly být ovlivněny výsledky voleb. Tímto návrhem se bude výše uvedený navrhovatel domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování v daných volbách.¹³²

Účastníky řízení jsou navrhovatel, příslušný volební orgán (zpravidla Státní volební komise) a ten, jehož volba byla napadena.¹³³ Návrh je vždy nutno podat až po 10 dnech od vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí. Dřívější návrhy jsou většinou odmítány jako předčasné.

Soud u těchto typů řízení používá vždy podobný postup, jehož podstata je velmi jednoduchá a spočívá ve zkoumání tří hlavních otázek, a to:

- *protizákonnost* (zda bylo porušeno ustanovení právního předpisu, především volebního zákona),
- *existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb* (pokud dojde k porušení nějakého právního předpisu, ale přesto nemá toto porušení žádnou souvislost s výsledky voleb),
- *zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volební výsledek* (intenzita musí dosahovat takového stupně, že je možné se domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, dopadly by zřejmě volby jinak).

V případě návrhu na neplatnost hlasování může soud pozitivně vyjádřit svůj postoj, pokud se např. zjistí zásadní pochybení v práci okrskové volební komise, při distribuci hlasovacích lístků atd. Pokud soud shledá důvodným pouze návrh na neplatnost hlasování v některém z volebních okrsků, znamená to, že volební proces není ukončen a zastupitelský orgán není zvolen, k jeho zvolení dojde teprve po opakovaném a bezchybném hlasování.¹³⁴

Při návrhu na neplatnost voleb je nutné dbát na to, aby došlo k zásadní protiprávnosti pojící se k volbám jako k celku (např. pokud by nebyly volby řádně vyhlášeny nebo se konaly v nesprávných volebních obvodech).

¹³¹ § 90, odst. 1, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

¹³² § 60, zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

¹³³ § 90, odst. 2, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

¹³⁴ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 285 - 299.

K otázce neplatnosti volby kandidáta se zkoumá např. evidentní pochybení okrskových volebních komisí při posuzování platnosti hlasovacích lístků a při zjišťování výsledků voleb. Soud má tedy za úkol opravit zjištěná pochybení a následně rozhodnout o tom, kdo byl platně zvolen.¹³⁵

Soud rozhoduje usnesením, a to do dvaceti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Jednání není třeba nařizovat. Pokud soud rozhodne o neplatnosti volby kandidáta, může současně vyhlásit za zvoleného toho, kdo byl řádně zvolen.¹³⁶

¹³⁵ MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*, str. 301 – 305.

¹³⁶ § 90, odst. 3 a odst. 4, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

11. CHARAKTERISTIKA MĚSTA PLANÁ

Obec Planá je menší město (katastrální výměra pouze kolem 62,5 km²) v Západních Čechách, Plzeňském kraji, okrese Tachov, které se nachází blízko německých hranic. Leží na rozhraní pohoří Český les, Slavkovský les a Tepelská vrchovina.¹³⁷ Město se rozprostírá v těsné blízkosti proslulých Mariánských Lázní a nedalekých Konstantinových Lázní. Zdejší krajina nabízí milovníkům přírody mnoho krásných zážitků a turistických cílů. Láká je především již zmíněný Český les, donedávna nepřístupný, s překrásnou, civilizací téměř nedotčenou přírodou. Blízko je i do chráněné krajinné oblasti Slavkovský les s jeho rašeliništi, minerálními prameny podhorskými loukami a lesy. K zajímavým vycházkám láká i povodí Kosího potoka, nad nímž se tyčí Vlčí hora s přírodní rezervací a zříceninou hradu Volfštejn. Blízký hraniční přechod v Broumově umožňuje snadné návštěvy blízkého Bavorska. Krajina je bohatá na rybníky i na lesní porosty.¹³⁸

Obrázek 1 - Pohled na Planou (zdroj: webové stránky města Tachov)¹³⁹

¹³⁷ MACEČEK, Josef a Jindřiška ŠKROBÁKOVÁ. *Plzeňský kraj: města a obce Plzeňského kraje*, str. 241.

¹³⁸ Okolí Planá. <https://www.plana.cz/> [online]. Planá, 2020 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/o-meste-a-okoli/okoli-plane/>.

¹³⁹ Město Planá. in: *Město Tachov: oficiální informační web* [online]. 2019 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://www.tachov-mesto.cz/mesto-plana.html>.

Obrázek 2 - Znak města Planá (zdroj: webové stránky města Planá)

Na znaku města Planá je vyobrazeno panství Planá, kraj Plzeňský. V latinských textech psáno jako Plana, v německých jako Plan. Původně sídliště, založené na konci 12. století, bylo ve 14. století povýšeno na městečko, později na město. Prvotní znak vznikl z pečetního znamení, které se užívalo nejpozději do začátku 16. století. Znamením byla hradební zeď z kvádrového zdiva se sedmi stínkami cimbuří, v nichž byly střelny, v hradební zdi otevřená brána s vraty a vytaženou mříží, nade zdi vynikaly dvě čtyřhranné věže, stavěné v dolní části z kvádrů, v horní hladké. V horním patře měly věže po dvou oknech a vrcholily cimbuřím o pěti stínkách a valbovou střechou, mezi věžemi byl erb vrchnosti, štít s kosmým pruhem, helma s přikryvadly a v klenotu patrně páv s rozloženým ocasem. Erb byl pravděpodobně Planských ze Žeberka (vládli v letech 1416 – 1517). Znak města se pak rozšířil a změnil až za doby Šliků, kolem roku 1661, nahradil erb nade zdi šlikovským a přidal nad štít helmu s pokryvadly a klenotem.¹⁴⁰

11. 1. Historie města

První písemné záznamy o Plané pocházejí ze 13. století, konkrétně z roku 1251. Město leželo na důležité obchodní cestě, která vedla z německého

¹⁴⁰ Znak města Planá. *Www.plana.cz* [online]. Planá, 2020 [cit. 2020-03-27]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/znak-a-vlajka-mesta/>.

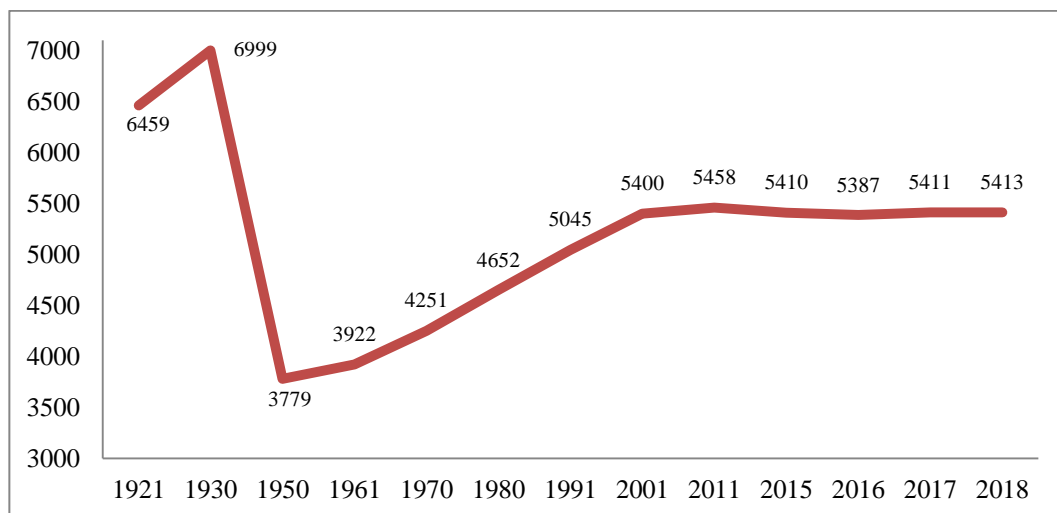
Norimberka přes Cheb a dále do Čech. Původní osada stávala na úpatí Bohušova vrchu kolem románského kostela Petra a Pavla, který je nejstarší dochovanou stavební památkou v Plané.¹⁴¹ Nejstarší část vlastního města byla pravděpodobně postavena v průběhu 13. a 14. století. Kolem roku 1400 byla Planá na tehdejší dobu poměrně velkým městečkem s náměstím a několika přilehlými uličkami. Město bylo obeháno příkopy a hradbami, v rohu tvořeném hradební zdí na jihozápadě byl postaven gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie. V držení panství Planá se vystřídalo několik šlechtických rodů, které sídlily v plánském zámku. Byli to pánové z Dobrohošti, Žeberkové, Šlikové, Sinzerdorfové, Nostitzové a Nostitz-Rhieneckové. Do dějin Plané nejvíce zasáhl již zmíněný rod Šliků, a to hornictvím a mincováním.

Město prošlo obdobími rozkvětu i úpadku. Nejvíce byla Planá postižena v 16. století, kdy bylo město dvakrát zachváčeno epidemií moru a téměř vylidněno. V té době začala ve větší míře germanizace Plané, když se do města stěhovali noví obyvatelé, především ze sousedního Bavorska. Během třicetileté války bylo město několikrát dobyt vojsky různých armád a mnoho lidí bylo pobito, domy vydrancovány a zpusťošeny. V dobách rozkvětu Plané, hlavně na konci 17. století, se rozvíjela řemesla, obchod a hornictví. Planá byla střediskem rozsáhlého obilního trhu a řemeslné výroby. Na konci minulého století se velice rozšířil obchod s uhlím a hlavně dřívím, které bylo do Plané sváženo z celého okolí. Došlo i k rozvoji školství, v roce 1898 byla ve městě otevřena státní reálka a na počátku 20. století byla postavena nová školní budova pro měšťanskou a obecnou školu, dnes známá jako škola Na Valech. Planá se rovněž stala železniční stanicí, postavila se zde nemocnice a jiné budovy.

Planá byla správním městem, obchodním a hospodářským centrem celého okolí. Dne 5. května 1945 bylo město osvobozeno americkou armádou. Po 2. světové válce došlo k odsunu většiny německého obyvatelstva. Z tehdejšího okresu Planá bylo do 31. srpna 1947 odsunuto kolem 35 959 osob. Nastalo nové osidlování města i okolí. Zatímco na počátku 20. století se počet obyvatel ve městě Planá dostal až k hranici 7 000, v 50. letech počet obyvatel rapidně klesl až pod hranici 4 000, to především díky již zmíněnému odsunu. Od 60. let obyvatelstva opět přibývalo, nyní se od 90. let počet obyvatel ustálil na hodnotě

¹⁴¹ MARTINKA, Lukáš. *Planá: Kresby historické architektury*, str. 1.

přes 5 000.¹⁴² Konkrétnější počty obyvatel jsou znázorněny v následujícím grafu, který mapuje podrobný vývoj za posledních 100 let. Z grafu č. 1 můžeme pozorovat, že za posledních 20 let se počet obyvatel Plané nějak výrazně nezměnil.

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel v Plané za 100 let (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

11. 2. Péče o město

Ve městě se nachází poliklinika, nemocnice následné péče, dvě mateřské školy, základní škola, střední odborná škola, základní umělecká škola, pošta, pobočky dvou bank, pobočky pojišťoven, veřejná knihovna, dva domy s pečovatelskou službou, galerie výtvarného umění, kino, dvě fotbalová hřiště, atletický stadion, tenisové kurty, koupaliště, kynologické cvičiště či hornické muzeum.

Po dlouholeté stagnaci již několik let pokračuje zvelebování města. Opravují se objekty v majetku města a církve, ale i soukromých majitelů. Svoji tvář výrazně mění především náměstí, řada domů prošlých renovací je jeho skutečnou ozdobou a slouží nejen k bydlení, ale jako sídlo nejrůznějších obchodů a služeb. Opravují se i objekty v dalších částech města sloužící k bydlení i veřejnosti. Z rozpočtu města jdou průběžně opravovány komunikace a budovány nové, upravována veřejná prostranství i zeleň.

V posledních letech se město stalo rájem pro milovníky výtvarného umění. Vedle soukromé Plánské galerie působí městská galerie Ve Věži. Svá díla zde již

¹⁴² Historie Plané. www.plana.cz [online]. 2020 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/o-meste-a-okoli-/historie-plane/>.

vystavila řada špičkových výtvarných umělců. Galerie je otevřena podle zajištění výstav přibližně od května do října v překrásných prostorech kostelní věže. Z darů umělců zde vystavujících postupně vzniká sbírka moderního umění, která bude vystavována v kostele Petra a Pavla. Pravidelně promítá také městské kino a jsou pořádány i další kulturní akce pro nejširší veřejnost (např. letní kina, dětské dny apod.)¹⁴³

11. 3. Socioekonomické ukazatele města

Demografická struktura

změny obyvatelstva v uvedených letech										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
narození	69	48	48	54	57	47	63	64	52	57
úmrť	48	48	57	52	63	61	53	63	67	55
přistěhovalí	143	102	123	123	141	117	118	172	169	88
vystěhovalí	149	125	151	145	170	123	151	149	152	126

Tabulka 3 - Změny obyvatelstva v Plané (zdroj: ČSÚ, matrika úřadu, vlastní zpracování)

Z tabulky č. 3 je patrné, že největší úbytek obyvatelstva byl zaznamenán v roce 2012, kdy byla velmi nízká porodnost, vysoká úmrtnost a i počet vystěhovalých obyvatel. Město se již pár let potýká s nedostatkem bytů i domů na prodej, proto se snaží přilákat nové obyvatelé nabídkou volných parcel, které jsou určeny k výstavbě nových rodinných domů. Vysoká migrace obyvatel byla zaznamenána v letech 2017 až 2018, což souvisí právě s výstavbou nových rodinných domů na okraji Plané. V roce 2019 byla naopak zaznamenána nejnižší migrace obyvatel za posledních 10 let, a je nejspíše právě spojena s tím, že se již obyvatelé neměli kam nastěhovat, neboť všechny nabízené pozemky byly rozprodány a nové budou k dispozici nejdříve za pár let. Město také využívá své dobré polohy při hledání zaměstnání, nachází se totiž blízko průmyslové zóny (15 km), kde jsou zaměstnány tisíce obyvatel z celé republiky i ostatních států a najde tam uplatnění i velké procento obyvatel Plané. Další výhodou je blízkost do sousedního Německa, kam také dojíždí velké množství obyvatel za prací, a to především kvůli vyšším výdělkům.

¹⁴³ O městě a okolí. www.plana.cz [online]. 2020 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/o-meste-a-okoli/>.

Věková struktura

obyvatelstvo podle pohlaví a věku			
	celkem	muži	ženy
	5458	2680	2778
0 - 14	781	412	369
15 - 19	392	204	188
20 - 29	717	351	366
30 - 39	870	427	443
40 - 49	737	371	366
50 - 59	766	374	392
60 - 64	412	212	200
65 - 69	276	134	142
70 - 79	332	137	195
80 a více	155	48	107

Tabulka 4 - Věková struktura obyvatel Plané (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Z tabulky č. 4 vyplývá, že věková struktura obyvatelstva je pro město příznivá, neboť ukazatele dokládají vysoký počet obyvatel v produktivním věku. Toto zjištění pozitivně ovlivňuje kromě ekonomického přínosu pro město také komunální politiku, neboť členové zastupitelstva jsou především v tomto věku. Tato situace se ale dotýká také volební účasti v komunálních volbách, kde stále převažuje spíše účast velkého množství starších občanů.

Vzdělanostní struktura a ekonomická aktivita obyvatel

obyvatelstvo (starší 15 let) podle vzdělání			
dosažené vzdělání	celkem	muži	ženy
bez vzdělání	29	14	15
základní	1039	378	661
střední vč. vyučení	1701	1004	697
střední s maturitou	1207	531	676
nástavbové	123	32	91
vyšší odborné	41	15	26
vysokoškolské	318	173	145

Tabulka 5 - Obyvatelstvo Plané podle vzdělání (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

obyvatelstvo podle ekonomické aktivity				
		celkem	muži	ženy
		5458	2680	2778
ekonomicky aktivní celkem		2721	1434	1287
zaměstnaní		2434	1284	1150
	zaměstnanci	1930	998	932
	zaměstnavatelé	76	51	25
	pracující důchodci	137	71	66
	ženy na mateřské	54	-	54
nezaměstnaní		287	150	137
ekonomicky neaktivní celkem		2422	1065	1357
	nepracující důchodci	1178	494	684
	žáci, studenti	717	341	376
osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		315	181	134

Tabulka 6 - Ekonomická aktivita obyvatel Plané (zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Z tabulky č. 5 vychází, že ve městě převažují obyvatelé se středoškolským vzděláním, především tedy s vyučením. Může to být důsledek toho, že město Planá patří mezi zemědělské a řemeslné oblasti a vyšší vzdělání zde není na hodně pracovních pozicích požadováno. Dále je zde k dispozici právě Střední odborná škola živnostenská, kde mají studenti možnost udělat si jak vyučení, tak následně i maturitní nástavbové studium a v posledních letech opravdu většina z nich využije možnost dodělat si maturitní vzdělání. Další středoškolské vzdělání pak mohou obyvatelé vyhledat v blízkých Mariánských Lázních, Tachově, ale také třeba ve Stříbře nebo v Plzni. Obyvatelé, kteří vyhledávají vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání jsou pak odkázáni studovat v Plzni, Karlových Varech nebo dálkově po celé republice. Vysokoškolští absolventi se mohou uplatnit např. přímo na městském úřadě, nebo v nedaleké průmyslové zóně, či dojíždějí do zaměstnání do vzdálenější Plzně. Město Planá pak může kromě již zmíněného veřejného sektoru nabídnout práci v jeho příspěvkových organizacích, obchodních organizacích a dále také v soukromých firmách, jako např. ve firmě Storaenso (dřevozpracující společnost), Salzburg Schokolade (potravinářská výrobní společnost), Panasonic Planá (elektrovýrobní společnost). V těchto firmách může občan najít využití od výroby až po management. Zaměstnání mohou obyvatelé Plané hledat i v sousední Chodové Plané. Společnost Chodovar nabízí velkou škálu pracovních pozic v oboru potravinářské výroby a zpracování, ale i pohostinství či lázeňství.

Se vzděláním souvisí i následná tabulka č. 6, která zobrazuje právě ekonomickou aktivitu obyvatel. Můžeme pozorovat, že nezaměstnaných lidí je

zde velmi málo, a velké procento ekonomicky aktivních tvoří především zaměstnanci. To opět souvisí s tím, že více lidí v tomto okrese hledá zaměstnání a nepodnikají. Podnikající jsou spíše řemeslníci, a i těch je na našem území dlouhodobě nedostatek. Zaměstnavateli jsou spíše větší podniky, a to firmy s letitou tradicí a více zaměstnanci.

11. 4. Zájmová sdružení a spolky v Plané

Na fungování a finanční podpoře spolků a jiných zájmových sdružení se podílí kromě občanů a jejich příspěvků také město Planá, které každý rok vyčleňuje ve svém rozpočtu dostatek finančních prostředků pro údržbu těchto organizací. Nabídka toho, jak využít svůj volný čas je opravdu velká a různorodá.

V oblasti sportu mohou obyvatelé využít členství např. TJ Sokolu Planá, fotbalovém klubu, kynologickou organizaci, Českém rybářském svazu, ale také ve sportovním centru Aikido, sportovním klubu policie nebo sportovně střeleckém klubu Pohraniční policie. Spolek TJ Sokol Planá, který nabízí oddíl turistiky, volejbalu, tenisu a lyžování má zaregistrováno kolem 190 členů, z toho kolem 40 žáků a dorostu. Každoročně na jaře pořádá tradiční turistický pochod Plánská 50, kde mají účastníci na výběr několik variant tras, a to pro pěší turistiku i cyklistiku. Každý rok je také tímto spolkem pořádán Večerní běh Planou, který je také pro naše město velkou tradicí. Sportovní klub policie pak občanům nabízí oddíl nohejbalu, volejbalu, sportovní střelby a motokrosu, a sčítá kolem 100 členů.

Mimo sportovní kluby se s úspěchem setkávají také kulturní, zahrádkářské a ostatní spolky. Mezi nejznámější patří Kulturní a okrašlovací spolek (zkr. KOS), Český svaz ochránců přírody, Hornicko-historický spolek či Český zahrádkářský spolek. Vyskytuje se zde ale také Svaz tělesně postižených v ČR, Český svaz včelařů, Klub Českých turistů, Dámský klub a Sbor dobrovolných hasičů.

Jedním z nejaktivnějších a také nejvíce početným spolkem je už léta místní organizace tělesně a zdravotně postižených. Sčítá kolem 240 členů, a to nejen z Plané, ale také z nedalekého Kočova, Chodové Plané, Brodu nad Tichou a dalších blízkých obcí. Věkový průměr v tomto spolku převyšuje 65 let. Během kalendářního roku se spolek účastní až 50 akcí, do kterých jsou samozřejmě přizváni i členové okolních organizací. Členové spolku se nejvíce účastní různých

divadelních představení, jezdí na výlety po celé České republice, pořádají ozdravné pobyty např. v Prachaticích, nebo dokonce ve slovenské Podhájské a navštěvují také sousední německý Sybillenbad.¹⁴⁴ Nezapomínají ani na sport, např. na velmi oblíbený bowling. Tento spolek je finančně podpořen nejen městem Planá, ale také obcemi Brod nad Tichou, Kočovem, nebo firmami Storaenso, Salzburg Schokolade, bylinářstvím Dr. Popov, Panasonic Planá, Chodovar a dalšími živnostníky.

Hojně zastoupen je také spolek rybářský, který má kolem 250 členů a velké procento členů tvoří především dospělý muži. Spolek pořádá různé místní i okresní soutěže (např. Zlatá udice), nebo třeba víkendové pobyty dětí na vodních přehradách.

Sbor dobrovolných hasičů města Planá brzy oslaví 150 let své činnosti. Má kolem 80 členů (z nich je cca polovina ve věku do 18 let). Spolek trénuje různé zásahové akce, zúčastňuje se hasičských soutěží, pomáhá městu v rámci bezpečnosti na různých kulturních i sportovních akcích (např. Den dětí) a samozřejmě se v případě potřeby účastní požárních zásahů. Velitelem dobrovolných hasičů je zastupitel pan RSDr. Josef Švarcbek.

Spolek zahrádkářů má kolem 90 členů a působí ve dvou zahrádkářských osadách. Již delší dobu se potýká s velmi malým zájmem o členství, zejména pak ze strany mladších obyvatel. Kromě vlastních zahrad se členové také starají o údržbu a opravy společných prostorů a zařízení města.¹⁴⁵ Každoročně se také členové účastní okresní zahrádkářské výstavy, kde vystavují více jak 80 exponátů.

V kynologickém spolku působí kolem 25 členů, kteří pracují především na údržbě areálu. Účastní se také zkoušek výkonnosti a základní poslušnosti psů, národních i mezinárodních výstav, mistrovství České republiky ve stopování a mnoho dalšího.

Členové hornicko-historického spolku zajišťují služby v místním muzeu v návštěvní sezóně, dále také údržbu štol a budovy hornického muzea.

¹⁴⁴ Kronika města Planá 2018. *Www.plana.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/86cs_16.pdf&original=KRONIKA%202018.pdf.

¹⁴⁵ Kronika města Planá 2017. *Www.plana.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/86cs_15.pdf&original=Kronika%202017.pdf.

11. 5. Organizace založené městem Planá

a) Organizační složky

Pečovatelská služba města Planá

Tato organizace jako organizační složka města Planá nehospodaří tedy se svým vlastním majetkem, ale s majetkem města. Městu s financováním pomáhá Plzeňský kraj. Pečovatelská služba je vytvořena především pro seniory a osoby zdravotně postižené. Posláním pečovatelské služby je poskytovat služby občanům na území města Planá a spádových obcí se záměrem zachovat co nejvyšší kvalitu a důstojnost jejich života.¹⁴⁶ Hlavními cíli služby jsou tedy podpora uživatelů k soběstačnosti, umožnění žít co nejdéle v přirozeném prostředí, udržení kontaktu s rodinou a spolupráce s úřady.

b) Příspěvkové organizace

Jako příspěvkové organizace jsou ve městě zřízeny Základní škola Planá a Mateřská škola Planá.¹⁴⁷ Dříve se v našem městě vyskytovaly dvě základní školy, a to Základní škola Na Valech a Základní škola Planá, náměstí Svobody. V červenci roku 2012 však došlo ke sloučení těchto škol do jedné. První stupeň je nyní vyučován v budově bývalé základní školy Na Valech a druhý stupeň je vyučován v prostorách na náměstí. Každý rok školu navštěvuje přes 600 žáků a vyučuje zde kolem 55 pedagogů.¹⁴⁸ Mateřské školy v Plané bývaly též ve městě dvě, a to v ulici Havlíčkově a v ulici Smetanově. Od roku 2005 došlo taktéž k jejich sloučení, prostory byly zachovány, ale vystupují dnes již pod jedním názvem. Mateřskou školu navštěvuje ročně přes 200 dětí a v obou školkách vyučuje kolem 16 učitelek a další asistenti pedagogů.

¹⁴⁶ Pečovatelská služba v Plané. <https://www.plana.cz/> [online]. Planá, 2020 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/pecovatelska-sluzba/>.

¹⁴⁷ Organizace založené městem. www.plana.cz [online]. Planá, 2020 [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/organizace-zalozene-mestem/>.

¹⁴⁸ Kronika města Planá 2018. www.plana.cz [online]. 2019 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/86cs_16.pdf&original=KRONIKA%202018.pdf.

c) Obchodní organizace

Plánské služby, s. r. o.

Obrázek 3 - Znak společnosti Plánské služby, s. r. o. (zdroj: webové stránky společnosti)

Tato společnost byla založena v roce 2002 a jediným vlastníkem je město Planá. Ve společnosti je zaměstnáno okolo 25 zaměstnanců. Hlavním úkolem této společnosti je zajišťovat správu a údržbu ve městě Planá a přilehlých obcích.¹⁴⁹ Tato správa a údržba se týká komunikací, městské zeleně, městského mobiliáře, veřejného osvětlení, bytového fondu města, hřbitova včetně smuteční síně a také provozu městského koupaliště.

Plánské lesy, s. r. o.

Tato společnost hospodaří na lesním majetku města Planá již od roku 1999.¹⁵⁰ Jediným vlastníkem a zřizovatelem této společnosti je právě město Planá. Společnost obhospodařuje lesní pozemky určené k plnění funkcí lesa o celkové výměře 1 059 ha. Předmětem činnosti společnosti je těžební a pěstební péče o les, ochrana lesa, výroba a také prodej dřeva, řeziva a paliva, a také správa městské honitby. Historie městských lesů sahá až do roku 1606, plní mimo funkce produkční také funkci vodohospodářskou, pitná voda pro město Planá prochází právě z městských lesů v okolí Broumova. Jedním z prvořadých úkolů hospodářské činnosti Plánských lesů, s. r. o. je tedy také ochrana vodních zdrojů.

¹⁴⁹ O společnosti Plánské služby, s. r. o. *Plánské služby, s. r. o.* [online]. Planá, 2020 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <http://www.planskesluzby.cz/>.

¹⁵⁰ Městské lesy Planá. *Plánské lesy, s. r. o.* [online]. Planá, 2020 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <http://www.planskelesy.cz/>.

11. 6. Hospodaření města

I přes to, že je Planá menším městem, hospodaří s celkem velkým majetkem a za poslední léta měla k dispozici vždy částku převyšující 100 milionů. Bližší ukazatele jsou zobrazeny v tabulce č. 7, z níž také vyplývá, že za posledních pět let se dostal rozpočet jen jednou do schodku a můžeme tedy konstatovat, že finanční situace města je poměrně stabilní a velmi příznivá pro nadcházející investiční akce, které mohou zvelebit, modernizovat a zlepšit chod i vzhled města.

Hospodaření města Planá (v tis. Kč)					
	2015	2016	2017	2018	2019
příjmy celkem	122 474	109 669	123 153	123 866	133 086
daňové příjmy	89 325	79 679	87 447	94 098	101 911
nedaňové příjmy	13 537	15 017	15 436	16 181	14 539
kapitálové příjmy	5 943	4 815	11 735	4 174	1 646
přijaté transfery	13 669	10 158	8 535	9 413	14 990
výdaje celkem	94 443	93 590	149 213	117 586	113 848
běžné výdaje	79 126	63 902	69 047	72 660	90 936
kapitálové výdaje	15 317	29 688	80 166	44 926	22 912
přebytek/schodek	28 031	16 079	-26 060	6 280	19 238

Tabulka 7 - Závěrečné účty města Planá (zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní zpracování)

V roce 2017, jak již vyplývá z výše zobrazené tabulky, hospodařilo město se schodkem, který byl vykryt ze zdrojů předchozích let vytvořených ve fondu rezerv a rozvoje. Na tento rok však byly už dopředu naplánovány velké výdaje, a to především kvůli vysokým investicím do dokončení rekonstrukce plánského kina a také do rekonstrukce smuteční síně. Zahájena byla též rekonstrukce jižní části náměstí Svobody.¹⁵¹

¹⁵¹ Závěrečný účet za rok 2017. www.plana.cz [online]. Planá, 2018 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/78cs_55.pdf&original=zav_ucet_2017.pdf.

12. KOMUNÁLNÍ VOLBY V PLANÉ V LETECH 2002 – 2018

12. 1. Souhrnné informace

Úspěšnost volebních stran a obsazování mandátů

Zastupitelstvo města Planá se skládá z 15 členů, rada města je pak tvořena 5 členy. Volí se v jednom volebním obvodu a pěti volebních okrscích. Z níže uvedené tabulky č. 8 vyplývá, že úspěšnost nově vytvořené volební strany se pohybuje kolem jednoho až dvou volebních období a s malým počtem obsazených mandátů. Za zkoumané období byla nabídka volebních stran opravdu pestrá, neboť i když kandidují vesměs stejní kandidáti, tak ti často mění své působení ve vybrané volební straně. Velká část volebních stran byla také vytvořena kandidátem, který předpokládal úspěch nově vytvořené volební strany, pak se ale volební strana setkala buď to s neúspěchem, nebo jen malým úspěchem a kandidát se tedy příští volební období přidal k jiné volební straně. Poslední dvě volební období byl také zaznamenán značný úspěch nezávislých kandidátů, což je vnímáno jako dobrý krok k podpoření další kandidatury nových občanů, kteří nechtějí kandidovat pod vybranou volební stranou. Výjimkou je však KSČM, která zaznamenává úspěch po celé zkoumané období, a s obdobným úspěchem se setkává i ČSSD, které nevytvořilo kandidátní listinu až v posledních komunálních volbách v roce 2018. Úspěšnost volebních stran je zajištěna především kandidáty, kteří v dané volební straně vystupují a právě toho je důkazem KSČM, neboť v ní kandiduje celé zkoumané období pan RSDr. Josef Švarcbek, který se stále setkává s velkou podporou u voličů.

Volební strana	2002	2006	2010	2014	2018
KSČM	4	4	3	3	3
ČSSD	3	1	3	1	-
ODS	-	9	4	2	-
KDU-ČSL	-	-	1	-	-
Koalice US-DEU, ODS, KDU-ČSL	7	-	-	-	-
Sdružení nezávislých	1	-	-	-	-
Strana zdravého rozumu	-	1	-	-	-
Suverenita - blok J. Bobošíkové	-	-	1	-	-
TOP 09	-	-	3	1	1
PRO PLANOU - STAN, NK	-	-	-	5	5
SNK - "Planá, náš domov"	-	-	-	1	1
ANO 2011	-	-	-	2	-
Sdružení ODS, NK	-	-	-	-	3
"SLOVO OBCĀNA"	-	-	-	-	2

Tabulka 8 - Počet mandátů jednotlivých volebních stran (zdroj: volby.cz, vlastní zpracování)

V tabulce č. 9 je zobrazena volební historie všech 37 zastupitelů, kteří v tomto městě působili (někteří do dnes působí) ve zkoumaném období. U každého z nich je napsané jejich poslední povolání, poslední volební strana, ve které kandidovali do zastupitelstva města a také volební období, ve kterém působili. Z této tabulky vyplývá, že někteří zastupitelé (MUDr. Jiří Kučera, Mgr. Martina Němečková, RSDr. Josef Švarcbek) působí ve městě Plané už opravdu dlouhou dobu a stále patří mezi nejvíce volené, dá se u nich tedy předpokládat, že uspějí i v dalším volebním období, pokud budou kandidovat, a že se k nim přidají další kandidáti toužící po úspěchu. Naopak někteří kandidáti zaznamenali úspěch jen jedno volební období, jiní zase kandidují v různých volebních obdobích za jiné volební strany, především za ty, které zaznamenávají dlouhodobě vysokou úspěšnost nebo zakládají nové volební strany a předpokládají úspěch, což již bylo zmíněno výše v předchozí kapitole. Svého mandátu se pak zastupitelé vzdávají především kvůli vyššímu věku nebo ze zdravotních důvodů, ne pro jejich malý úspěch ve volbách. V závěru lze říci, že zastupitelstvo města Planá za pět zkoumaných volebních období prošlo pouze malými změnami jednotlivých kandidátů, a dá se tedy považovat za stabilní.

zastupitel	poslední povolání	volební strana	volební období
Ansl Petr Bc.	státní zaměstnanec	KSČM	2014 - 2018
Antropius Miloslav	stavbyvedoucí - pracující důchodce	"SLOVO OBČANA"	2006 - 2010; 2014 - 2018; 2018 - do dnes
Bartáková Zdeňka MUDr.	lékařka	ČSSD	2002 - 2014
Bělohávek Josef JUDr.	důchodce	KSČM	2010 - 2014
Čáповá Marie	neuveďeno	ČSSD	2002 - 2006
Červeňák Ladislav	OSVČ	KSČM	2002 - 2010
Duchková Helena	učitelka	PRO PLANOU - STAN, NK	2014 - do dnes
Habada Václav	neuveďeno	Koalice US-DEU, ODS, KDU ČSL	2002 - 2006
Jungr Václav MUDr.	lékař	Sdružení ODS, NK	2018 - do dnes
Kapolková Sylva Ing.	ředitelka školy	ČSSD	2010 - 2014
Krátký Jiří	terapeut	ODS	2006 - 2010
Krejčí Václav Ing.	OSVČ	TOP 09	2002 - 2014
Křístek Miroslav Ing.	projektant	TOP 09	2006 - 2018
Kučera Jiří	lékař	PRO PLANOU -	2002 - do dnes

MUDr.		STAN, NK	
Kučera Jiří	lékárník	Sdružení ODS, NK	2018 – do dnes
Mgr.			
Kvasnička Stanislav	učitel	KSČM	2006 - 2014
Mgr.			
Liebl Petr	tiskař - pracující důchodce	"SLOVO OBCĀNA"	2018 – do dnes
Mareš Jaromil	lékař	PRO PLANOU - STAN, NK	2014 – do dnes
MUDr.			
Marešová Věra	lékařka	TOP 09	2010 - 2014
MUDr.			
Matějovský Josef	OSVČ	KDU - ČSL	2010 - 2014
Němečková Martina	starostka	PRO PLANOU - STAN, NK	2002 – do dnes
Mgr.			
Netrval Martin	technik	PRO PLANOU - STAN, NK	2014 – do dnes
Ing.			
Nutil Pavel	místostarosta	Sdružení ODS, NK	2002 - 2006; 2010 – do dnes
Ing.			
Pelán Miroslav	učitel	TOP 09	2018 – do dnes
Mgr.			
Postl Ota	městský strážník	KSČM	2014 – do dnes
Mgr.			
Průchová Marie	lékařka	ODS	2006 - 2010
Ryšavý Jiří	neuveďeno	ČSSD	2002 - 2006
Ryšavá Helena	ředitelka knihovny	KSČM	2018 – do dnes
Ing.			
Sádlíková Jitka	OSVČ	KSČM	2002 - 2010
Sedláček Karel	neuveďeno	Sdružení nezávislých	2002 - 2006
Ing.			
Sovka Roman	OSVČ	"Planá, náš domov"	2014 – do dnes
Slabý František	zástupce starosty	ODS	2002 - 2010
Švarcbek Josef	velitel výjezdové jednotky SDH Planá	KSČM	2002 – do dnes
RSDr.			
Teplík Jan	důchodce	Suverenita - blok J. Bobošíkové	2002 - 2014
Vaněček Vladislav	učitel autoškoly	ANO 2011	2014 - 2018
Ing.			
Vrzala Karel	důchodce	ODS	2002 - 2018
Ing.			
Žižka Pavel	OSVČ	ČSSD	2010 - 2018
Ing.			

Tabulka 9 - Jmenný seznam zvolených zastupitelů (zdroj: volby.cz, vlastní zpracování)

Volební účast v komunálních volbách

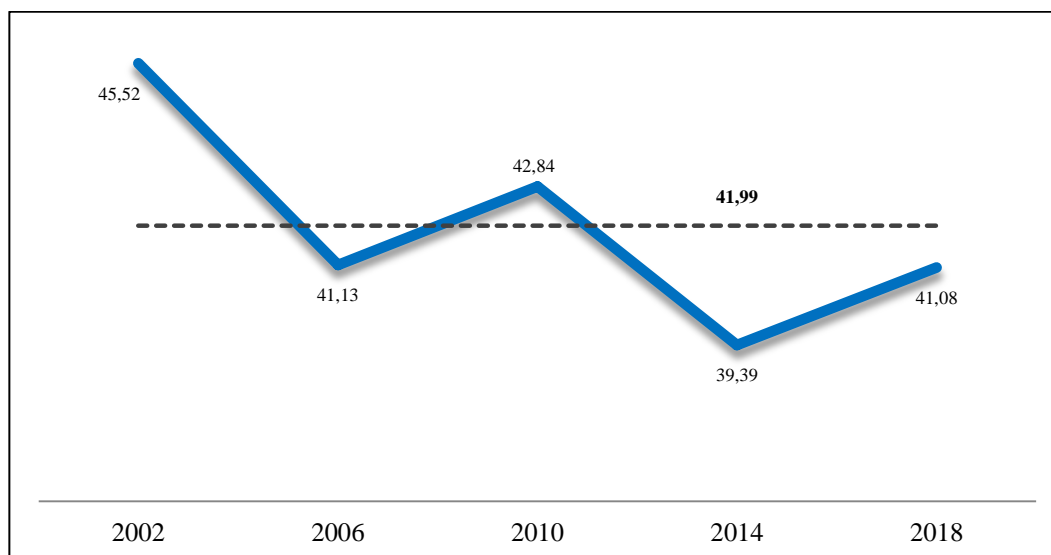
Volební účast bývá definována jako průměrná intenzita účasti obyvatel ve volbách, která je vyjadřována procentuálním podílem voličů, kteří si vyzvedli úřední obálku pro odevzdání svého hlasu, ve vztahu ke všem občanům disponujícím volebním právem. Výše volební účasti je velmi proměnlivá, a to jak v čase, tak v prostoru či typu voleb. Faktory, ovlivňující volební účast můžou být

např. právní podmínky, typ volebního systému, politický systém, četnost voleb, geografické podmínky, sociálně demografické faktory atd.¹⁵²

Rok	počet oprávněných	počet dostavených
2002	4295	1958
2006	4379	1810
2010	4433	1907
2014	4410	1742
2018	4340	1789

Tabulka 10 - Počet voličů za uvedené období (zdroj: volby.cz, vlastní zpracování)

V tabulce č. 10 je zobrazeno množství oprávněných a dostavených voličů. Na grafu č. 2 je pak znázorněna volební účast v %. Modrá křivka zobrazuje volební účast v každých volbách, černá ukazuje průměrnou hodnotu. Z té je patrné, že volební účast v Plané dosahuje v průměru 42 %, což je blízko republikovému průměru, který od roku 2002 dosahuje průměrné hodnoty 46 %.¹⁵³

Graf 2 - Volební účast v letech 2002 – 2018 (zdroj: volby.cz, vlastní zpracování)

12. 2. Komunální volby v roce 2002

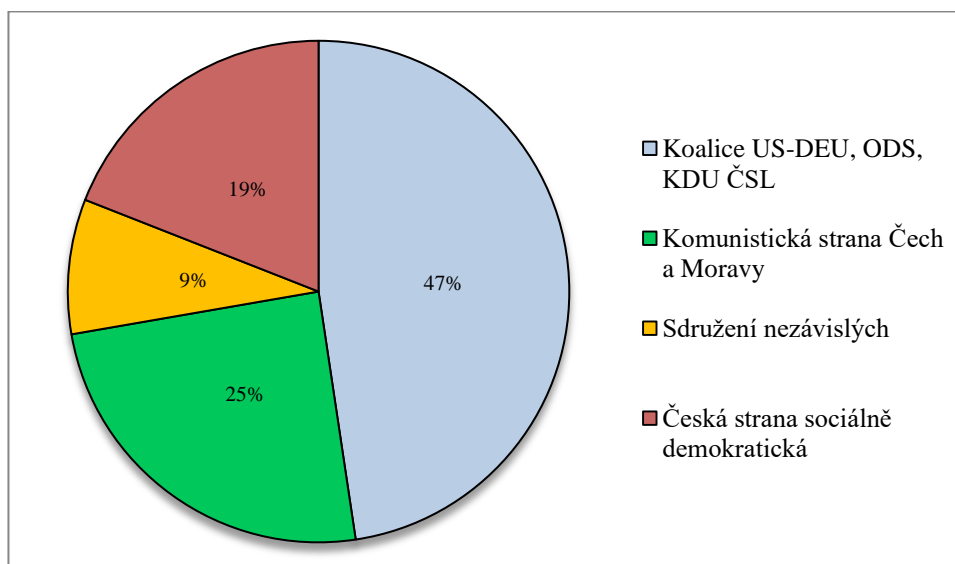
Řádné volby do zastupitelstva města se uskutečnily 1. a 2. listopadu 2002. Ve volbách do zastupitelstva města kandidovalo celkem 58 kandidátů ve 4 volebních stranách. Oprávnění volit mělo 4 295 občanů, k volbám jich přišlo 1958 a bylo odevzdáno 25 809 platných hlasů.

¹⁵² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*, str. 165.

¹⁵³ Volební účast u voleb 1990-2018: prezidentské, komunální volby. *Www.finance.cz* [online]. 2019, 1. 3. 2019 [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/515633-volebni-ucast/>.

Výsledky

Přesné výsledky jednotlivé volební strany v procentech jsou zobrazeny níže v grafu č. 3. Nejúspěšnější volební stranou, resp. koalicí volebních stran se v roce 2002 stala koalice US-DEU, ODS a KDÚ-ČSL, která získala 12 294 hlasů a obdržela tak 7 mandátů v zastupitelstvu města Planá (Ing. Karel Vrzala, MUDr. Jiří Kučera, Václav Habada, Ing. Pavel Nutil, František Slabý, Ing. Václav Krejčí a Mgr. Martina Němečková). Komunistická strana získala o více jak polovinu hlasů méně, celkem 6 360 hlasů a obsadila tak 4 mandáty v zastupitelstvu města (RSDr. Josef Švarcbek, Jan Teplík, Ladislav Červeňák a Jitka Sádliková). ČSSD obdržela od voličů 4 913 hlasů a získala tak 3 mandáty v zastupitelstvu obce (Jiří Ryšavý, Marie Čápková, MUDr. Zdeňka Bartáková). Sdružení nezávislých kandidátů obdrželo jen 2 242 hlasů a do zastupitelstva se tak dostal jen pan Ing. Karel Sedláček.

Graf 3 - Výsledky komunálních voleb v roce 2002 (zdroj: volby.cz, vlastní zpracování)

Ustavující zasedání zvoleného zastupitelstva se konalo 13. listopadu 2002 a v tajných volbách byl starostou zvolen pan Ing. Karel Vrzala, místostarostou pan František Slabý. Rada města pak byla zvolena ve složení Ing. Karel Vrzala, František Slabý, Marie Čápková, Ing. Karel Sedláček a Ing. Václav Krejčí.¹⁵⁴

¹⁵⁴ Kronika města Planá 1988 - 2002. *Www.plana.cz* [online]. 2012 [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/kroniky-mesta/kronika-1988-2002/kronika-1988-2002-315cs.html>.

Volební období 2002 – 2006

Za čtyři roky působení tohoto zastupitelstva města byla zrekonstruována velká část ulic, na kterých byly postaveny nové chodníky, položeny nové povrchy vozovky, přidáno veřejné osvětlení, položená dlažba, upravena kanalizace, zrekonstruovány vodovodní přípojky, odizolovány domy proti vlhkosti. Bylo také uvolněno až 7 milionů Kč ročně na veřejnou zeleň, osvětlení ve městě a údržbu silnic. Do veřejného prostranství bylo pořízeno více laviček, ozdobných květináčů a odpadkových košů. V roce 2005 byla také s finanční pomocí Státního fondu pro rozvoj bydlení dokončena výstavba 32 nových bytů ve Smetanově ulici, které byly předány občanům nacházejících se v těžké životní situaci. Na základní škole Na Valech byla provedena úprava šaten a sprch. Došlo také ke splacení nafukovací haly, která do dnes slouží občanům k volnočasovým aktivitám. Město dále získalo od Pozemkového fondu a koupí od soukromých vlastníků až 80 stavebních parcel v lokalitě za Severní ulicí. Po jejich zasíťování byly pozemky k dispozici obyvatelům k postavení rodinných domů. Proběhla také rekonstrukce objektu bývalé Trioly, kde mělo být v roce 2007 vybudováno až na 30 bytů.

V roce 2006 byla také s pomocí Státního fondu dopravní infrastruktury slavnostně zahájena stavba obchvatu. Město také získalo peněžní prostředky ze Státního fondu životního prostředí na přestavbu městské výtopny, kde vznikla potřeba zrekonstruovat kotle. V rámci zlepšení životního prostředí a také zkvalitnění vody v Hamerském potoce došlo k rekonstrukci čističky odpadních vod, a i na tuto investici se městu podařily získat peněžní prostředky ze Státního fondu životního prostředí, a to ve výši 60 %.

Došlo také na rekonstrukci přírodního koupaliště, kde byly vyčištěny šachty, vybudován odlučovač písku a nečistot. Dále byla realizována stavba úpravny vody a také stavba tobogánu, jehož délka činí 90 m. I na tuto stavbu se městu podařilo získat finanční prostředky, tentokrát od Ministerstva pro místní rozvoj, a to ve výši 50 %. V prostoru koupaliště došlo také k otevření nové restaurace, kde je možné konat různé oslavy, svatby či rauty. Na koupališti bylo také do provozu uvedeno hřiště na plážový volejbal, na jehož stavbu uhradilo město materiál a práce byla obdržena jako sponzorský dar místních firem. Realizovala se

také oprava dětského brouzdaliště, kde se vybuďovala nová betonová vana a kolem ní chodníček.

V rámci zvýšení bezpečnosti ve městě bylo zastupitelstvem schváleno, že ve městě budou nainstalovány kamery. V oblasti služeb byla v roce 2003 dokončena stavba domu s pečovatelskou službou ve Smetanově ulici. Tento dům s pečovatelskou službou nabízí 52 bytů a má sloužit především pro starší občany z Plané a blízkého okolí. Kvůli rozrůstající se průmyslové zóně na Nové Hospodě (Bor u Tachova) byla zřízena nová autobusová linka, aby bylo občanům usnadněno cestování za prací.

V oblasti kultury bylo pro občany městem zajištěno nespočet tradičních akcí, jako např. kantorský bál, pálení čarodějnic, oslavy dne dětí, státních svátků, silvestra atd. Město, základní školy i základní umělecká škola každý rok pořádaly několik koncertů, výstav obrazů v Galerii ve věži, společenských plesů, festivalů, filmových představení v kině, vernisáží apod, o další kulturní zážitky se postaralo také Hornické muzeum resp. hornicko-historický spolek ve spolupráci s městem. V roce 2005 se také uskutečnilo první historické setkání obcí se jménem Planá, kterého se kromě naší Plané účastnila Chodová Planá, Planá nad Lužnicí, Horní Planá, Planá u Českých Budějovic, osada Planá, která je součástí obce Klučnice a také osada Planá, která je částí obce Hromnice. Tohoto setkání se zúčastnilo 102 lidí, kteří si spolu zahráli fotbal či tenis a poté absolvovali hornický průvod a následnou oslavu.

V oblasti zdravotnictví to nebylo v Plané vůbec dobré. Na podzim roku 2002 byl ukončen provoz plánské nemocnice¹⁵⁵ a v roce 2003 pak tuto nemocnici a veškeré její dluhy převzal Plzeňský kraj, ten přislíbil obnovení její činnosti v následujících letech. Obnovení některých ambulancí a laboratoře v nové budově nemocnice nakonec převzala Poliklinika Tachov, aby byla občanům poskytnuta alespoň základní zdravotní péče. Kvůli navrácení nemocnice poté vznikl „*Svazek obcí nemocnice Planá*“, ve kterém bylo 20 obcí z Tachovska, a jejichž cílem bylo obnovení plného provozu nemocnice.¹⁵⁶ Kraj souhlasil s tím, že nemocnici na svazek převede, situace ale byla velmi komplikována exekucemi. Problém

¹⁵⁵ Nemocnice v Plané se bude zavírat. <https://portal.rozhlas.cz/> [online]. 2002 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/nemocnice-v-plane-se-bude-zavirat-6356405>.

¹⁵⁶ Bude znovu otevřena plánská nemocnice? [Www.zdravi.euro.cz](http://www.zdravi.euro.cz) [online]. 2005 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: <https://zdravi.euro.cz/denni-zpravy/z-domova/bude-znovu-otevrena-planska-nemocnice-164561>.

nemocnice a zajištění zdravotní péče trápil také občany, kteří v otázce pro Tachovský deník odpověděli, že k jejich spokojenosti v obci chybí právě fungování nemocnice, na kterou byli zvyklí. Některé budovy v areálu nemocnice byly zatím přenechány pro dětský domov. V roce 2006 se již táhly dlouhé soudní spory o majetek nemocnice. Jednou z možností záchrany se jevilo nabídnout ji Fakultní nemocnici v Plzni, z této nabídky ale nakonec sešlo. Nemocnice byla tedy nabídnuta k dražbě, ve které se měl angažovat i stát, ten do dražby ale jít nemohl, neboť mu v tom bránil zákon o veřejných zakázkách. Dražba nakonec skutečně proběhla, a to v létě roku 2006 v Plzni, kromě našeho starosty pana Ing. Karla Vrzaly coby zástupce svazku sdružení obcí se ale žádný další dražitel nedostavil. Další dražba pak tedy proběhla v září roku 2006, dopadla však naprosto stejně. Po neúspěšných pokusech o vydražení nemocnice bylo rozhodnuto, že nemocnice půjde do prodeje obálkovou metodou. Do koupě v obálkové metodě se přidal jen pan Ing. Karel Křištof z firmy LUKR, a. s., který však nabídl pouze 50 % původní vyvolávací ceny nemocnice, neboť její rekonstrukce a znovuobnovení by bylo velmi finančně náročné. A tak byla tato nabídka věřitelským výborem odmítnuta. Na nemocnici tak byla nařízena ještě dražba internetová.

Daleko lépe na tom byla druhá nemocnice v Plané, a to Nemocnice následné péče na Svaté Anně, která se stala obchodní společností, jejímž zřizovatelem byl Plzeňský kraj. Tato nemocnice funguje do dnes a nevěnují se tam jen pacientům s vadami pohybového ústrojí, následnou péči tam poskytují také lidem s komplikovaným chorobami, jako jsou např. srdeční a cévní nemoci. Pobyt pacientů hradí zdravotní pojišťovny a dotace této nemocnici na provoz poskytuje Plzeňský kraj a také sponzorské dary.¹⁵⁷

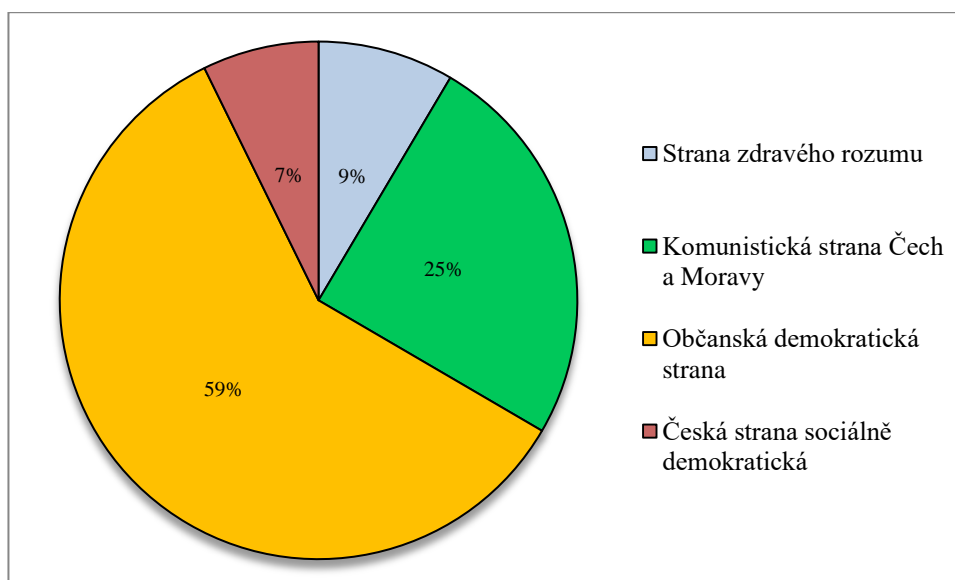
12. 3. Komunální volby v roce 2006

Řádné volby do zastupitelstva města se konaly 20. a 21. října 2006. Kandidovalo celkem 48 kandidátů za 4 volební strany. Volit bylo zmocněno 4 379 občanů, k volbám jich přišlo 1 812. Odevzdáno bylo celkem 23 334 platných hlasů.

¹⁵⁷ Kroniky města Planá: rok 2002 - 2006. www.plana.cz [online]. Planá, 2020 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/kroniky-mesta/>.

Výsledky

Nejvíce úspěšnou se stala nově vytvořená volební strana ODS, která obdržela celkem 13 841 hlasů a díky tomu získala 9 mandátů v zastupitelstvu města (Ing. Karel Vrzala, Ing. Miroslav Křístek, František Slabý, Miloslav Antropius, Ing. Václav Krejčí, Jiří Krátký, Mgr. Martina Němečková, MUDr. Marie Průchová a MUDr. Jiří Kučera). KSČM získala 5 809 hlasů a díky tomu 4 mandáty v zastupitelstvu města (RSDr. Josef Švarcbek, Mgr. Stanislav Kvasnička, Jitka Sádliková a Ladislav Červeňák). ČSSD oproti volbám v roce 2002 výrazně propadla, získala jen 1 698 hlasů a tedy jen 1 mandát v zastupitelstvu (MUDr. Zdeňka Bartáková). Obdobně dopadla i Strana zdravého rozumu, která obdržela 1 986 hlasů a také 1 mandát v zastupitelstvu města (Jan Teplík).

Graf 4 - Výsledky komunálních voleb v roce 2006 (zdroj: volby.cz, vlastní zpracování)

Ustavující jednání zastupitelstva se uskutečnilo 8. listopadu 2006 a starostou byl opět zvolen pan Ing. Karel Vrzala, místostarostou pak znovu pan František Slabý. Ostatními členy rady města se stal pan Miloslav Antropius, MUDr. Zdeňka Bartáková a Ing. Miroslav Křístek. V radě tedy z minulého volebního období zůstali jen starosta s místostarostou.

K 1. březnu 2010 rezignoval na svou funkci zastupitel za KSČM pan Ladislav Červeňák, a to z rodinných důvodů. Náhradnice ze stejné kandidátky paní

Musilová mandát odmítla převzít, a tak se 6. března 2010 zastupitelem stal další náhradník, pan Pavel Čech.¹⁵⁸

Volební období 2006 – 2010

V roce 2007 město usilovně připravovalo nové pozemky pro výstavbu rodinných domů v oblasti Planá – sever. Téměř všechny pozemky byly rozprodány a v srpnu 2007 již začali první občané stavět své domy. Město budovalo chodníky a příjezdové komunikace. Na konci roku 2007 byla slavnostně dokončena a otevřena lávka pro pěší (spojující sídliště a průmyslovou zónu), která vedla přes nově vybudovaný obchvat, k jehož otevření došlo současně s touto lávkou. Dále byla opravena komunikace mezi Planou a blízkou Chodovou Planou, do Svahů, Pavlovic a také Vížky. Byly také zrekonstruovány ulice, kde bylo poopraveno vodovodní i plynové potrubí, kanalizace, komunikace a položeny kabely na nové osvětlení. Proběhly také rekonstrukce na silnici u čerpací stanice, kde byl úsek vyfrézován a byl mu dán nový povrch. Město se též angažovalo ve vybudování nové lávky na Svaté Anně, po které by mohli občané dojít až do blízké Chodové Plané. Došlo také na stavbu nového parkoviště u polikliniky, kde vzniklo až 44 parkovacích míst.

Město též zahájilo opravu farní budovy, která byla velmi poškozena požárem. Na konci roku 2009 se již začalo s pracemi na zastřešení fary a také rozvodů elektřiny. Na opravu byly použity dotace od státu, od města i církve a také finance z dobročinných akcí od veřejnosti.

I díky dotacím z Evropské unie a ze Státního fondu životního prostředí se začalo ve městě topit novými kotli na slámu a dřevní štěpku. Začala také výměna tepelných rozvodů na obou vytápěných sídlištích. Tato rekonstrukce se dotkla více než 500 bytů. V návaznosti na tuto rekonstrukci rozhodlo zastupitelstvo o zavedení ústředního topení do domu s pečovatelskou službou v Bohušově ulici.

Začala také rekonstrukce objektu staré ošetřovny v prostoru bývalých kasáren, kam by měl být v budoucnu umístěn dětský domov, který poskytne ubytování až 30 dětem. V přízemí této budovy bylo počítáno s kanceláři a Praktickou základní školou. Své rekonstrukce se dočkala také pošta, která obdržela novou

¹⁵⁸ Kronika města Planá 2010. www.plana.cz [online]. 2013 [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/86cs_8.pdf&original=kronika_2010.pdf.

fasádu. Na Základní škole na náměstí byla položena nová podlaha v aule a na dvoře město vybuďovalo hřiště s povrchem z umělé trávy a horolezeckou stěnu. Pro Mateřskou školu ve Smetanově ulici bylo vybudováno nové dětské hřiště s herními prvky a umělým elastickým povrchem. Součástí hřiště jsou také nové lavičky a odpadkové koše.

Pro obyvatele bylo v parku u hasičské zbrojnice vystavěno nové relaxační místo. V prostoru parku také vznikly stezky, lavičky a odpadkové koše. Do územního plánu bylo také zadáno vybudování nového centrálního parku blízko náměstí, který se rozkládá od městského rybníka až ke hřbitovu.

V oblasti zdravotnictví se stále řešila plánská nemocnice, jejíž prodej šel do internetové dražby, kde až poslední den podala dražební nabídku Západočeská nemocnice, a. s. Předseda této společnosti se nechal slyšet, že chtějí v nemocnici co nejdříve obnovit provoz a počítají s otevřením důležitých oddělení. Společnost však částku nakonec neuhradila, a nemocnice musela do další dražby. Tentokrát se věřitelé rozhodli, že se nemocnice prodá po částech. První byla prodána ubytovna ve Fučíkově ulici. Poté přišly další nabídky na odkup celého zbytku nemocnice, a to znovu společností Západočeská nemocnice, a. s. Ani podruhé však tato společnost neuhradila požadovanou částku. Nemocnici nakonec koupila společnost FFUS, s. r. o.¹⁵⁹ Proběhl kontrolní den, kterého se zúčastnili architekti, projektanti a další odborníci, aby posoudili technický stav budovy. Podle vize měla být nemocnice znovu otevřena na konci roku 2008 a ve starších budovách dokonce vybudován prostor pro léčení dlouhodobě nemocných. Nepočítalo se již ale s porodnicí. Probíhala jednání o spolupráci se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou, s Nemocnicí v Mariánských Lázních a také s Poliklinikou Tachov. Vše se zdálo být na dobré cestě ke znovuvzkříšení plánské nemocnice. Na konci května 2008 však bylo jasné, že zde občané již nenajdou žádnou gynekologii, ani dětské oddělení s lůžky. Měli zde probíhat jen jednodenní chirurgické zákroky. Omezený rozsah zdravotnických služeb byl prý důsledkem postoje pojišťoven, ty argumentovaly tím, že v nedalekých Mariánských Lázních a ve Stodě měli lůžek na chirurgii i interně dostatek. V nemocnici tedy fungovaly jen některé ambulance a také jen v některé dny v týdnu. V říjnu 2008 zahájila svoji činnost plastická

¹⁵⁹ Nemocnici Planá koupila firma FFUS. *Regionplzen.cz* [online]. 2007 [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <http://www.regionplzen.cz/zpravodajstvi/nemocnici-plana-koupila-firma-ffus-chce-ji-obnovit/>.

chirurgie¹⁶⁰, kterou zde provozovala společnost Swiss Med Clinic, s. r. o., veškeré zaměstnance též zaměstnávala tato společnost. Nadále však probíhala další jednání s pojišťovny, neboť všechna péče nebyla pojišťovny hrazena. V roce 2009 pak opravdu došlo k velké rekonstrukci hlavní budovy nemocnice, kde byl představen chirurgický pavilon, nové pokoje pro pacienty s vlastním sociálním zařízením, nábytkem a také televizemi. Společnost FFUS, s. r. o. tedy koupila nemocnici v roce 2008 za 40 milionů Kč a do rekonstrukce hlavní budovy vložila dalších 60 milionů Kč. V průběhu roku bylo věřitelům uhrazeno až 70 % celkových dluhů plánské nemocnice. S VZP pojišťovnou se podařilo dohodnout, že převezme alespoň ambulance chirurgických oborů, nechirurgické obory byly nadále provozovány Poliklinikou Tachov. Bojů s pojišťovny se účastnili také starostové z celého Tachovska, kteří tlačili především na VZP, aby podepsala smlouvu se zdravotnickým zařízením Swiss Med Clinic, s. r. o. jakožto nájemcem nemocnice. Na podzim roku 2008 se pan starosta Ing. Karel Vrzala účastnil setkání u nejvyššího vedení VZP, kde se projednávaly další možnosti. Z jednání však nevzešel žádný pozitivní výsledek pro plánskou nemocnici. V roce 2009 byly ve společnosti Swiss Med Clinic, s. r. o. provozovány jednotka DIP (dlouhodobá intenzivní péče), JIP (jednotka intenzivní péče) a estetická chirurgie. Ostatní ambulance byly provozovány přes pojišťovny, avšak VZP stále nepodepsala smlouvu o spolupráci, neboť čekala na výsledky studie zajištění zdravotnické péče v Plzeňském kraji, z té později vyplynulo, že dostupnost lůžkové péče pro občany Tachovska byla neuspokojivá.¹⁶¹ K dohodě s VZP tedy mělo dojít v půlce roku 2010, nakonec k ní došlo a nemocniční zařízení tak disponovalo i nadstandartními pokoji s možností připojení na internet. V nemocnici pak následně podstoupil operační zákrok i sám starosta města, který tento zákrok odkládal celých 8 let a čekal, až bude moci být operován v Plané.¹⁶²

Změny probíhaly ale také v druhé plánské nemocnici na Svaté Anně. Nemocnice dostala od Plzeňského kraje nová plastová okna, neboť ty stará byla již velmi poničená a netěsnila. Svým pacientům také nabídla čtyři nové vany pro

¹⁶⁰ V plánské nemocnici provedli první operaci. *Tachovsky.denik.cz* [online]. 2009 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: https://tachovsky.denik.cz/zpravy_region/planska-nemocnice-se-blizi-k-otevreni20090817.html.

¹⁶¹ Nemocnice v Plané bude, ale kraj musí jinde škrtnat. *Idnes.cz* [online]. 2010 [cit. 2020-02-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/nemocnice-v-plane-bude-ale-kraj-musi-jinde-skrtnat.A100930_1458550_plzen-zpravy_alt.

¹⁶² Nemocnice v Plané otevřela jednodenní chirurgii. *Ct24.ceskatelevize.cz* [online]. 2010 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1315460-nemocnice-v-plane-otevrela-jednodenni-chirurgii>.

hydromasáže a tím podpořila oblíbenou vodoléčbu. Zainvestovaly se finanční prostředky také do zlepšení internetového připojení, upravil se park přilehlý k nemocnici a v prostorách recepce se otevřel nový kiosk s občerstvením, nápoji a také hygienickými potřebami.

V oblasti kultury se mohli občané opět účastnit desítek vernisáží, výstav obrazů a soch, ať už v Galerii ve věži, tak v Kostele sv. Petra a Pavla. Město, mateřské školy, základní školy i Základní umělecká škola pořádali koncerty žáků, učitelů či jiných umělců. Občané mohli též navštívit kantorské bály, které jsou každoroční tradicí, stejně jako maškarní plesy. Tradiční je v našem městě také Anenská pouť, která sklízí každý rok velký úspěch. Proběhly také dny otevřených dveří a prohlídky v Hornickém muzeu, konaly se zde také přednášky na různá témata od přednášejících z celé republiky. V roce 2007 se uskutečnil první ročník skvělé akce, a to open-air festival s názvem „*Plánský koupák*“. Tento festival se konal v areálu plánského koupaliště a nabídl návštěvníkům opravdu velmi známé umělce (Mňága a Žďorp, Barbora Zemanová, Turbo). Tato akce se dostala do zájmu široké veřejnosti, a tak se opět konala i následující roky. V roce 2010 byla tato akce dokonce vyhlášena jako nejlepší na Tachovsku a byla v ní také zaznamenána rekordní účast, neboť dorazil všem známý Michal David.

V rámci bezpečnosti místních obyvatel se začal budovat na současném přivaděči ostrůvek s přechodem. Byly též instalovány další kamery po městě, a to na náměstí a frekventovaných ulicích a nádražích.

V oblasti služeb přidalo město dalších šest nových spojů ve směru na Bor u Tachova, kam dojíždělo velké množství občanů za prací do průmyslové zóny na Nové Hospodě. O financování se město podělilo s Plzeňským krajem a obcemi Bor u Tachova a Tachov. Začala také modernizace železniční trati na úseku Planá – Cheb a Planá – Stříbro a rekonstrukcí prošlo také vlakové nádraží i s nástupišti.

Po 19 letech zdražil Plánský měsíčník (místní periodikum) na 2 Kč, a to z důvodu, že město se stalo plátcem DPH a dani podléhá i vydávání periodického tisku. Došlo také ke zvýšení poplatku za svoz komunálního odpadu a ceny vodného a stočného, a to o 15 %.¹⁶³

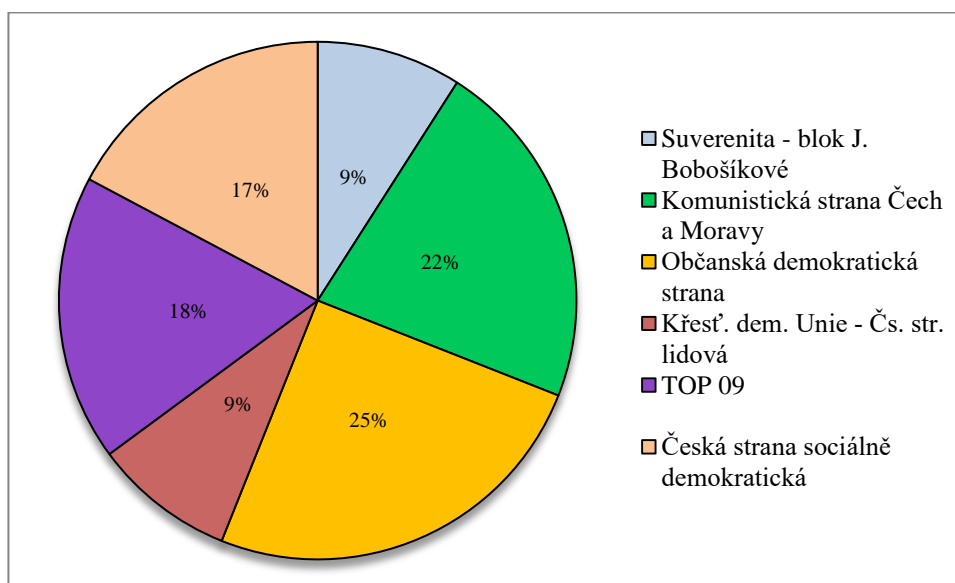
¹⁶³ Kroniky města Planá: rok 2006 - 2010. www.plana.cz [online]. Planá, 2020 [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/kroniky-mesta/>.

12. 4. Komunální volby v roce 2010

Řádný termín voleb do zastupitelstva obce se konal 15. a 16. října 2010. Do těchto komunálních voleb kandidovalo celkem 90 kandidátů v 6 volebních stranách, z toho nově přibyly TOP 09, Suverenita – blok J. Bobošíkové a KDU-ČSL. Už zde nevystupovaly Strana zdravého rozumu ani Sdružení nezávislých, neboť kandidáti se buď přidali k jiným volebním stranám, nebo založili stranu novou. Volit mohlo 4 433 občanů, dostavilo se jich 1 907 a celkem bylo odevzdáno 25 727 platných hlasů.

Výsledky

Nejúspěšnější volební stranou se stala ODS, která obdržela 25,07 % všech odevzdaných hlasů voličů a obsadila tak 4 mandáty v zastupitelstvu města (Mgr. Martina Němečková, Ing. Pavel Nutil, MUDr. Jiří Kučera a Ing. Karel Vrzala). Nejvíce úspěšnou stranu ODS následovala s celkovým počtem 21,91 % KSČM, která tak získala 3 mandáty v zastupitelstvu města (RSDr. Josef Švarcbek, Mgr. et Mgr. Stanislav Kvasnička a JUDr. Josef Bělohávek). Třetí nejúspěšnější stranou se stala TOP 09, která díky 17,88 % získala 3 mandáty v zastupitelstvu města (MUDr. Věra Marešová, Ing. Václav Krejčí a Ing. Miroslav Křístek). Stranou, která taktéž obdržela 3 mandáty, a to díky 17,23 %, byla ČSSD (Ing. Pavel Žižka, MUDr. Zdeňka Bartáková a Ing. Sylva Kapolková). Stranami po 1 mandátu byly Suverenita (Jan Teplík) a KDÚ-ČSL (Josef Matějovský). Přesné výsledky těchto voleb zobrazuje graf č. 5.

Graf 5 - Výsledky komunálních voleb v roce 2010 (zdroj: volby.cz, vlastní zpracování)

Zastupitelstvo se poprvé v novém složení sešlo 15. listopadu 2010. Program byl tentokrát jednoznačně dán, patnáct nových zastupitelů mělo za úkol vybrat nového starostu, místostarostu a tři členy rady města. Dosavadní starosta pan Ing. Karel Vrzala již před volbami deklaroval své rozhodnutí na funkci starosty nekandidovat. Na uvolněnou pozici starosty byli nominováni pan Ing. Václav Krejčí, RSDr. Josef Švarcbek a Mgr. Martina Němečková. Právě poslední zmíněná paní Mgr. Martina Němečková byla již před volbami doporučována pro své kvality panem starostou, nebylo tedy velkým překvapením, že v tajném hlasování získala nejvíce hlasů a stala se tak historicky první starostkou města Planá. Po volbě starostky následovala volba místostarosty. Ze dvou kandidátů byl nakonec vybrán pan Ing. Pavel Nutil. Do rady města pak byli zvoleni pan Josef Matějovský, pan RSDr. Josef Švarcbek a pan Jan Teplík.¹⁶⁴

V roce 2013 došlo ve složení zastupitelstva ke změně – v květnu rezignoval na svou funkci zastupitel pan Mgr. Stanislav Kvasnička, který kandidoval za KSČM. Na uvolněné místo nastoupil náhradník z téže strany pan Pavel Čech.¹⁶⁵

Volební období 2010 – 2014

V průběhu těchto čtyř let bylo ve městě opět vybudováno mnoho. Veřejné prostranství se doplnilo novými kamennými lavičkami, zahájila se rekonstrukce již zastaralého veřejného osvětlení po městě, jehož provoz nebyl úsporný a v souladu s platnými předpisy. Došlo též na opravu západní strany farního kostela. Pro výstavbu rodinných domů na severu se realizovala další etapa inženýrských sítí. Město se snaží investovat dosti finančních prostředků také do přiléhajících menších obcí, byl např. zrekonstruován kostel ve Vysokém Sedlišti, na který byly čerpány finanční prostředky též z projektu „*Obnova vybraných památek regionu Český Západ*“, který podporuje grand až z Norska. V obci Otín byla zase provedena kompletní výměna vedení elektřiny. Na návsi v Křínově došlo k položení nové komunikace. Z fondu na opravu památek se podařilo opravit kapličku v Boudách.

¹⁶⁴ Kroniky města Planá 2010. *Www.plana.cz* [online]. 2013 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/86cs_8.pdf&original=kronika_2010.pdf.

¹⁶⁵ Kroniky města Planá 2013. *Www.plana.cz* [online]. 2014 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/86cs_10.pdf&original=kronika_2013.pdf.

V ZŠ na náměstí byla dokončena úprava a modernizace několika učeben, šaten a tělocvičny, v ZŠ na Valech byla provedena rekonstrukce sociálního zařízení a nandána nová okna, v MŠ v Havlíčkově ulici se investovaly finanční prostředky především do zahrady, kde byly pořízeny nové herní prvky pro děti, v MŠ ve Smetanově ulici došlo k zateplení budov.

Rekonstrukcí prošla taktéž budova radnice, kde byly udělány nové podlahy, dveře a elektroinstalace. Interiéry kanceláří byly doplněny novými židlemi a stoly. V budově radnice se vybudoval také nový výtah, aby byl umožněn přístup do vyšších pater zdravotně hendikepovaným a starším občanům. Zrekonstruovala se také místnost pro občanské obřady, kde se zlepšil jak její estetický vzhled, tak sem byla nainstalována klimatizace, neboť v letních měsících je zde opravdu velké horko a větrat okny je pro hluk z náměstí nemožné. Radnice se také dočkala nových oken a fasády.

Začala také rekonstrukce severní části náměstí Svobody, která patřila k jednomu z největších a finančně i organizačně nejnáročnějších projektů. Částečně byla snížena výška terénu, byly zrušeny průjezdné chodníky kolem domů, byly kompletně vyměněny inženýrské sítě a zredukovány zatravněné plochy, jejichž údržba byla velmi náročná. Nové chodníky byly vydlážděny kamennou dlažbou, veřejné prostranství doplnily nové lavičky a odpadkové koše. Staré vysoké lampy byly nahrazeny svítidly, která by měli osvětlit především chodníky a fasády domů a esteticky doplňují vzhled náměstí. Na náměstí byly také vybudovány dva nové parkovací automaty.

Došlo také na další schválený a léta připravovaný projekt, a to byla revitalizace centrálního parku mezi ulicemi Tylova a Revoluční. Zde byla již dříve provedena úprava zeleně a nově zde přibyla síť několika cest, asfaltová in-line dráha, dětské hřiště a vyhlídkové molo u městského rybníka.¹⁶⁶ Opět došlo také na rekonstrukce některých ulic města (např. Wolkerova, Sadová, Tachovská, Zahradní, Slepá, Mezibranská, Tylova) a opravena byla také cesta na blízkou Svatou Annu. Na ulicích a cestách byl položen nový povrch. Ve Fučíkově ulici vzniklo nové parkoviště s 35 parkovacími místy, byly opraveny chodníky a budovaly se nové dva projekty. Projekt *„Regenerace panelového sídliště Fučíkova ulice“* –

¹⁶⁶ Do kraje západočeských lázní s bruslemi. www.nabruslich.cz [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.nabruslich.cz/index.php?id=200>.

regenerace sídliště Fučíkova. Bylo vybudováno nové dětské hřiště v tzv. „Zeleném údolí“ pod sídlištěm Fučíkova.

Na místním koupališti došlo též k některým úpravám, kde byly upraveny povrchy brouzdaliště a betonová plocha koupaliště, opraveny závady na čerpadlech u tobogánu a poopravena střecha provozní budovy, do které již zatékalo. Vybuďovalo se také další menší dětské brouzdaliště.

V roce 2012 byl dokončen mimořádný projekt, a to kompletní rekonstrukce železniční trati Plzeň – Cheb. Tento projekt probíhal již od roku 2009, za tři roky tedy došlo k rekonstrukci plánského nádraží, kde byla vybudována nová nástupiště a nový přístup k nim podchodem s výtahem. Opraveny a moderní vzhled dostaly také budovy nádraží, které se nacházely ve velmi špatném stavu.

Město se též podílelo na opravě místní rozhledny na Bohušově vrchu včetně zasklení oken, výměně rezivělých nášlapů schodiště, vyspravení a zajištění vyhlídkového ochozu, provedení malířských a zednických prací, na což byla využita dotace ze Státního fondu životního prostředí a z Ministerstva životního prostředí „*Euregia Egrensis*“.¹⁶⁷

V oblasti zdravotnictví se toho moci nezměnilo, bylo však podniknuto nejvíce kroků ke znovuobnovení její činnosti. V roce 2010 vydal Plzeňský kraj v měsíčníku průzkum, ze kterého vyplynulo, že se první pomoci mohou dospělí občané dočkat buď na poliklinice v Tachově, nebo v Boru u Tachova. V případě nutnosti mají k dispozici zdravotnickou záchrannou službu Plzeňského kraje, která měla sídlo ve Stříbře. O děti pak bylo postaráno na dětské pohotovosti v areálu bývalé nemocnice v Plané. Zdravotnictví v Plané se tedy nacházelo opravdu ve velké krizi. Lékaři odcházeli a plánská nemocnice jménem jednatele společnosti Swiss Med Clinic, s. r. o., která nemocnici provozovala, nabízela svoji pomoc ostatním nemocnicím v kraji.¹⁶⁸ S poliklinikou v Tachově se nakonec plánská nemocnice domluvila na spolupráci, zvýšil se alespoň počet jednodenních operací na oddělení chirurgie a přibyla nějaká lůžka dlouhodobé intenzivní péče, dětská pohotovost pak sloužila nejen pro děti z Tachovska, ale i sousedních Mariánských Lázní. Opravdu vážná situace nastala, když chtěla VZP zrušit

¹⁶⁷ Rozhledna Bohušův vrch u Plané. *Rozhledny ČR* [online]. [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <http://rozhledny.webzdarma.cz/plana.htm>.

¹⁶⁸ Nemocnice nabízí v krizi pomoc. *Zdravi.euro.cz* [online]. 2011 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://zdravi.euro.cz/denni-zpravy/z-domova/nemocnice-nabizi-v-krizi-pomoc-457890>.

gynekologicko porodnické oddělení ve stodské nemocnici, které je spádové pro Tachovsko. Vyskytovaly se zde dvě podpisové iniciativy proti tomuto rozhodnutí VZP, a ani pod jednu se paní starostka Mgr. Martina Němečková nepodepsala, což jí bylo občany velmi vyčítáno. Starostka Plané však argumentovala tím, že do Stodu je horší spojení než do Plzně a že stále věří, že se podaří s VZP pro plánskou nemocnici nasmlouvat nová lůžka. Iničiátoři obou podpisových akcí, starosta obce Stráže pan Karel Fišpera a poslanec Václav Votava názor paní starostky nesdíleli. Pod petici, která byla určena starostům z Tachovska, se podepsalo z celkového počtu 52 starostů kolem 35. S druhou peticí se poslanec Václav Votava obrátil na ústavní činitele a starosty měst Stříbra a Tachova.

Plánská nemocnice se tedy stala především privátním zařízením se třemi provozovateli, a to společností Swiss Med Clinic, s. r. o., Poliklinikou Tachov a Záchranou službou Plzeň. Vedle nemocnice tu pro občany stále byla plánská poliklinika, která zůstala majetkem města. Zde však byly umístěny jen privátní ordinace praktických i odborných lékařů a volné prostory pronajaté komerčně (např. lékárna, optika, masáže, kadeřnictví, výrobní a provozovna chovatelských potřeb, atd). Nemocnice Swiss Med Clinic, s. r. o. byla občany velmi oblíbená¹⁶⁹, v ambulancích se měsíčně vyšetřilo přes tisíc pacientů, na oddělení jednodenní chirurgie provedli několik set chirurgických a urologických zákroků ročně. Hojně využívané bylo i oddělení následné intenzivní péče, kde se pečovalo o pacienty, kteří jsou v trvalém bezvědomí a napojených na dýchací přístroje.

V roce 2013 byla výrazně omezena akutní lůžková péče v nemocnici v Mariánských Lázních, ta sice patří do jiného kraje, ale díky malé vzdálenosti poskytovala péči i obyvatelům z Tachovska. Vzniklo tedy rozsáhlé území bez akutní lůžkové péče, a tak starostka paní Mgr. Martina Němečková ve spolupráci s některými plánskými lékaři zorganizovala petici za znovuotevření nemocnice základního typu pro region Tachovska, petiční archy byly rozeslány i do okolních obcí, ty pak byly podepsány více jak 6 000 občany a odeslány na Ministerstvo zdravotnictví České republiky, hejtmanovi Plzeňského kraje a Všeobecné

¹⁶⁹ Nejustměvavější nemocnice: V Plané léčí s úsměvem. *Denik.cz* [online]. 2011 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/plzensky-kraj/nejustmevavejsi-nemocnice-roku-v-plane-leci-i.html>.

zdravotní pojišťovně.¹⁷⁰ Dopis, kde paní starostka vylicila opravdu závažnou situaci v zajištění zdravotnické péče, byl odeslán i předsedovi vlády České republiky panu Petru Nečasovi. Odpovědi VZP i Plzeňského kraje se však nesly v duchu, že je vše v pořádku, z vlády žádná odpověď nepřišla. Další „rána“ zajištění zdravotní péče na Tachovsku se chystala od Plzeňského kraje, který jako zřizovatel zdravotnické záchranné služby uvažoval o velké redukci počtu pracovníků, což mělo vést ke zrušení jednoho výjezdového vozidla s posádkou. Nastala velmi nepříjemná odezva nejen od vedení našeho města, ale i celého okresu Tachov, a tak se potřebné peníze nakonec našly a vše zůstalo při starém.

V roce 2014 mělo dojít, podle slov ředitele nemocnice, k obnovení interního oddělení v plánské nemocnici, pokud by se Plzeňský kraj podílel na rekonstrukci, to bylo však odmítnuto pro nedostatek navýšení výkonů ze strany VZP. O problematiku kolem plánské nemocnice se zajímal také prezident České republiky Miloš Zeman, který byl v této době na návštěvě v Tachově. Přislíbil, že o problému zdravotnictví na Tachovsku pohovoří s ministrem zdravotnictví. Plánskou nemocnici tedy navštívil i tehdejší ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček, který se sešel se zástupci Plané a Tachova. Opětovně byl vznesen požadavek zajištění ambulance ve všední dny a o víkendech alespoň 12 hodinové péče. Hejtmanem však bylo sděleno, že chceme-li akutní lůžka, máme si zainvestovat (v ostatních okresech ale tato lůžka Plzeňský kraj hradí ze svého rozpočtu). Bylo nám přislíbena alespoň vyhlášení veřejné soutěže na poskytování ambulantní péče. Nemocnice v polovině roku 2014 zrušila lůžkové chirurgické i urologické oddělení. Skončila tedy i jednotka intenzivní péče, odešlo velké procento lékařů a z akutních lůžek se stala lůžka ošetrovatelská. Ambulance zde zatím zůstaly. Plánsko se tedy v oblasti zdravotnictví dostalo (paradoxně) do horší situace, než před deseti lety.

Pamětníci ale i široká veřejnost měli alespoň možnost zavzpomínat si na doby, kdy plánská nemocnice patřila k těm nejlepším v Plzeňském kraji.¹⁷¹ V městském kině totiž proběhlo promítání dvou filmů o plánské nemocnici.

¹⁷⁰ Podepište petici. Třeba tím pomůže otevřít nemocnici. *Denik.cz* [online]. 2013 [cit. 2020-03-20]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/plzensky-kraj/podepiste-petici-treba-tim-pomuzete-otevrit-nemocnici-20130507.html>.

¹⁷¹ Uvidíte filmy z nemocnice v Plané z let 1979 a 1982. *Tachovsky.denik.cz* [online]. 2014 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: https://tachovsky.denik.cz/zpravy_region/uvidite-filmy-z-nemocnice-v-plane-z-let-1979-a-1985-20140604.html.

V nemocnici následné péče Svatá Anna se toho opět moc nezměnilo. Stále patří Plzeňskému kraji jako společnost s ručením omezeným a sloužila pro pacienty a seniory po různých operacích a zákrocích. Pro pacienty, kteří jsou již vyléčeni, ale nemohou se sami o sebe v domácím prostředí postarat, zřídili 12 tzv. sociálních lůžek. Za tuto péči však pacienti platili denně kolem 300 Kč i se stravou. V této nemocnici bylo také zřízeno výukové pracoviště v oboru fyzioterapie pro 1. lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze.

Sociální péči o staré či zdravotně postižené občany město i nadále zajišťovalo prostřednictvím střediska pečovatelské služby, jehož činnost byla plně hrazena z rozpočtu města, přispívaly na ni ale i ostatní okolní obce, které jeho služby objednávaly pro své občany, a část nákladů též hradili občané sami (např. nákupy, pochůzky k lékařům, do lékárny, na poštu a úřady, atd). Od roku 1999 se vůbec nezměnilo nájemné v bytech s pečovatelskou službou.

Od roku 2010 také došlo k umístění dětského domova Čtyřlístek do nové zrekonstruované budovy v Zámecké ulici. V horních patrech budovy byly umístěny dvoulůžkové pokoje pro děti, obývací pokoj s kuchyňským koutem, pracovna vychovatele, skla a sociální zázemí. V přízemí se pak nacházela jídelna s kuchyní, kanceláře, čítárna a společenská místnost. V půdních prostorách byla prádelna, sušárna a sklady, ve sklepě pak rehabilitační místnost, kotelna a dílna.

V oblasti kultury mohli opět občané navštívit desítky výstav obrazů, besedy na různá témata, nespočet druhů koncertů, výtvarných soutěží (např. pořádaných městskou knihovnou) nebo různých oslav (např. Dne dětí, pálení čarodějnic). Konaly se také již tradiční Hornické slavnosti, Anenská pouť, silvestrovské oslavy, atd. Pro milovníky divadla se též pořádaly zájezdy do divadel v Plzni.

Byla také otevřena nová budova kulturního střediska. Z bývalé budovy domu dětí či městského muzea a knihovny vzniklo celé nové městské kulturní středisko. Rekonstrukce trvala více jak deset let. Ve středisku je možné pořídit nejrůznější informační materiály, pohlednice města a okolí, různé zajímavé knihy či turistické průvodce.

Nový druh kulturní a společenské zábavy vymyslel pro veřejnost Kulturní a okrašlovací spolek v Plané (KOS) ještě s dalšími pořadateli. Ti v kině pořádali první Výletní bál (jednalo o směsici hudby, tance, filmů, divadla, akrobacie

a soutěží). Kulturní a okrašlovací spolek také usiloval o vytvoření naučné stezky „*Po stopách starých vodních zdrojů pitné vody pro město*“ – prameny, vodovodní sítě, kašny, atd. KOS tedy požádal o dotaci z programu „*Leader MAS Český Západ*“ a uspěl.

Velká změna přišla v oslavách silvestra (Nového roku), neboť tradiční ohňostroj, který se konal vždy 31. prosince na náměstí, byl nyní přesunut na 1. ledna a konal se na Bohušově vrchu. Avšak toto místo se občanům nelíbilo, proto byl následující rok ohňostroj opět přesunut na náměstí, avšak termín 1. ledna, zůstal. Další změna přišla také v oblasti festivalů. Úspěšný hudební open-air festival „*Plánský Koupák*“ se už s finančních a organizačních důvodů nekonal.

V roce 2013 se konalo další setkání obcí nesoucích název Planá. Opět se uskutečnily sportovní turnaje a proběhla hudební produkce na koupališti.

V oblasti bezpečnosti byl v roce 2013 opět rozšířen kamerový systém města. Nově mělo být po městě rozmístěno až 9 kamer. Na vylepšení kamerového systému se podařilo městu získat finanční prostředky z projektu „*Plzeňský kraj – bezpečný kraj a Prevence kriminality*“. Městská policie obdržela od města nové výkonnější a prostornější auto a došlo také na rozšíření jejich pravomocí veřejnoprávní smlouvu i pro městys Chodová Planá.

V oblasti služeb došlo především k přijetí obecně závazných vyhlášek k omezení činnosti heren a hracích automatů na našem území. Tyto vyhlášky za prvé upravovaly rozmístění heren, které již nesměly být v okolí školských zařízení, veřejných budov a zdravotnických zařízení kratší než sto metrů, a za druhé otevírací doby v hernách, kde již nesměl být non stop provoz. Tato opatření byla občany velmi vítána.

Velkým krokem pro naše město se stala modernizace trati Plzeň – Cheb, díky které v našem městě zastavovaly i vlaky Supercity Pendolino. V železniční dopravě na tom město bylo opravdu dobře, problém však nastal v dopravě autobusové, kde Plzeňský kraj začal snižovat finanční prostředky na regionální veřejnou dopravu a tak velmi omezil veškeré autobusové spoje v kraji, což se dotklo i města Planá.

Po několika letech byla také vybudována cyklo-pěší stezka z Plané do Chodové Plané, díky vybudování přivaděče na dálnici D5 se stala velmi využívanou. Další vhodnou spojnici mezi oběma obcemi se stala cesta, která vede z Plané lipovou alejí ke Svaté Anně, podél železniční trati až do chodovoplánského zámeckého parku.¹⁷²

12. 5. Komunální volby v roce 2014

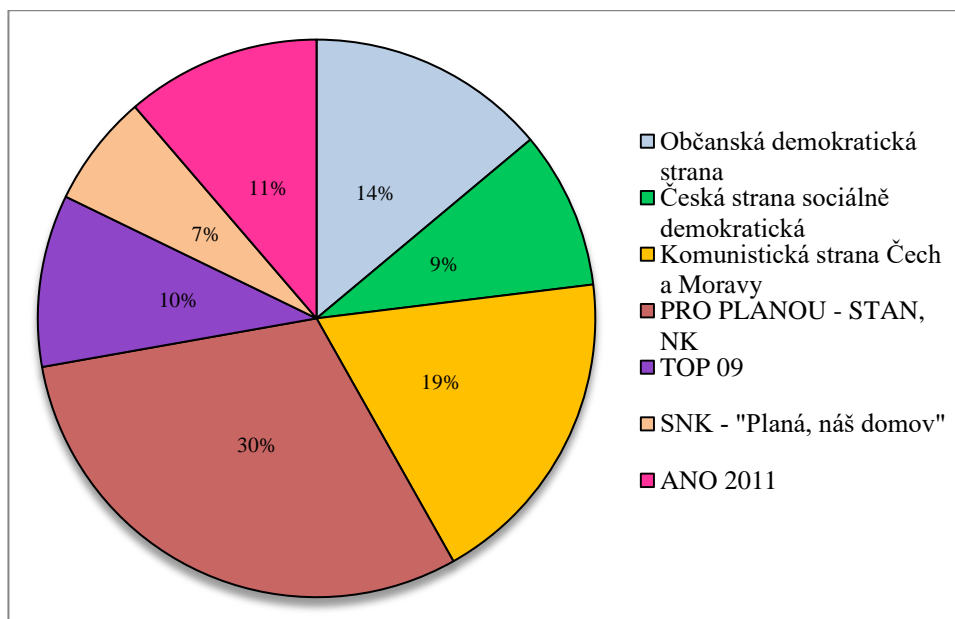
Termín řádných voleb do zastupitelstva obce se konal ve dnech 10. a 11. října 2014. V těchto volbách celkem kandidovalo 105 kandidátů v 7 volebních stranách, a to nově také za ANO 2011, Pro Planou – Starostové a nezávislí a Planá – náš domov. Z předešlých voleb zůstaly KSČM, TOP 09, ČSSD i ODS. Voleb se mohlo účastnit 4 410 občanů, přišlo jich 1 742 a celkem bylo odevzdáno 22 412 platných hlasů.¹⁷³

Výsledky

Stranou s největším počtem hlasů, a to celkem 6 809, se stala nově založená volební strana PRO PLANOU – Starostové a nezávislí kandidáti, která získala 5 mandátů v zastupitelstvu města (Mgr. Martina Němečková, Miloslav Antropius, Ing. Martin Netrval, Helena Duchková, MUDr. Jiří Kučera). S velkou ztrátou tuto volební stranu následovala KSČM, která díky 18,77 % získala 3 mandáty v zastupitelstvu města (RSDr. Josef Švarcbeek, Mgr. Ota Postl a Bc. Petr Ansl). Třetí volební stranou se stala ODS, která získala 2 mandáty (Ing. Pavel Nutil a Ing. Karel Vrzala). Nově založená volební strana ANO 2011 se také nesečkala s velkým úspěchem, obdržela pouze 2 mandáty v zastupitelstvu města (MUDr. Jaromil Mareš a Vladislav Vaněček). Po jednom mandátu do zastupitelstva poté obdržely volební strany TOP 09 (Ing. Miroslav Křístek), SNK – „Planá náš domov“ (Roman Sovka) a ČSSD (Ing. Pavel Žižka). Přesné výsledky jsou zobrazeny na grafu č. 6.

¹⁷² Kroniky města Planá 2010 - 2014. *Www.plana.cz* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/kroniky-mesta/>.

¹⁷³ Výsledky voleb 2014. *Www.volby.cz* [online]. 2020 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=3207&xobec=561134&xstat=1&xvyber=0>.

Graf 6 - Výsledky komunálních voleb v roce 2014 (zdroj: volby.cz, vlastní zpracování)

Ustavující zasedání nového zastupitelstva se konalo 5. listopadu 2014. Zastupitelé hlasováním rozhodli, že funkci starosty a místostarosty budou zvolení členové zastupitelstva vykonávat jako svoji hlavní činnost. Pro tajnou volbu hlasovalo 12 zastupitelů, proti byli 3 zastupitelé. Z jejich řad pak vzešel jediný návrh - aby do funkce starostky byla znovu zvolena paní Mgr. Martina Němečková. Pro hlasovalo všech 15 zastupitelů. Poté byl volen místostarosta, navržen byl opět jeden kandidát, a to pan Ing. Pavel Nutil, který rovněž obdržel 15 hlasů od zastupitelů a také tak obhájil svůj post z minulého volebního období. Členy rady města se pak stal pan Ing. Miroslav Křístek, pan MUDr. Jaromil Mareš a pan Ing. Martin Netrval.¹⁷⁴

Volební období 2014 - 2018

Za toto volební období bylo opět provedeno mnoho investičních akcí a mezi jednu z největších bezpochyby patřila přestavba smuteční síně Plané, se kterou nastaly opravdu velké problémy, a to především díky špatnému výběru firmy, která měla přestavbu realizovat. Město mělo velmi málo možností při výběru dodavatele, neboť hlavním kritériem podle platného zákona byla cena. Firma zbourala budovu bývalé smuteční síně a zastavila své práce. Po mnoho urgencích ze strany města byl vyměněn stavbyvedoucí a s přestavbou se pokračovalo.

¹⁷⁴ Kronika města Planá 2014. www.plana.cz [online]. 2016 [cit. 2020-02-27]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/86cs_13.pdf&original=Kronika+2014+.pdf

Po naučtování penále firma od smlouvy odstoupila. Město na ní podalo žalobu k soudu, a tak ho nejspíše čekají dlouhé soudní spory. Hledala se nová firma, která by již rozpracovanou stavbu dokončila. Nová firma nakonec, i přes komplikace převzaté od předchozí firmy, v roce 2018 stavbu dokončila.

Další větší investiční akcí byla rekonstrukce jižní části plánského náměstí. Na náměstí došlo k opravě části mezi kinem a morovým sloupem a byla také upravena ulice Hvězdná, aby jí mohly projíždět automobily. Obyvatelům Plané se velmi nelíbilo pokácení vzrostlých stromů, město však vykácení zdůvodnilo tím, že se jednalo o nevhodné druhy stromů. Po peticích občanů, za boj proti kácení i památných líp, bylo městem slíbeno vysazení nových líp kolem kašen a na plochách náměstí. Výhrady od občanů přišly také na kamennou dlažbu, která byla na náměstí položena. Občanům se dlažba zdála především velmi drahá, ale město argumentovalo tím, že v dlouhodobém horizontu a vzhledem k trvanlivosti dlažby se tato kamenná dlažba jevila jako nejlevnější, nemluvě o hledisku estetickém.

V neposlední řadě byla velkým zásahem do rozpočtu města přestavba objektu kina. Tato přestavba započala v roce 2015, dokončena byla v roce 2017. V nové budově plánského „*KinaNekina*“ vznikly hned tři na sobě nezávislé prostory, které je však dle potřeby možné kombinovat. Prostor tak již nefunguje jen jako kino, ale jako multifunkční sál, který lze využít pro různé akce. Novému kinu se dostalo také úspěchu, jeho přestavba získala v roce 2018 cenu Ministerstva pro místní rozvoj¹⁷⁵ za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží a stala se také stavbou Plzeňského kraje za rok 2017.¹⁷⁶

Došlo též k rekonstrukci mostu přes Plánský potok, který se nachází v Sadové ulici. Při této rekonstrukci se město opět potýkalo s problémy s vybranou firmou, která nakonec odstoupila od zakázky. Nová vybraná firma již pak přestavbu dokončila. Most byl tak uveden do provozu ve slibovaný čas, a to v listopadu 2017.

Díky dotaci z Národního programu cestovního ruchu se v roce 2016 také realizovala rekonstrukce parku pod základní školou Na Valech. V parku je nyní

¹⁷⁵ Cena partnerů za rok 2018. *Ceskacenaarchitekturu.cz* [online]. 2018 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://ceskacenaarchitekturu.cz/projekty/2018/kinonekino/>.

¹⁷⁶ Plzeňský kraj ocenil nejzdařilejší stavby roku 2017. *Český rozhlas* [online]. 2018 [cit. 2020-03-18]. Dostupné z: <https://plzen.rozhlas.cz/plzensky-kraj-ocenil-nejzdarilejsi-stavby-z-roku-2017-7345763>.

153 stromů, které byly ošetřeny a obnovily se také původní cesty od školy až ke garážím pod svahem. Podél cest došlo na vybudování kamenných zídek, které jsou upravené jako lavičky, a k zamezení erozní činnosti byly vybudovány příčné odvodňovací kanály. Umístili se sem také nové informační tabule o historii města, a tak město získalo další vhodný prostor pro relaxaci občanů. Nové relaxační místo vzniklo také na vyhlídkově naučném místě na Homoli, kde bylo městu vyhověno při žádosti o dotaci.

Opravovali se také ulice, místní komunikace, chodníky, drobné památky a další veřejné objekty. Základní škola se zase dočkala nové fasády na severní a západní straně budovy. Došlo také k likvidaci staré nafukovací haly a v novém prostoru byla v roce 2017 vybudována nová hala, lepší a pevnější.

Ve spolupráci s městysem Chodová Planá se též realizovalo vybudování osvětlení na cyklopěší stezce.

V oblasti kultury se opět událo mnohé. Nový rok byl již tradičně oslaven ohňostrojem na náměstí. Konaly se také různé výstavy, soutěže, přednášky, výlety, turnaje, oslavy, koncerty, výroby pro nejmenší (velikonoční, vánoční), zájezdy do divadla v Plzni, vernisáže, letní kina, tradiční Anenská pouť, komentované procházky („*Cesta za živou vodou*“, kterou pořádal Kulturní a okrašlovací spolek, zkr. KOS), různé čtení pohádek, bály a mnoho dalšího.

V oblasti zdravotnictví došlo především k uzavření chirurgické pohotovosti v mariánskolázeňské nemocnici a to přineslo velký problém občanům Plané a okolí. Občané byli v případě potřeby této pohotovosti nuceni využít buď Cheb, Stod či Plzeň. Ve věci se začala velmi angažovat starostka Plané paní Mgr. Martina Němečková, která vícekrát jednala s odborem zdravotnictví Plzeňského kraje a po jednání zastupitelstva Plzeňského kraje nakonec uspěla a bylo vypsáno nové výběrové řízení na chirurgickou pohotovost v Plané. Avšak do tohoto výběrového řízení se nikdo nepřihlásil. Nakonec se Plzeňský a Karlovarský kraj dohodly na podmínkách financování této pohotovosti opět v Mariánských Lázních, která od roku 2016 tedy znovu funguje i pro pacienty z Tachovska.

V areálu plánské nemocnice nedošlo k žádným výrazným změnám, jejich současný nájemce Swiss Med Clinic, s. r. o. nenašel pro všechny budovy žádné

využití. V hlavní budově nadále fungovala jak lůžková část, tak vlastní ambulance a také ambulance tachovské polikliniky. V roce 2018 se však začalo proslýchat, že je osud nemocnice nejistý, neboť se jí její majitel snaží zbavit. Budova polikliniky začala rokem 2018 procházet částečnou modernizací a rekonstrukcí.¹⁷⁷

12. 6. Komunální volby v roce 2018

Zatím poslední volby do zastupitelstva města Planá se konaly 5. a 6. října 2018. Ze 4 340 oprávněných voličů jich přišlo 1 789 a odevzdáno bylo celkem 23 656 platných hlasů.¹⁷⁸ Kandidovalo 90 kandidátů v 6 volebních stranách, a to za KSČM, PRO PLANOU – Starostové a nezávislí, Sdružení ODS a NK, „SLOVO OBČANA“, TOP 09 a Planá, náš domov.¹⁷⁹

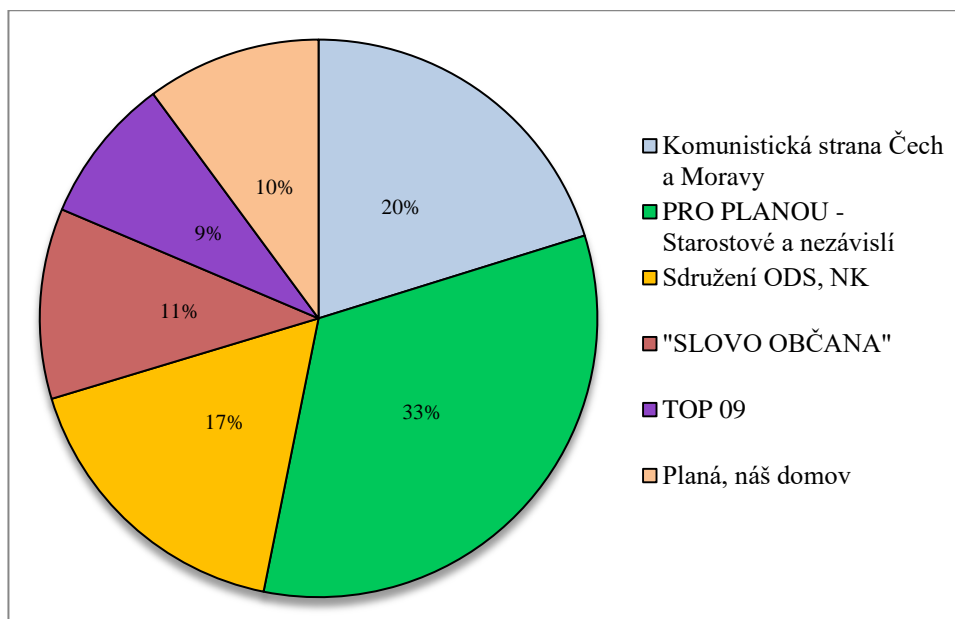
Výsledky

Nejvíce volenou stranou se opět, stejně jako ve volbách v roce 2014, stala PRO PLANOU – Starostové a nezávislí, a to s celkovým počtem 7 796 voličských hlasů. Obsadila tak 5 mandátů v zastupitelstvu města (Mgr. Martina Němečková, Ing. Martin Netrval, MUDr. Jaromil Mareš, MUDr. Jiří Kučera a Helena Duchková). Tuto volební stranu následovala stále úspěšná KSČM, která získala 3 mandáty v zastupitelstvu města (RSDr. Josef Švarcbek, Ing. Helena Ryšavá a Mgr. Ota Postl). Se ztrátou následovalo sdružení ODS a NK, které obdrželo, díky 4 064 hlasů, 3 mandáty (Ing. Pavel Nutil, MUDr. Václav Jungr a Mgr. Jiří Kučera). Nově vytvořená volební strana „SLOVO OBČANA“ se nesečkala s nějak značným úspěchem, obdržela totiž jen 2 mandáty (Miloslav Antropius a Petr Liebl). Po jednom mandátu v zastupitelstvu získaly TOP 09 (Mgr. Miroslav Pelán) a Planá, náš domov (Roman Sovka). Podrobné výsledky těchto voleb znázorňuje graf č. 7.

¹⁷⁷ Kroniky města Planá 2014 - 2018. *Www.plana.cz* [online]. 2020 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/mesto/kroniky-mesta/>.

¹⁷⁸ Komunální volby 2018. *Www.volby.cz* [online]. 2020 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=3207&xobec=561134&xstat=0&xvyber=0>.

¹⁷⁹ Kronika města Planá 2018. *Www.plana.cz* [online]. 2019 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/86cs_16.pdf&original=KRONIKA%202018.pdf.

Graf 7 - Výsledky komunálních voleb v roce 2018 (zdroj: volby.cz, vlastní zpracování)

Ustavující zasedání nového zastupitelstva města se konalo 31. října 2018. Starostkou byla již potřetí zvolena paní Mgr. Martina Němečková, a to devíti hlasy, post místostarosty byl taktéž devíti hlasy obhájen panem Ing. Pavlem Nutilem. Dalšími členy rady města byli zvoleni pan MUDr. Jaromil Mareš, pan Ing. Martin Netrval a pan Mgr. Miroslav Pelán.¹⁸⁰

Zhodnocení práce zastupitelů občany Plané

Na počátku roku 2020 byl na území Plané proveden průzkum mezi občany, jehož cílem bylo získat jejich názor na fungování zastupitelstva města a také míru spokojenosti s projekty realizovanými městem v posledních 10 letech. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 248 respondentů, což odpovídá přibližně 5 % obyvatelstva. Z odpovědí respondentů vyplývá vcelku spokojenost občanů s prací zastupitelů i zájem o komunální volby. Občané mají zájem o místní politiku a chtějí se podílet na modernizaci, péči i zvelebování města. Přesné výsledky celého průzkumu jsou zobrazeny v příloze č. 1 této práce.

¹⁸⁰ Kronika města Planá 2018. www.plana.cz [online]. 2019 [cit. 2020-03-04]. Dostupné z: https://www.plana.cz/e_download.php?file=data/editor/86cs_16.pdf&original=KRONIKA%202018.pdf.

ZÁVĚR

Tématem této diplomové práce byly volby do zastupitelstev obcí a bližší zaměření na výkon veřejné správy ve městě Planá. Teoretická část práce byla zaměřena na komplexní informace o obecní samosprávě v České republice, komunální volby a jejich průběh, volební orgány, které v těchto volbách působí, právní zakotvení a v neposlední řadě také na jejich soudní přezkum. V praktické části jsou, po základních informacích o městě Planá, zobrazeny jednotlivé volby do zastupitelstva města od roku 2002, kde je poté podrobněji rozebrána celá práce zastupitelstva za dané volební období. Práce je pak zakončena volbami do zastupitelstva města, které se konaly v roce 2018. Na samotném konci práce je ještě krátké zhodnocení práce zastupitelů občanů Plané, kteří mohli prostřednictvím dotazníku vyjádřit svůj názor a pohled na zrealizované projekty, investované finanční prostředky či akce pořádané městem. Cílem této práce tedy bylo především komplexně popsat komunální volby v České republice a následně tyto volby přiblížit ve vybraném městě.

RESUME

The topic of this thesis were elections to municipal councils and closer focus on the performance of public administration in Planá. The theoretical part of this thesis was focused on comprehensive informations on municipal self-government in the Czech Republic, municipal elections and their course, election bodies operating in these elections, legal anchoring and judicial review of elections. In the practical part of this thesis were described the basic informations about Planá, elections to the city council since 2002 and the whole work of the council for the electoral period is analyzed in detail. The thesis is finished with elections to the city council in 2018. At the very end of the thesis is a brief evaluation of the work of the Plana citizens, who were able to use a questionnaire to express their opinion and view of realized projects, invested funds or events organized by the city. The aim of this thesis was primarily to describe the municipal elections in the Czech Republic in and then to bring these elections closer in the selected city.

ZDROJE

Seznam literárních zdrojů

BALÍK, Stanislav, Petr GONGALA a Kamil GREGOR. *Dvacet let komunálních voleb v ČR*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. ISBN 978-80-7325-381-3.

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

BALÍK, Stanislav, Vít HLOUŠEK, Jan HOLZER a Jakub ŠEDO. *Politický systém českých zemí 1848 - 1989*. 2. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-210-4250-6.

BALÍK, Stanislav. *Studie ke komunálním volbám 2010*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5854-5.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

FILIP, Jan. *Ústavní právo: Učební text pro bakalářské studium*. 4. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-7845-1.

HENDRYCH, Dušan a kolektiv. *Správní právo: Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-624-1.

HUDÁK, Jakub, Petr JÜPTNER a Jiří SVOBODA. *Komunální politické systémy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2003. ISBN 80-7308-056-7.

KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. ISBN 978-80-7357-561-8.

KOPECKÝ, Martin, Petr PRŮCHA, Petr HAVLAN a Jan JANEČEK. *Zákon o obcích: Komentář*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7552-862-9.

KOUDELKA, Zdeněk, Radek ONDRUŠ a Petr PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení): Komentář*. Praha 1: Linde Praha, a. s. - Právnické a ekonomické

nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2002. ISBN 80-7201-326-2.

KREJČÍ, Oskar. *Nová kniha o volbách*. Příbram: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-01-0.

MACEČEK, Josef a Jindřiška ŠKROBÁKOVÁ. *Plzeňský kraj: města a obce Plzeňského kraje*. Rožnov pod Radhoštěm: PROXIMA Bohemia, 2018. ISBN 978-80-904275-8-7.

MARTINKA, Lukáš. *Planá: Kresby historické architektury*. Praha, 2013. ISBN 978-80-87625-31-6.

MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*. Praha: Linde Praha, a. s. - Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2006. ISBN 80-7201-639-3.

MÜLLER, Karel B. *Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu: Lokální politické elity jako klíčoví aktéři demokratizace?*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2018. ISBN 978-80-7419-271-5.

NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva ČR*. Praha: CEVRO Institut, 2007. ISBN 80-86816-22-2.

PRŮCHA, Petr. *Základy správního práva: Učební text pro bakalářské studium*. 2. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2017. ISBN 978-80-210-8517-6.

SKULOVÁ, Soňa a kolektiv. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-688-0.

ŠARADÍN, Pavel a Jan OUTLÝ. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. ISBN 80-244-0798-1.

ŠARADÍN, Pavel, Ondřej HAVLÍČEK a Richard ZÁBRANSKÝ. *Základní informace ke komunální politice: Pro mladé a všechny, kteří se zajímají o komunální politiku*. Praha: Friedrich-Ebert-Stiftung, zastoupení v České republice, 2012. ISBN 978-80-87748-08-4 (brož.).

VALEŠ, Lukáš. *Zrod demokratických politických systémů okresů Klatovy, Domažlice a Tachov a jejich vývoj v 90. letech 20. století*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-082-6.

VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. *Politický systém České republiky: historie a současnost*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6.

Seznam právních zdrojů

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Zákon č. 2/1969 Sb., zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Seznam webových zdrojů

Český rozhlas Radiožurnál [online]. [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/>

Český statistický úřad [online]. [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

Česká cena za architekturu [online]. [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://ceskacenazaarchitekturu.cz/>

Český rozhlas Plzeň [online]. [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: <https://plzen.rozhlas.cz/>

ČT24 - Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR [online]. [cit. 2020-03-30].
Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/>

Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn [online]. [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/>

IDNES.cz - s námi víte víc [online]. [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/>

Inline trasy na kolečkové brusle [online]. [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <https://nabruslich.cz/>

Město Tachov [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://www.tachov-mesto.cz/>

Monitor - informační portál Ministerstva financí [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

Oficiální stránka města Planá [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://www.plana.cz/>

Plánské služby s.r.o. [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <http://www.planskesluzby.cz/>

Plánské lesy s.r.o. [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <http://www.planskelesy.cz/>

Plzeň [online]. [cit. 2020-03-31]. Dostupné z: <http://www.regionplzen.cz/>

Rozhledny ČR [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <http://rozhledny.webzdarma.cz/>

Tachovský deník - informace, které jsou Vám nejbliž [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://tachovsky.denik.cz/>

Volby.cz - Český statistický úřad [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/>

Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

SEZNAMY

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Pohled na Planou.....	66
Obrázek 2 - Znak města Planá.....	67
Obrázek 3 - Znak společnosti Plánské služby, s. r. o.....	76

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Označení orgánů obce.....	9
Tabulka č. 2 - Počet členů zastupitelstva obce.....	10
Tabulka 3 - Změny obyvatelstva v Plané.....	70
Tabulka 4 - Věková struktura obyvatel Plané.....	71
Tabulka 5 - Obyvatelstvo Plané podle vzdělání.....	71
Tabulka 6 - Ekonomická aktivita obyvatel Plané.....	72
Tabulka 7 - Závěrečné účty města Planá.....	77
Tabulka 8 - Počet mandátů jednotlivých volebních stran.....	78
Tabulka 9 - Jmenný seznam zvolených zastupitelů.....	80
Tabulka 10 - Počet voličů za uvedené období.....	81

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel v Plané za 100 let.....	69
Graf 2 - Volební účast v letech 2002 – 2018.....	81
Graf 3 - Výsledky komunálních voleb v roce 2002.....	82
Graf 4 - Výsledky komunálních voleb v roce 2006.....	86
Graf 5 - Výsledky komunálních voleb v roce 2010.....	91
Graf 6 - Výsledky komunálních voleb v roce 2014.....	100
Graf 7 - Výsledky komunálních voleb v roce 2018.....	104

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Dotazník na téma „Komunální volby a práce zastupitelů ve městě Planá“

Počet respondentů: 248

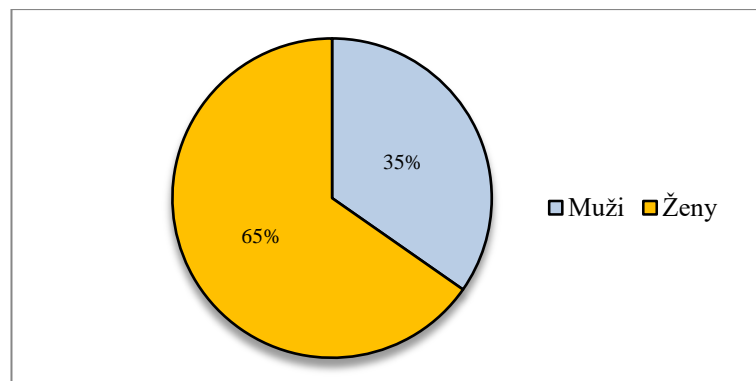
Počet otázek: 13

Výsledky dotazníku jsou uvedeny vždy za odpovědí v závorce a následně zobrazeny grafem.

1. Jste? (vyberte jednu možnost)

a) žena (162)

b) muž (86)

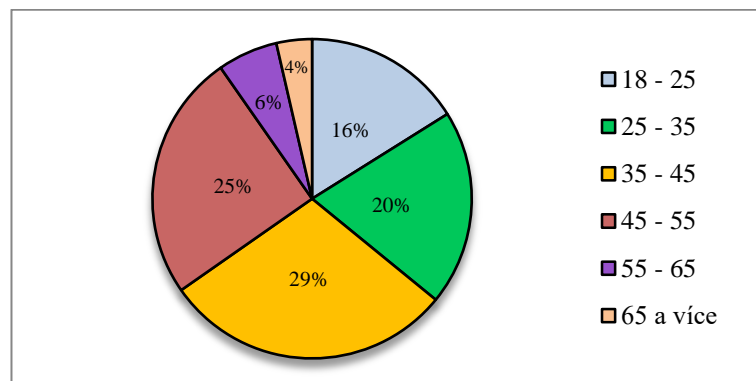

2. Kolik je Vám let? (vyberte jednu možnost)

a) 18 – 25 (40) d) 45 – 55 (62)

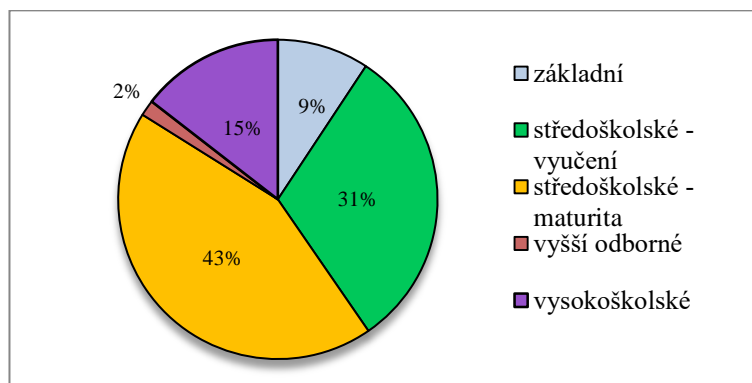
b) 25 – 35 (49) e) 55 – 65 (15)

c) 35 – 45 (73) f) 65 a více (9)

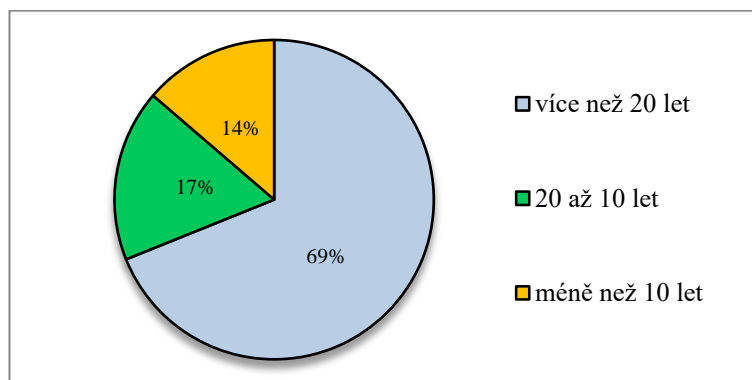
3. Jaké je Vaše vzdělání? (vyberte jednu možnost)

- a) základní (23)
- b) středoškolské – vyučení (77)
- c) středoškolské – maturita (108)
- d) vyšší odborné (4)
- e) vysokoškolské (36)

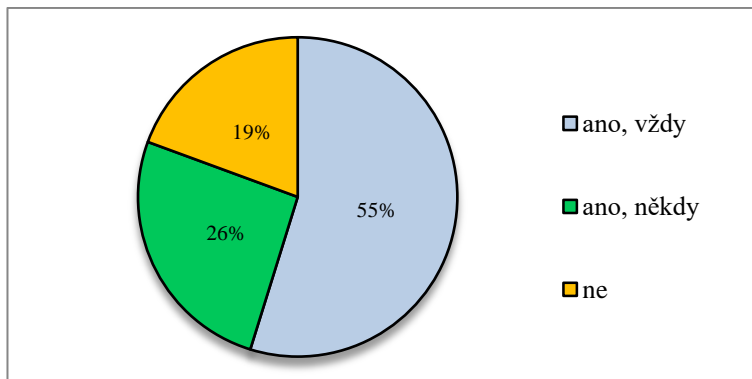
4. V Plané žijete? (vyberte jednu možnost)

- a) více než 20 let (171)
- b) 20 až 10 let (42)
- c) méně než 10 let (35)

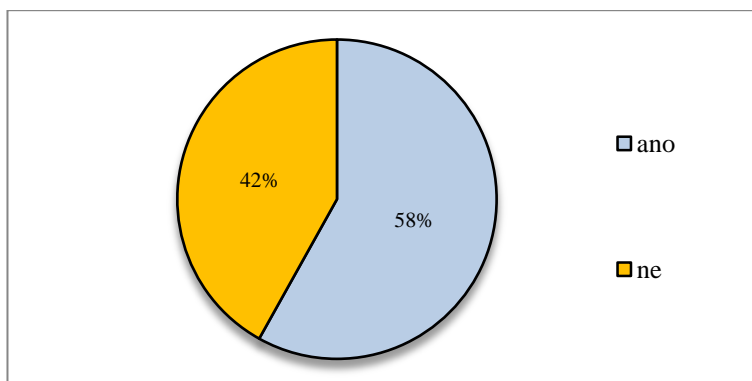
5. Chodíte ke komunálním volbám? (vyberte jednu možnost)

- a) ano, vždy (136)
- b) ano, někdy (64)
- c) ne (48)

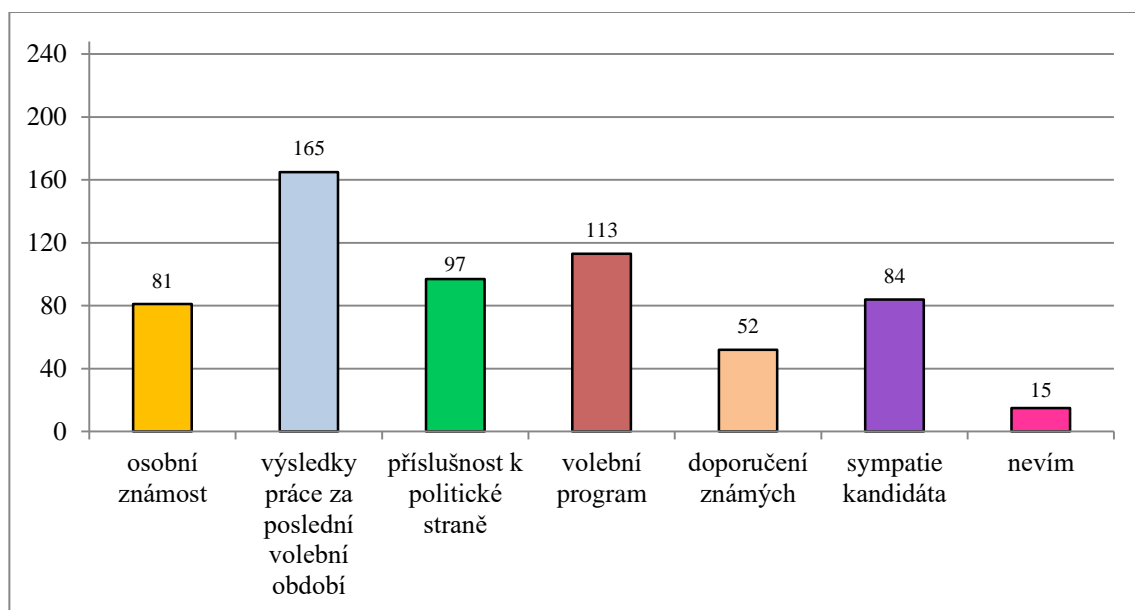
6. Byl/a jste volit v posledních komunálních volbách v roce 2018? (vyberte jednu možnost)

- a) ano (144)
- b) ne (104)

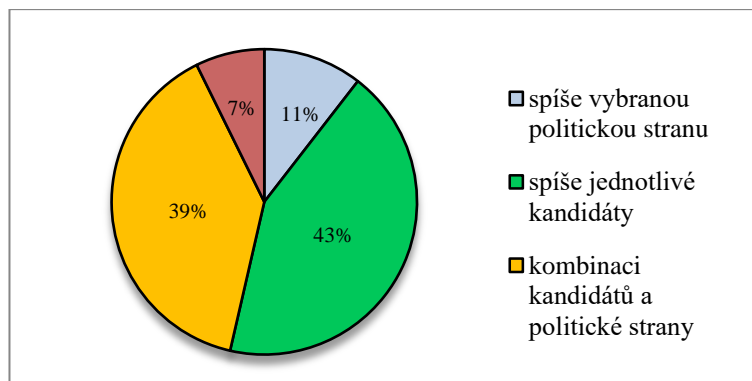
7. Co u Vás hraje roli při výběru kandidáta? (vyberte jednu nebo více možností)

- a) osobní známost (81)
- b) výsledky práce za poslední volební období (165)
- c) příslušnost v politické straně (97)
- d) volební program politické strany (113)
- e) doporučení známých (52)
- f) sympatie kandidáta (84)
- g) nevím (15)

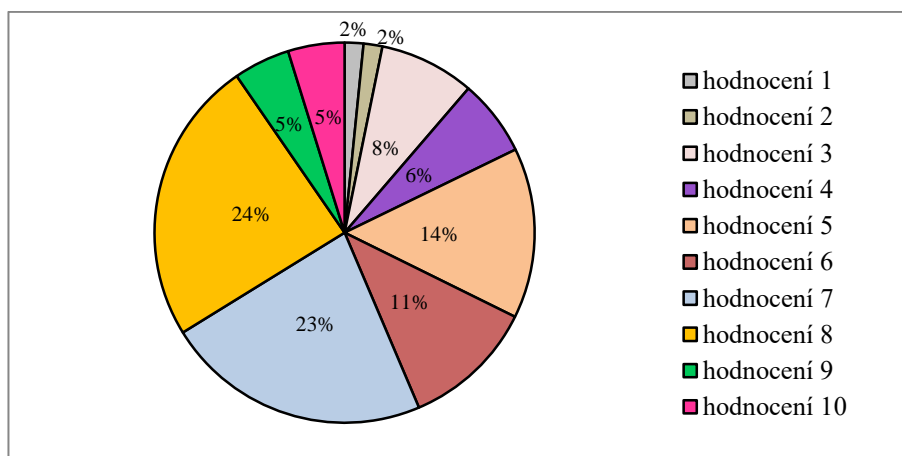
8. V komunálních volbách volíte? (vyberte jednu možnost)

- a) spíše vybranou politickou stranu (26)
b) spíše jednotlivé kandidáty (nerozhoduje pol. strana) (107)
c) kombinaci kandidátů i politické strany (97)
d) nevím (18)

9. Jak byste ohodnotil/a práci zastupitelstva města Planá? (vyberte jednu možnost)

a) 1	(4)	f) 6	(28)
b) 2	(4)	g) 7	(56)
c) 3	(20)	h) 8	(60)
d) 4	(16)	ch) 9	(12)
e) 5	(36)	i) 10	(12)

Průměrná hodnota hodnocení práce zastupitelů je tedy 6,4.

10. Co byste zastupitelům města pochválil/a? (napište cokoliv)

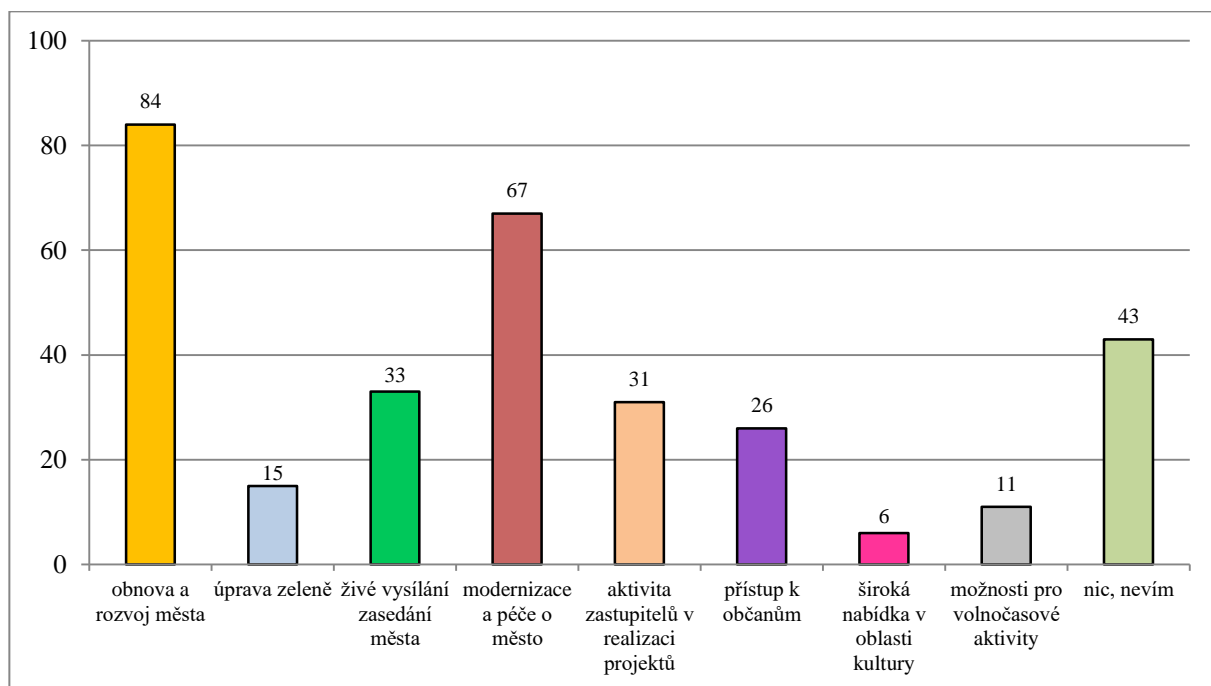
U této otázky bylo sesbíráno opravdu mnoho odpovědí, a tak jsou některé spojené do jedné.

Nejčastěji chválené tedy bylo:

obnova a rozvoj města	(84)
modernizace a péče o město	(67)
živé vysílání zasedání města	(33)
aktivita zastupitelů v oblasti realizace projektů	(31)
přístup k občanům	(26)
úprava zeleně	(15)
velké možnosti pro volnočasové aktivity	(11)
široká nabídka v oblasti kultury	(6)

Vyskytovala se také odpověď:

nic, nevím	(43)
------------	------

11. Co byste zastupitelům města naopak vyčetl/a? (napíšte cokoliv)

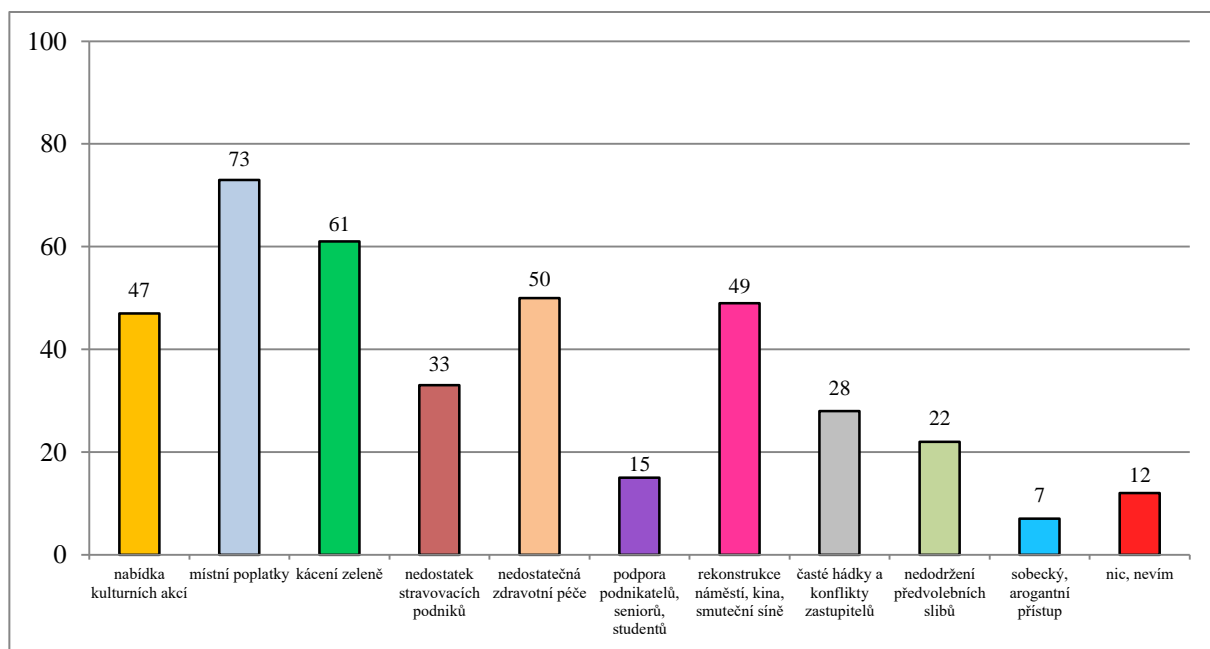
U této otázky bylo sesbíráno ještě více odpovědí než v předchozí otázce, proto byly také podobné odpovědi spojené do jedné.

Nejvíce vyčítané tedy bylo:

výše místních poplatků	(73)
kácení zeleně na veřejných prostranstvích	(61)
nedostatečná zdravotní péče	(50)
rekonstrukce náměstí, kina, smuteční síně	(49)
nedostatečná nabídka kulturních akcí	(47)
nedostatek stravovacích podniků	(33)
časté hádky a konflikty zastupitelů	(28)
nedodržení předvolebních slibů	(22)
nízká podpora podnikatelů, seniorů i studentů	(15)
sobecký, arogantní a neprofesionální přístup	(7)

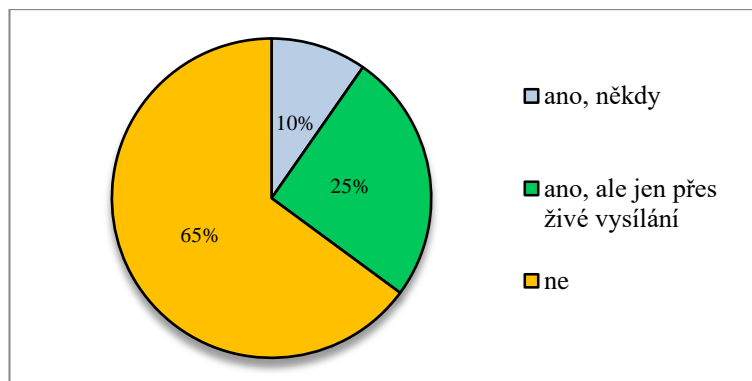
Opět se objevovalo také:

nic, nevím	(12)
------------	------

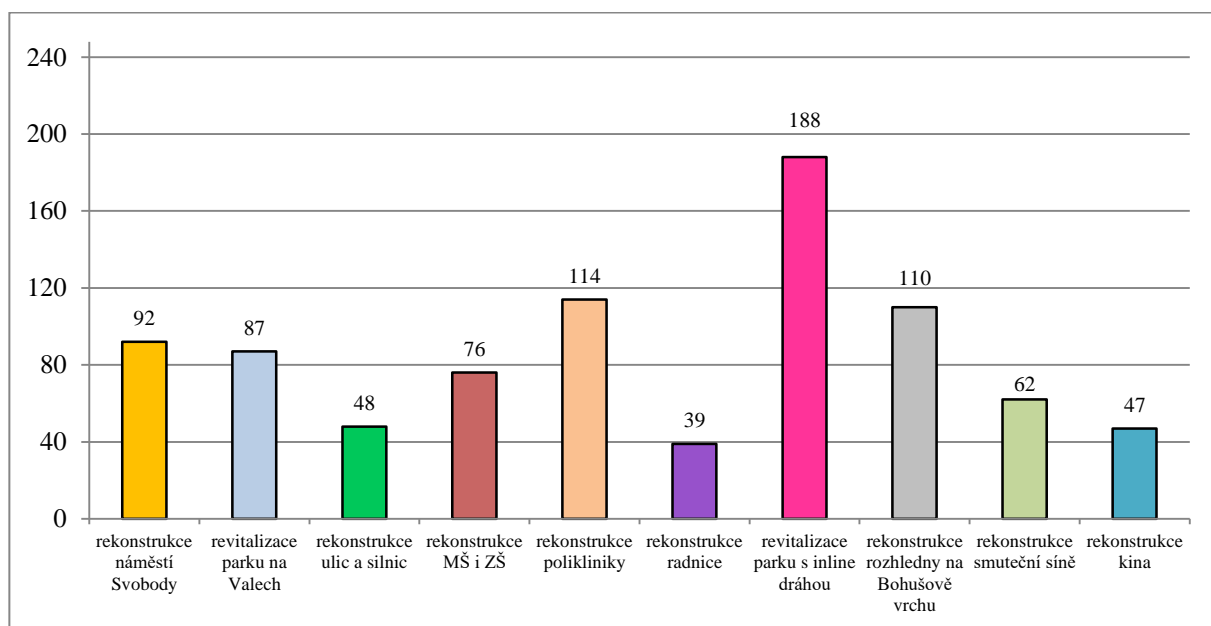
12. Účastníte se zasedání zastupitelstva města? (vyberte jednu možnost)

- a) ano, pravidelně (0)
- b) ano, někdy (24)
- c) ano, ale jen přes živé vysílání (63)
- d) ne (161)

13. S kterými realizovanými projekty města za posledních 10 let jste spokojen/a? (vyberte jednu nebo více možností)

a) rekonstrukce náměstí Svobody	(92)
b) revitalizace parku na Valech	(87)
c) rekonstrukce ulic a silnic	(48)
d) rekonstrukce mateřských a základních škol	(76)
e) rekonstrukce polikliniky	(114)
f) rekonstrukce radnice	(39)
g) revitalizace parku s inline dráhou	(188)
h) rekonstrukce rozhledny na Bohušově vrchu	(110)
ch) rekonstrukce smuteční síně	(62)
i) rekonstrukce kina	(47)

Zpracovala: Bc. Tereza Vonešová
Rok: 2020